

vergadering **33**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 3 mei 2017

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	5
ACTUELE VRAAG van Mercedes Van Volcem aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over een automatische toekenning van dienstencheques voor moederschapshulp aan zelfstandigen	5
ACTUELE VRAAG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het onderzoek van de steden en gemeenten naar een betere afvalinzameling en de verdere samenwerking met Fost Plus	8
ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de verplichting om internet te realiseren bij nieuwbouw	
ACTUELE VRAAG van Tinne Rombouts aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de verplichte internetaansluiting bij een bouwaanvraag	11
ACTUELE VRAAG van Katia Segers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de beleidsconclusies uit de World Press Freedom Index 2017	14
ACTUELE VRAAG van Joris Poschet aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de diverse promotiecampagnes voor Brussel	18
ACTUELE VRAAG van Marc Hendrickx aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de mogelijke sluiting van Koerdische tv-zenders in Europa onder druk van Turkije	22
ACTUELE VRAAG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over een Vlaanderenbrede en beleidsmatige aanpak van de ondervertegenwoordiging van allochtone studenten met de juiste startkwalificaties in het hoger onderwijs	
ACTUELE VRAAG van Tine Soens aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over diversiteit in het hoger onderwijs	
ACTUELE VRAAG van Kathleen Helsen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het nastreven van een verdere democratisering van het hoger onderwijs	24
ACTUELE VRAAG van Bart Somers aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de proclamatie van de Belgische delegatie voor de Internationale Informatica Olympiade 2017 in Teheran, Iran	31
ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de verhouding tussen het Vlaamse en federale energiepact	35

ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de beleidsreactie op de nieuwe cijfers van Toerisme Vlaanderen met betrekking tot 2016	38
ACTUELE VRAAG van Elke Van den Brandt aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanpak van tienerpooiers, naar aanleiding van het jaarverslag van Child Focus	42
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	46
BENELUX INTERPARLEMENTAIRE ASSEMBLEE	
Wijziging onder de vaste en plaatsvervangende leden	47
ONTWERP VAN DECREET houdende diverse bepalingen in de beleids- velden cultuur en jeugd	
– 1082 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4	
Algemene bespreking	47
Artikelsgewijze bespreking	49
VOORSTEL VAN DECREET van Jan Peumans houdende wijziging van het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof, van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering en van het decreet van 24 juni 2016 houdende de Vlaamse sociale bescherming, wat betreft de datum van indiening van de begroting bij het Vlaams Parlement	
– 1017 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	50
Artikelsgewijze bespreking	50
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Dirk de Kort, Bert Maertens, Marino Keulen, Björn Anseeuw, Martine Fournier en Lies Jans betreffende de binnenvaart als belangrijke duurzame speler in de logistieke sector, en haar uitdagingen	
– 997 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 3	
Bespreking	51
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Annick De Ridder, Dirk de Kort, Marino Keulen, Lies Jans, Karin Brouwers en Paul Van Miert betreffende het stimuleren van autodelen	
– 998 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4	
Bespreking	53
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karl Vanlouwe, Peter Van Rompuy, Rik Daems, Axel Ronse, Ward Kennes en Jos Lantmeeters betreffende regiospecifieke analyses en aanbevelingen in het kader van het Europees semester	
– 1031 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2	
Bespreking	55
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karim Van Overmeire, Ward Kennes, Rik Daems, Jan Van Esbroeck, Joris Poschet en Marc Hendrickx betreffende een advies over het in de Kamer van Volksvertegen- woordigers ingediende voorstel van resolutie om het buitenlandbeleid ten aanzien van het Koninkrijk Saoedi-Arabië te herzien	
– 1126 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2	
Bespreking	58
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	69

ONTWERP VAN DECREET houdende diverse bepalingen in de beleids- velden cultuur en jeugd – 1082 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4 Hoofdelijke stemming	69
VOORSTEL VAN DECREET van Jan Peumans houdende wijziging van het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof, van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering en van het decreet van 24 juni 2016 houdende de Vlaamse sociale bescherming, wat betreft de datum van indiening van de begroting bij het Vlaams Parlement – 1017 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	69
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Dirk de Kort, Bert Maertens, Marino Keulen, Björn Anseeuw, Martine Fournier en Lies Jans betreffende de binnenvaart als belangrijke duurzame speler in de logistieke sector, en haar uitdagingen – 997 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 3 Hoofdelijke stemming	70
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Annick De Ridder, Dirk de Kort, Marino Keulen, Lies Jans, Karin Brouwers en Paul Van Miert betreffende het stimuleren van autodelen – 998 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4 Hoofdelijke stemming	70
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karl Vanlouwe, Peter Van Rompuy, Rik Daems, Axel Ronse, Ward Kennes en Jos Lantmeeters betreffende regiospecifieke analyses en aanbevelingen in het kader van het Europees semester – 1031 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	70
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karim Van Overmeire, Ward Kennes, Rik Daems, Jan Van Esbroeck, Joris Poschet en Marc Hendrickx betreffende een advies over het in de Kamer van Volksvertegen- woordigers ingediende voorstel van resolutie om het buitenlandbeleid ten aanzien van het Koninkrijk Saoedi-Arabië te herzien – 1126 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	71
MEDEDELING VAN DE VOORZITTER	71
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	71
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	74
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	74

OPENING VAN DE VERGADERING**Voorzitter: de heer Jan Peumans**

– De vergadering wordt geopend om 14.04 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigingingen zijn ingekomen van de volgende leden:

Caroline Bastiaens, Vera Celis, An Christiaens, Grete Remen: ambtsverplichtingen;

Hermes Sanctorum-Vandevoorde: familieverplichtingen;

Guy D'haeseleer, Jan Durnez, Lies Jans, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken: gezondheidsredenen.

Ik wil toch nog eens extra benadrukken dat de gezondheidstoestand van Jan Durnez goed is, en dat we blij zijn dat Steve Vandenberghe hier vandaag opnieuw in levenden lijve aanwezig is. *(Applaus)*

De gezondheidstoestand van de andere afwezigen ken ik tot mijn spijt niet, maar ik zal u daar verder van op de hoogte houden.

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. *(Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 60/26)*

ACTUELE VRAAG van Mercedes Van Volcem aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over een automatische toekenning van dienstencheques voor moederschapshulp aan zelfstandigen

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, u hebt al mijn sympathie. Toen u minister van Ruimtelijke Ordening was, hebt u mij ook veel geholpen in Brugse dossiers. *(Opmerkingen)*

Om vooruitgang te kunnen boeken.

Minister, u hebt nu een andere bevoegdheid, en dat is ook iets wat mij zeer na aan het hart ligt. We hebben gezien dat zelfstandige vrouwen die bevallingsverlof nemen, recht hebben op 105 dienstencheques om hen te ondersteunen tijdens hun bevallingsverlof. Ik vind dat een zeer goede zaak. Maar de vrouwen die blijven werken, krijgen dat niet, terwijl zij dat eigenlijk nog meer nodig hebben. Zij krijgen die hulp niet, maar dat is een ander facet.

Minister, wij zien dat 30 procent van de zelfstandige vrouwen die hulp niet aanvragen. Volgens mij is het systeem onvoldoende gekend. Bovendien moet een zelfstandige vrouw dat aanvragen in de korte periode tussen de zes maanden zwangerschap en slechts vijftien weken na de bevalling. Maar als zelfstandige moet je al zoveel rekenen. Je moet ook maken dat de kosten betaald blijven worden, dat je je organiseert, dat je zaak blijft draaien. Want natuurlijk: met wat

je voor je bevallingsverlof krijgt, kan je je kosten niet betalen. Dan krijg je die dienstencheques niet, waar je dus eigenlijk automatisch recht op hebt.

Ik ben altijd een zelfstandige geweest. Ik vind dat vrouwen voor vrouwen moeten opkomen. Minister, ik wil u vragen dat ook te doen, zodanig dat de 30 procent vrouwen die daar recht op hebben, maar het vergeten aan te vragen, ook die dienstencheques kunnen krijgen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Van Volcem, het is mijn aard om mensen te helpen. U was toen in de oppositie. Ik doe dat ook voor anderen in de oppositie, binnen het kader van de wetgeving. Maar hier is dat een beetje het probleem. Ik begrijp dat u bij mij aanklopt voor die moederschapshulp, die 105 dienstencheques, omdat ik sinds de zesde staatshervorming bevoegd ben voor dienstencheques, maar het gaat hier niet om de wetgeving betreffende de dienstencheques maar over het sociaal statuut van zelfstandigen. Het is dus de socialezekerheidswet die bepaalt dat er 105 cheques worden toegekend aan jonge moeders als zij zelfstandig zijn. Een KB van 2006 zet daarvoor de regels uit. Wat de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) vraagt en wat u vraagt, om de verplichting om bij een sociaal verzekeringsfonds een aangifte te doen, zodanig dat je die dienstencheques kunt krijgen, te wijzigen zodat de dienstencheques automatisch kunnen worden toegekend, moet door de federale collega, de heer Borsus, worden geregeld.

UNIZO zegt het liefst te hebben dat de ziekenfondsen, aangezien zij weten wanneer iemand bevallen is, dat doorgeven aan het sociaal verzekeringsfonds. Dat zijn de bevoegdheden van de ministers De Block en Borsus. Dan moeten zij het doorgeven aan het dienstenchequebedrijf, Sodexo. Daar is geen enkel probleem, want vandaag gebeurt dat al automatisch. Als het sociaal verzekeringsfonds kennis heeft van iemand die de aanvraag doet, dan gaat dat automatisch naar Sodexo en worden de 105 cheques automatisch toegekend. Mijn deel van de zaak tussen het sociaal verzekeringsfonds en Sodexo is al automatisch. Ik sta voor honderd procent achter de vraag om het geheel te automatiseren. Dan moeten we de termijn waarover u spreekt, zelfs niet verlengen. Als het automatisch gebeurt, heeft iedereen het immers direct.

Ik sta dus achter de vraag. Ik wil er mee voor pleiten, maar ik kan de wetgeving niet veranderen, want het is een federale wetgeving die de omstandigheden creëert waaraan de jonge vrouwelijke zelfstandigen moeten voldoen.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, het doet me plezier dat u mij goed begrijpt en dat we hetzelfde beogen. Sedert de zesde staatshervorming is het toch ook wel zo dat Vlaanderen bevoegd is om die cheques goed in te zetten. Als minister zou u kunnen sensibiliseren om dit aan te vragen. Ook een Vlaamse instelling als Kind en Gezin weet wanneer iemand bevalt. Zij zou bijvoorbeeld automatisch de papieren voor de betrokkenen kunnen invullen zodanig dat niemand zijn rechten vergeet. Ik heb dus proberen creatief te denken over hoe we dit kunnen oplossen en niemand haar rechten verliest. Een vrouwelijke zelfstandige heeft het zeer hard. Het zou een goede zaak zijn als ook de overheid de administratie wat verlicht en de cheques laat toekomen bij wie ze horen.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Mevrouw Van Volcem, bedankt om deze vraag te stellen, en minister, bedankt voor het antwoord.

Ik moet concluderen dat het heel spijtig is dat de automatische toekenning nog altijd een federale bevoegdheid is. Dat toont toch een beetje aan dat onze

Vlaamse arbeidsmarkt en onze Vlaamse zelfstandigen lijden onder de staatshervorming. Vlaanderen zet heel hard in op de balans werk-privé, zowel voor werknemers als voor zelfstandigen. Ik kan alleen maar betreuren dat onze minister op Vlaams niveau daar geen actie toe kan nemen en dat we dit niet kunnen verbeteren voor de vrouwelijke zelfstandigen, die elke hulp kunnen gebruiken.

Het pleidooi van UNIZO om die automatische toekenning in te voeren, kwam er op 18 april. Daarover heb ik zelf een schriftelijke vraag ingediend op 20 april. Ik ben dan ook heel blij met de vraag van mevrouw Van Volcem en het antwoord van de minister.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik dank mevrouw Van Volcem om deze vraag te stellen. Ik ben blij dat de minister meegaat in het verhaal. We hebben niet de volle bevoegdheid, maar de vrouwelijke zelfstandigen hebben geen boodschap aan een spelletje bevoegdheden naar elkaar doorschuiven, zoals mevrouw Van Eetvelde doet. Het is belangrijk dat u in dialoog gaat met de federale ministers Borsus en De Block en deze zaak regelt. Er is in 2016 al een actieplan vrouwelijk ondernemerschap gepubliceerd door voornoemde ministers. Dit moet in overleg met u worden gerealiseerd. Er is samenwerking nodig om ondernemerschap, en zeker ook vrouwelijk ondernemerschap, te ondersteunen. Ik hoop dat u daar snel werk van maakt en in dialoog gaat met de federale ministers.

Minister Philippe Muyters: Ik wil helemaal geen spelletje 'bevoegdheden doorschuiven' spelen. Dat is ook nooit de bedoeling geweest. Ik kan alleen maar vaststellen dat ik de wetgeving niet kan wijzigen. Sommigen vinden dat spijtig, en ik kan begrijpen dat sommige dingen beter allemaal in één hand zouden zitten dan in verschillende handen. Mijnheer Bothuyne, ik denk dat u het ook daarmee eens zou kunnen zijn.

Er is geen enkel probleem om samen te werken, maar hier is zelfs geen samenwerkingsakkoord voor nodig. Als minister Borsus het KB verandert, waardoor het niet meer moet worden aangevraagd en hij met minister De Block afspreekt dat de mutualiteiten automatisch geboortes doorgeven aan het sociaal verzekeringsfonds, dan is de rest automatisch geregeld.

Met de steun van de leden die iets hebben gezegd, kan ik vandaag nog een brief schrijven naar minister Borsus. Het is de beste filosofie dat het wordt geautomatiseerd: geen lapmiddelen van sensibilisering, laat ons automatiseren. Eén keer een geboorte doorgeven, moet voldoende zijn. Laat ons dat geautomatiseerd doen. Ik zal vandaag nog een brief schrijven aan minister Borsus met de vraag om hier spoedig werk van te maken en ervoor te zorgen dat alle jonge vrouwen die bevalen zijn, effectief als zelfstandige de dienstencheques kunnen krijgen.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Bedankt voor uw antwoord, minister. Ik vind ook niet dat we er een communautair verhaal van moeten maken. We moeten dat apolitiek benaderen. Zelfstandige vrouwen moeten krijgen waar ze recht op hebben. En als uw brief naar collega Borsus niet helpt: ik heb een alternatief voorgesteld. U bent altijd voor het uitputten van de Vlaamse bevoegdheid. U kunt dus nog altijd Kind en Gezin ook inschakelen. Zo kunnen we de zaak ook oplossen. Het voornaamste is dat we de zaken oplossen voor de mensen, en dat de vrouwen krijgen wat ze verdienen. *(Applaus bij Open Vld en CD&V)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het onderzoek van de steden en gemeenten naar een betere afvalinzameling en de verdere samenwerking met Fost Plus

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, als blijkt dat meer autonomie voor de regio's wel werkt, dan is het in het afvalbeleid. We worden internationaal geprezen, minister. U bent al tot in Davos geweest om de erkenning te krijgen voor ons afvalbeleid. Maar we moeten alert blijven, ook in Vlaanderen. We wensen niet geconfronteerd te worden met de wet van de remmende voorsprong.

Ik stel vast dat de Vlaamse steden en gemeenten vandaag een denktank opgericht hebben, de Groene Ster. Dat is een denktank die onderzoekt of er verbeteringen en alternatieven zijn voor het huidige beleid rond verpakkingsafval. Zij vinden dat de aanpak van vandaag niet meer voldoende is. Die aanpak van twintig jaar geleden, de dag dat Fost Plus boven de doopvont werd gehouden, is achterhaald.

Minister, die evoluties die we vandaag meemaken in het inzamelen van verpakkingsafval, die moeten volgens de denktank ook gewijzigd worden. Zij willen met een nieuw elan van een wit blad vertrekken, en heel dat systeem dat vandaag de norm is, hertekenen.

De OVAM is daar volgens u de geschikte partner in heel dat verhaal, denk ik. Bent u ook voorstander om die inzamelscenario's niet alleen over te laten aan Fost Plus, maar ook om, zoals de Groene Ster denkt, eventueel andere partners aan te trekken, van een wit blad te beginnen en een volledige hertekening te maken van dat afvalbeleid rond plastic afval?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik kan natuurlijk alleen maar toejuichen dat onze lokale besturen en intercommunales bereid zijn om mee na te denken over nog efficiëntere systemen. Het klopt dat we het zeer goed doen, maar we hebben de ambitie om het nog beter te doen, om nog meer te gaan recycleren en nog meer materiaal te gaan hergebruiken. Sowieso is in de Interregionale Verpakkingscommissie al afgesproken dat het ophalen van harde plastics bij de volgende periode zeker zal worden opgenomen. Die beslissing is eigenlijk al genomen. Onder welke vorm we dat zullen doen, moeten we nog bekijken aan de hand van de proefprojecten.

Het is inderdaad zo dat in de periode die we nu achter de rug hebben, Fost Plus erkend was om dat te doen. Zij hebben wel geen monopoliepositie. Als er dus een andere speler opstaat die dat ook wil doen, kan dat dus perfect. Het is niet voorzien dat er een monopoliepositie is voor één speler.

Het is wel heel belangrijk, als het alternatief wordt uitgedacht door de gemeenten en intercommunales, dat we dat tijdig ontvangen, omdat de vernieuwing van de erkenningen moet gebeuren in het najaar van 2018. Het zou dus fijn zijn, als we de alternatieve voorstellen van de gemeenten en de intercommunales op tijd hebben en we die kunnen meepakken in de volgende erkenningen van de organisaties, zodat we dat ook kunnen verwerken. Dat is een heel belangrijke boodschap, die ik ook zal meegeven aan de gemeenten. Ik kan dat alleen maar toejuichen, maar we zullen het wel tijdig moeten hebben. Als het nadien komt, zal het misschien wel een gemiste kans zijn dat we die insteken niet kunnen meenemen. Maar uiteraard kan ik alleen maar achter die verhoogde ambitie staan en heb ik daar een bondgenoot in onze lokale besturen en intercommunales.

Bart Nevens (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is duidelijk dat de VVSG en de steden en gemeenten vandaag een tandje bij willen steken. De snelheid waarmee zij vandaag schakelen, is natuurlijk veel sneller dan het beleid dat vandaag wordt gevoerd. De erkenning die Fost Plus vandaag heeft, hinkt achterop. Volgend jaar moeten we die erkenning hertekenen. Vandaag is het zo dat de terugnameplicht van producenten slechts 30 procent bedraagt. 30 procent is veel te weinig voor het maatschappelijk draagvlak dat er vandaag is om meer te doen rond de inzameling van plastic en folies. Dat bewijzen de vele projecten. Ook in de stad Mechelen wordt er vandaag al een ophaling georganiseerd van plasticfolie. Ook andere steden en andere intercommunales zijn al bezig met de inzameling. Het maatschappelijk draagvlak en het momentum om vandaag meer te doen dan de norm zijn er.

Minister, ik zou vragen dat u het momentum aangrijpt om de lat voor Vlaanderen hoog te leggen zodat we kunnen anticiperen.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Collega's, Vlaanderen behoort tot de Europese top op het vlak van recyclage en afvalbeleid. We moeten er alles aan doen om in de top te blijven. Op dit moment, collega Nevens – u zult het ook erkennen –, gebeurt er en beweegt er heel veel. Ik denk aan de proefprojecten pmd, aan het uitrollen van het Afvalstoffenplan, aan het nieuwe netwerk Vlaanderen Mooi dat is opgericht, aan de studies rond statiegeld.

U hebt er ook al naar verwezen dat volgend jaar de erkenning van Fost Plus afloopt. Gelet op de uitdagingen en de nieuwe maatschappelijke tendensen, ook de kritiek die er is vanuit steden en gemeenten, zou ik echt wel willen pleiten voor een brede consultatieronde bij de nieuwe erkenningsaanvraag in de loop van volgend jaar

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Collega's, wij zijn inderdaad koploper in Europa, en dat moeten we zo houden. Minister, ik ben tevreden dat u toejuicht dat de steden en gemeenten een eigen initiatief hebben opgezet om ons aanbevelingen te doen. Ik vind dat ook een heel goede zaak. We moeten de resultaten van de lopende proefprojecten van Fost Plus zeer zeker afwachten, maar ik denk dat het allerbelangrijkste voor de burger- en daar wringt toch ook het schoentje – een eenvoudige en duidelijke sorteerboodschap is. Voor onze fractie is het heel belangrijk dat dit in het achterhoofd wordt gehouden. Momenteel denken wij dat één zak waarin alle plastics kunnen worden ingezameld, het eenvoudigst is. Uiteraard moeten we openstaan voor de aanbevelingen en de proefprojecten die lopen.

Minister, ik heb nog een aandachtspunt. Momenteel zijn er nog veel verpakkingen die gemaakt worden van niet-recycleerbaar materiaal. Ik denk dat Vlaanderen hieraan nog bijkomend aandacht moet geven en de producenten daarop nog meer moet aanspreken.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, Fost Plus was een belangrijke stap vooruit en we hebben er goede resultaten mee geboekt, met dank in de eerste plaats aan heel veel burgers die de inzameling hebben gedaan. Het is ondertussen duidelijk dat er voor de ophaling van zachte plastic en plasticfolie veel meer mogelijk is. We hebben de lessen geleerd. Ik wil er heel erg op aandringen dat we die extra stap nu zetten, maar vooral dat we die stap zetten op een manier die losstaat van alleen maar de belangen van Fost Plus. Ik bedoel daarmee dat we inderdaad niet eindigen in een systeem waarbij de burgers, die op dit moment twee zakken en een doos hebben, vijf zakken en een doos hebben, want dan gaat u in uw

vergunningenbeleid nog met meer rekening moeten houden dan alleen maar een internetaansluiting. Maak dat dit voor de burgers die het moeten doen, ook draaglijk, haalbaar en praktisch is. Ik ben ervan overtuigd dat heel velen er dan nog meer inspanningen voor zullen willen doen, maar het moeten wel realistisch inspanningen zijn. Het simpelste zou inderdaad één zak voor de plastics zijn. Maak dat mensen die bijdrage ook echt kunnen leveren.

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Ik sluit me aan bij de collega's. De steden en gemeenten hebben de vinger op de wonde gelegd en duidelijk aangegeven waar de problemen en de groeikansen zitten. Eén: er zijn nog veel te veel niet-recycleerbare verpakkingen. Daarvoor moet de verpakkingsindustrie verantwoordelijk worden gesteld. Twee: we hebben veel te ingewikkelde sorteerbodschappen. Maak het eenvoudiger, dan zal er beter worden gesorteerd en het kan dan verder worden uitgesorteerd door de industrie. Drie: het zwerfvuil, en dat is dikwijls verpakkingsmateriaal.

Het is goed dat u zegt dat de steden en gemeenten daarover mogen nadenken. U port ze wat aan: wees op tijd met uw voorstellen. Die analyse wordt door iedereen gedeeld en u moet niet alleen op de voorstellen van de gemeenten wachten om zelf actie te kunnen ondernemen.

Minister Joke Schauvliege: Het is op onze vraag en onder onze impuls dat al die proefprojecten op het terrein lopen, met de paarse zak, de roze zak en ook andere initiatieven. We zitten dus zeker niet zomaar te wachten op initiatieven die alleen vanuit het veld komen.

Ik kan natuurlijk alleen maar toejuichen dat de lokale besturen zeggen dat ze voldoende ambitie hebben en dat ze alternatieve zaken op tafel zullen leggen. Het zal er dan op aankomen om al die verschillende ervaringen uit het veld, maar ook de resultaten die we daarmee halen, en de initiatieven die de lokale besturen en de intercommunales op tafel leggen, samen te leggen en er een goed systeem uit te distilleren.

Voor mij is het van belang dat het eenvoudig en eenduidig is voor de consument en voor de burger, die alles apart moet inzamelen, en die op een eenvoudige manier moet kunnen weten wat al dan niet kan. Daarnaast is het ook belangrijk dat we goede resultaten hebben met die recyclage, dat we het ook gemakkelijk opnieuw kunnen hergebruiken als grondstof. Ik kan natuurlijk aanmoedigen om zaken apart in te zamelen, maar nadien moet er natuurlijk ook wel iets mee gebeuren en moet het terug in de materialenkringloop geraken.

Daaraan is hier nog heel weinig aandacht gegeven in de uiteenzettingen. Ook dat moeten we bekijken bij het systeem dat we uitwerken. We moeten zoveel mogelijk afval niet meer als afval zien, maar als nieuw materiaal dat we opnieuw kunnen hergebruiken.

De productnormering zit niet bij Vlaanderen, maar op het federale niveau. Er zijn inderdaad nog een aantal pistes die we kunnen bewandelen, zoals producentenverantwoordelijkheid of terugname, en dat kunnen we nog bekijken.

Ik heb op de timing gewezen omdat de erkenning van Fost Plus al een aantal jaren loopt en afloopt in 2018. Als we daarvoor niet alle resultaten hebben en kunnen inbrengen in de nieuwe erkenning van Fost Plus of van een andere organisatie – ik ben helemaal niet getrouwd met Fost Plus, die heeft ook helemaal geen monopoliepositie –, dan moeten we die voorstellen kunnen meenemen in de nieuwe erkenningen zoals die op tafel liggen. Anders blijft natuurlijk alles lopen zoals het vandaag loopt. De ambitie is om dat snel te doen, om bij de nieuwe erkenning ook de nieuwe systemen mee te nemen.

De technische inzichten zijn ook verbeterd. Er zijn veel meer mogelijkheden op het terrein. We moeten ook wel rekening houden met het feit dat, als er een nieuw beleid komt, men zich moet aanpassen. De intercommunales bijvoorbeeld, en sorteermachines moeten worden veranderd. Dat kunnen we zeker meenemen, maar we moeten dat in het achterhoofd houden en het de tijd geven om dat op het terrein mogelijk te maken om het op die manier uit te voeren.

We kijken natuurlijk ook uit naar de resultaten van verschillende proefprojecten zoals in Mechelen met de roze zak. Collega De Vroe pleit voor de paarse zak. Die twee proefprojecten lopen. We zullen de resultaten ervan goed opvolgen inzake eenvoudig gebruik maar ook inzake recyclage. Eind dit jaar kunnen we daar dan een duidelijke keuze in maken.

Bart Nevens (N-VA): Minister, het is duidelijk dat kamerbreed iedereen ervan overtuigd is dat er meer mogelijk is dan wat vandaag wordt gedaan. We moeten ons niet verstoppen achter studies die nog moeten worden afgerond. We moeten de ambitie tonen om beter, sneller en efficiënter te schakelen. De bedrijfswereld, maar ook de mensen zijn vandaag bereid om een duit in het zakje te doen naar die innovatie die in Vlaanderen aanwezig is om een circulaire economie op poten te zetten.

We moeten de producentenverantwoordelijkheid verhogen, zodat we de verantwoordelijkheid leggen waar ze moet liggen. Als er vandaag verpakkingsmateriaal wordt geproduceerd, moet men eerst nadenken over hoe dat kan verdwijnen. Dan zijn we goed bezig en dan kunnen we de koploperspositie in Vlaanderen behouden. Dat moet ons doel zijn. Samen met de industrie, met de producenten en met onze inwoners gaan we naar een circulaire economie. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de verplichting om internet te realiseren bij nieuwbouw

ACTUELE VRAAG van Tinne Rombouts aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de verplichte internetaansluiting bij een bouwaanvraag

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, gisteren is in de media bekendgemaakt dat elke nieuwbouw voortaan gepaard moet gaan met de garantie dat de woning internetklaar is. Mijn vraag is kort en duidelijk. Wat wordt hiermee bedoeld? Volstaat het dat de bouwaanvraag een wachtleiding met wachtkabel omvat of moet al effectief een aanvraag bij Telenet of Proximus zijn ingediend?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Voorzitter, mijn actuele vraag betreft hetzelfde onderwerp. De EU heeft duidelijk laten verstaan dat burgers een vlotte toegang tot het internet moeten krijgen. De FOD Economie heeft gemeld dat een vijfde van onze huishoudens op dit ogenblik geen internetaansluiting heeft. Volgens mij zijn alle aanwezigen het met mij eens dat internet ondertussen een belangrijk element is geworden om in de maatschappij volwaardig te kunnen meedraaien.

Momenteel beschikken heel wat woningen nog niet over een aansluiting. Wie een woning of appartement koopt en tot de vaststelling komt dat er geen internetaansluiting is, moet dadelijk investeren. Dat is natuurlijk geen fijne vaststelling. De Vlaamse Regering heeft zich ertoe geëngageerd hier kentering in te brengen.

Minister, u hebt gesteld dat geen vergunning meer kan worden afgeleverd indien een woning op dat ogenblik niet internetklaar is. Mijn vraag is gelijkaardig aan die van de heer Ronse. Wat verstaan we onder een internetklare woning? Wie draagt op dat vlak welke verantwoordelijkheid?

Dit roept uiteraard een aantal vragen op bij mensen met een woning die op dit ogenblik nog niet voor internetgebruik is uitgerust, die wel een operator om een aansluiting hebben gevraagd maar er nog geen hebben gekregen of die voor hun aansluiting zeer hoge kosten moeten betalen. Ze vragen zich af of hun woning in de toekomst al dan niet nog zal kunnen worden vergund. Waaraan moeten die woningen effectief voldoen? Wat verstaat u precies onder het internetklaar maken van een woning? Wie draagt welke verantwoordelijkheid?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, het gaat om een stedenbouwkundige verordening die de Vlaamse Regering afgelopen vrijdag heeft goedgekeurd. Het betreft een omzetting van een Europese richtlijn die de lidstaten oplegt een dergelijke beslissing te nemen. Wij hebben dit vertaald in een stedenbouwkundige verordening.

Als een nieuwbouwwoning of een grondig gerenoveerde woning internetklaar moet worden gemaakt, is het de bedoeling dat de technische ruimte en de kabels klaar zijn. Het gaat, voor alle duidelijkheid, niet om bestaande woningen. Als een burger een internetaansluiting vraagt, moet die er ook kunnen komen. In meer-gezinswoningen is het grote probleem vaak dat de kabels niet tot in alle appartementen zijn aangelegd. Wie daar huurt en een internet- of breedbandaansluiting wil, merkt dan dat dit niet kan tenzij alles opnieuw wordt opengebroken. Dat willen we vermijden. Het is de bedoeling dat dit meteen in de bouwaanvraag wordt opgenomen. We leggen op dat dit klaar moet zijn. Op die manier komt niemand voor verrassingen te staan.

Het gaat dan ook niet om een volledig operationele internetaansluiting. Dat is natuurlijk de verantwoordelijkheid van de persoon die er gaat wonen. De technische ruimte en de kabel voor een breedbandaansluiting moeten er zijn. Dat is ook wat de Europese richtlijn voorschrijft.

Het is de verantwoordelijkheid van de bouwheer hieraan te voldoen. Aangezien het een vergunning betreft, is er ook toezicht en handhaving op het terrein. Dit geldt voor alle bouwvergunningen. Op dat vlak ligt een grote verantwoordelijkheid bij de lokale besturen.

Axel Ronse (N-VA): Minister, volstaat dan een gewone tekening van een wachtleiding op de bouwaanvraag?

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik dank u voor deze duiding. Volgens mij heeft de wijze waarop de boodschap over het internetklaar maken naar buiten is gebracht, bij veel mensen vragen opgeroepen. Ze vroegen zich af of de operatoren effectief zouden worden verplicht alle woningen aan te sluiten en of dit een door hen aan te bieden basisvoorziening zou worden. Zoals u het hebt gesteld, is het duidelijk. Het internetklaar maken, betekent dat een woning aansluitbaar moet zijn. Vervolgens moet worden nagegaan wie er dan effectief voor moet zorgen dat het internet de woning in kan en hoe dit kan worden verzekerd. Dat is zelfs een federale materie. In elk geval dank ik u voor uw antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik heb enkele vragen aan u. U hebt voor deze gedeeltelijke omzetting van de Europese richtlijn gekozen voor het instrument van

de stedenbouwkundige verordening. Daarmtrent zijn twee adviezen binnengekomen, een advies van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed (SARO) en een advies van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), die u allebei ontraden hebben om voor dit instrument te kiezen. De stedenbouwkundige verordening is alleen van toepassing op nieuwbouw of zeer grondige renovatie. Ze zal dus nauwelijks gebruikt moeten worden. Ik denk dat vandaag nog zeer weinig nieuwbouw gezet wordt zonder de nodige internetvoorzieningen. Minister, waarom kiest u toch voor dit instrument, wetende dat er voor nieuwbouwwoningen van 2016 bijvoorbeeld altijd wel in de nodige breedbandaansluitingen is voorzien?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Ik heb een praktische vraag, aansluitend op een aantal vragen van de collega's. Het zal dus op het plan moeten staan, de glasvezelkabel moet niet noodzakelijk al in de woning liggen. Minister, moet die wel in de straat of in de omgeving liggen? Want als dat niet zo is, doet men een zeer hypothetische vergunningsaanvraag.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik wil eerst collega Ronse feliciteren met zijn korte vraagstelling. Dat zou trouwens altijd zo moeten zijn, toch wat ... (*Gelach. Opmerkingen*)

Ik heb nog niet gedaan.

De voorzitter: Mijnheer Sintobin, dat moet u zeggen.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Neen, u laat mij niet uitspreken. Ik was aan het zeggen dat het altijd zo zou moeten zijn voor wat betreft collega Ronse.

Ik vind de internetvoorzieningen bij nieuwbouw en renovaties natuurlijk een goede zaak. De vraag die ik automatisch kreeg van een aantal mensen, was de volgende. Iedereen gaat ermee akkoord en ik begrijp dat het een omzetting is van een Europese richtlijn. Maar de burger stelt zich altijd de vraag in zulke dossiers, die hij jammer genoeg altijd moet vernemen in de pers, wat hem dat extra zal kosten.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, dit is vrijdag op de regering geweest. De voltallige regering heeft ervoor kozen om voor een stedenbouwkundige verordening te gaan omdat het op die manier voor iedereen heel duidelijk is. Ik wil nog eens uitdrukkelijk herhalen dat het gaat over nieuwbouw of grondige renovatie. Het is niet zo – en het staat ook niet in de richtlijn – dat wij eigenaars van bestaande woningen plotseling op kosten gaan jagen en vragen aan alle mensen om investeringen te doen. Als er een nieuwe vergunning wordt aangevraagd, moet er op het technische plan in voorzien worden zodat je nadien niet moet beginnen breken om ervoor te zorgen dat er internet kan zijn.

Mijnheer Tobback, uiteraard niet. Dat is ook mijn bevoegdheid helemaal niet. Ik heb de Europese richtlijn omgezet. In de woning moet het klaarliggen. De rest is natuurlijk de verantwoordelijkheid van anderen. (*Opmerkingen van Bruno Tobback*)

Daar heb ik vanuit mijn bevoegdheid Ruimtelijke Ordening niets op te zeggen. Ik kan alleen maar vaststellen dat wij de Europese richtlijn, waar u zo hilarisch over doet, hebben omgezet en dat er heel veel positieve reacties op komen omdat huurders vaak voor het probleem komen te staan, als ze een appartement huren en een internetaansluiting willen, dat de technische infrastructuur niet voorhanden is en het praktisch niet kan. Dat vinden mensen niet zo grappig, collega Tobback, zoals u het nu grappig vindt dat deze beslissing is genomen.

Het is bijzonder nuttig dat we het op die manier hebben omgezet. Het gaat om een gedeeltelijke omzetting van een richtlijn, waar collega Peeters de nadruk op legt. Waarom gedeeltelijk? Omdat Europa heeft gevraagd om daarnaast een aparte handhaving op te zetten. We hebben beslist om dat niet te doen omdat we dat veel te betuttelend vinden. Daarom hebben we ook voor de stedenbouwkundige verordening gekozen, en we willen dat opnemen in de vergunning, zodat dat gewoon geldt in de controle op het uitvoeren van een bouwvergunning. Daarom heeft de Vlaamse Regering ervoor gekozen om dat op die manier te doen.

Het is misschien wel goed om te zeggen dat er een openbaar onderzoek daarrond gebeurt. Er is geen enkel bezwaar ingediend. Dat liep van februari tot maart.

Axel Ronse (N-VA): Ik begrijp goed dat als het op de vergunningsaanvraag getekend staat, dat het dan volstaat.

Ik vraag me af, maar die vraag kan in de commissie worden gesteld, hoe het in andere lidstaten wordt geïmplementeerd.

Mijnheer Sintobin, ik vind het wat cynisch, dat u mij oproept om kort te zijn, want meestal moet ik mezelf tientallen keren herhalen vooraleer ik mij verstaanbaar kan maken voor u.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik dank u voor de duiding.

Collega's, een aanpassing in uw woning is één zaak, maar tweede punt zijn de aansluitingen aan de straat en effectief operatoren binnenbrengen om effectief gebruik te kunnen maken van internet. Dat was ook net mijn vraag en verhaal, dat dit ook een zaak is voor de federale collega's. Ik hoop dat – als wij het althans hier allemaal eens zijn dat internet een belangrijk voorwerp is om deel te kunnen uitmaken van onze maatschappij – wij ook in het federale parlement onze verantwoordelijkheid opnemen om dat debat over het effectief aansluiten ook voort te kunnen zetten.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Katia Segers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de beleidsconclusies uit de World Press Freedom Index 2017

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, vandaag 3 mei is het World Press Freedom Day. Ook in België vieren we dat. De VU Brussel organiseert vandaag al voor de derde keer Difference Day.

Vandaag is het meer dan ooit nodig, minister, dat we ons buigen over de problematiek van de persvrijheid. Die komt overal ter wereld eigenlijk in het gedrang. Vorige week werd het jaarlijkse rapport gepubliceerd van de World Press Freedom Index 2017. De Reporters Zonder Grenzen spreken daarin over een kantelpunt; meer dan ooit wordt de persvrijheid bedreigd. Trump had het gisteren ook nog over de leugenaars van de pers. Hij heeft gezegd dat de persvrijheid dringend moet worden beknot.

Uit het rapport blijkt dat landen als Turkije en Rusland ronduit dramatisch zijn, maar zelfs in landen die zij de leidende democratische landen noemen, zoals Groot-Brittannië – onder invloed van de brexitstrategie werd daar een antimedia-campagne gevoerd –, maar ook Frankrijk, waar de noodtoestand heerst, wordt de persvrijheid bedreigd.

In vergelijking doen wij het heel goed in België. We staan op de negende plaats. Zo wordt in het bijzonder de federale wet rond het bronnengeheim als zeer goed

ervaren, maar tegelijkertijd zegt men dat ze in de praktijk niet wordt nageleefd. Wat volgens het rapport vooral zorgen baart in België, is de mediaconcentratie, en het feit dat de meeste kranten in ons land in handen zijn van twee grote mediagroepen.

Een vrije, kwaliteitsvolle pers, onafhankelijkheid en vrijheid van meningsuiting zijn cruciaal voor de democratie, minister, daar zijn we het allen over eens. Hoe evalueert u vandaag op Difference Day, de World Press Freedom Day, de resultaten, zowel op internationaal als nationaal vlak?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Dank u, voor de vraag, mevrouw Segers, want het is goed om daar af en toe bij stil te staan – en vandaag symbolisch dan – bij zaken die evident lijken maar het niet altijd zijn, waar we voor moeten blijven opkomen, en nu is dat voor die vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid waar u het specifiek over hebt. Ik ben blij, net als u, om te zien dat wij het goed doen als Vlaanderen/België en dat we zelfs nog wat gestegen zijn in verband met de vrijheid waarin de pers hier haar werk kan doen.

Ik heb inderdaad gelezen dat het rapport kanttekeningen maakt, onder meer bij de wet op het bronnengeheim, die wel bestaat in België maar waarmee we toch twee onaangename incidenten hebben meegemaakt de voorbije maanden. Ik ben daarover in contact getreden met federaal minister van Justitie Geens, die daar rechtstreeks voor bevoegd is. Hij heeft wel oor naar onze bezwaren. Hij wil er wel voor zorgen dat de magistraten beter op de hoogte zijn van de wet op het bronnengeheim. In feite zouden magistraten net zoals elke Belg altijd de wet moeten kennen. Ze worden toch geacht dat te doen. Minister Geens heeft in elk geval beloofd om dat terug meer onder de aandacht te brengen, of vorming te organiseren binnen Justitie. Dus dat zit wel goed.

Dan is er het element van de mediaconcentratie. Ik weet dat u dat zeer na aan het hart ligt. Mij ook, maar daar speelt natuurlijk de bescheidenheid van ons territorium ons wel wat parten, omdat dat het economisch niet altijd gemakkelijk maakt voor kleinere spelers. De pers is immers ook voor een stukje economie: men moet die mening aan de man of vrouw krijgen, al dan niet betaald, en meestal toch betaald.

De andere wetten die daarvoor gelden, zijn die van het mededingingsrecht. Dat weet u. Tot nader order hebben de mededingingsautoriteiten in elk geval ook nog voor recente concentraties, overnames of fusies wel degelijk groen licht gegeven. Wat proberen wij te doen? We proberen ervoor te zorgen dat we via het Elektronisch Nieuwsarchief, dat u goed kent, heel goed blijven monitoren wat het verschil nog is in die verschillende persgroepen, kranten en dergelijke meer. Dat geeft een gemengd beeld. Soms worden na fusies van kranten dingen wel meer gedeeld, maar soms groeien kranten zelfs binnen eenzelfde mediagroep dan weer wat uit elkaar. Dat is dus toch wat genuanceerder dan we zouden denken.

Het laatste element dat in het rapport wordt aangehaald, is dat van het nepnieuws. Dat is natuurlijk een internationaal fenomeen. Er was de studie in mijn administratie over de vraag of we de wetgeving inzake valsheid in geschrifte zonder meer kunnen toepassen op nepnieuws, zoals de heer De Gucht een tijdje geleden ook had gevraagd en gesuggereerd. Dat blijkt om juridische redenen toch op een sisser uit te lopen. Valsheid in geschrifte als juridische figuur is iets te nauw omschreven en kan niet worden verruimd tot nepnieuws. We proberen echter het debat toch wel verder te voeren via mediawijsheid en andere elementen van zelfregulering, en in de toekomst misschien regulering, van de sociale-mediagiganten. Dat zal moeten blijken.

Dus ja, ik ben waakzaam. Ik heb u hopelijk toch kunnen aangeven dat we concrete instrumenten inzetten om die persvrijheid niet alleen overeind te houden, maar verder te doen gedijen en zich ontwikkelen.

Katia Segers (sp-a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben eigenlijk wel verheugd te horen dat u in opvolging van de problematiek van de naleving van het bronnengeheim contact hebt opgenomen met uw collega, minister Geens, dat het daar onder de aandacht is gebracht. Dat is een goede zaak. Ik weet ook dat u bezorgd bent om de mediapluriformiteit en stappen zet ter zake. Collega's van de commissie Media, het lijkt me echter toch tijd om daarover eens van gedachten te wisselen tijdens een hoorzitting. Dat is al eens geopperd. Ook het jaarlijkse rapport van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) wees immers op dezelfde problematiek.

Voorts denk ik echt dat het dringend tijd om bijkomende inspanningen te leveren om de werkdruk op de redactievloeren in onze mediabedrijven te verlichten, en tegelijkertijd ook onafhankelijke nieuwsinitiatieven zoals Media.21 verder te ondersteunen.

U hebt niet geantwoord wat de internationale dimensie betreft. Beste collega's, wat dat betreft, blijf ik echt betreuren dat ons voorstel van resolutie over de aantasting van de rechtsstaat en de beknotting van de onafhankelijke journalistiek in Polen is weggestemd, dat men dat niet samen met ons sterk heeft veroordeeld.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, dank u voor uw antwoord. We kennen uw bekommernis ter zake. Ik deel die met u. Alleen zijn er, zoals collega Segers heeft aangegeven, inderdaad meer dan oranje knipperlichten wat de mediaconcentratie betreft, ook in het rapport van de VRM. We zijn natuurlijk beperkt door ons territorium, zoals u zegt, maar ik denk dat we een aantal alternatieven kunnen hebben. Daar moeten we eens over nadenken, en dat zou u moeten steunen.

Minister, ik wil u vooral vragen dat u in de Europese ministerraad, wanneer u vertegenwoordiger bent van Media, in ieder geval die persvrijheid in de Europese context stevig op de agenda zet. Straks staat er zelfs nog een bijna toepasselijk punt op de agenda, over Koerdische televisie. We moeten dat Europees op de agenda zetten, want daar moet het gebeuren. Als we sluipend laten gebeuren wat er in pakweg Polen, Hongarije en Turkije – dat niet in de EU zit, maar kom – gebeurt, dan wordt het pas kwalijk voor ons. We hebben iets te verdedigen. We vragen niet veel.

Collega Segers, ik stel voor dat we morgen in de commissie tijdens de regeling van onze werkzaamheden uw voorstel over een hoorzitting bekijken.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Collega, wij delen natuurlijk de bezorgdheid met betrekking tot kwaliteitsvolle berichtgeving en een pluriform, verscheiden mediavormgeving. Wat u echter nog niet hebt genoemd, en ik vind dat toch belangrijk, is natuurlijk de leefbaarheid van het ecosysteem. Ik denk dan met name aan de omroepen, aan dat broze evenwicht tussen de openbare omroep en de commerciële omroepen. Dat element wou ik toch uitdrukkelijk toevoegen aan ons debat over mediaconcentratie en de mogelijke gevaren daarvan.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Wij delen uiteraard de bezorgdheid over het kantelpunt dat blijkbaar momenteel in de wereld aan het komen is met betrekking tot

pers- en mediavrijheid. De vraag ging vooral over de mediaconcentratie die wij ook steeds meer kennen. We hebben elk jaar het mediaconcentratierapport van de VRM dat wij bespreken in de commissie en waaraan vooral de geschreven pers onderhevig is. U zegt dat Vlaanderen een kleine regio is en dat het misschien moeilijk is om daar veel aan te doen, maar ik zou u toch willen vragen om na te gaan of wij alle aanbevelingen die de VRM aan de overheid doet, intussen hebben opgevolgd.

Het zou me ook interesseren om een benchmark te doen. Ik vraag me bijvoorbeeld af hoe het gesteld is in een land als Denemarken dat ook een klein grondgebied heeft met één taal enzovoort. Misschien kunnen we nog iets leren van andere regio's in de buurt die nog beter gerangschikt staan op die wereldindex. Dit zijn maar een paar suggesties. Kunt u hier als minister nog een tandje bijsteken?

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Minister, zoals u al hebt gezegd, is die mediawijsheid van ongelooflijk belang. We moeten dat ook uitdragen. We zijn elk jaar al gestegen: eerst vijftiende, dan dertiende en nu negende.

Zoals u hebt gezegd, is aan de mediaconcentratie een economische realiteit verbonden. We zijn een klein grondgebied en als we kijken naar het aantal kranten, op papier en op internet, en het aantal zenders die kwaliteitsvol nieuws brengen op een dergelijk klein grondgebied, wil ik er toch op wijzen dat we een schraler landschap zouden hebben dan vandaag indien sommige bedrijven daar niet op die manier in zouden investeren. We kijken daar af en toe op een verkeerde manier naar.

Het is vooral onze taak om ervoor te zorgen dat de verschillende redacties en journalisten de vrijheid krijgen zonder inmenging van bovenaf. Daar moeten we voor strijden, maar de realiteit is niet dat we door die mediaconcentratie een schraler nieuws hebben, integendeel, we hebben eigenlijk een heel uitgebreid nieuwsnetwerk in Vlaanderen.

Minister Sven Gatz: Ik wil inpikken op wat de heer De Gucht zegt. Wat zouden wij het liefst hebben: een pluriform landschap met allemaal kleine spelers die ofwel worden gemuilkorfd door de overheid, ofwel niet voluit mogen gaan – en we hoeven niet ver te gaan om een dergelijk land te vinden – of een medialandschap waarin een aantal grotere groepen actief zijn maar waarin de kranten en de producten die zij aanbieden wel degelijk pluriform blijken?

Soms worden inderdaad zaken gedeeld. De sportredactie is een typisch voorbeeld van waar men hetzelfde soort artikelen in de kranten vindt. U weet ook dat er een andere krantengroep was waar verschillende krantentitels van dezelfde groep nog meer uit elkaar aan het groeien waren, lees: pluriform waren. Het is dus veel genuanceerder dan we denken. Ik kies wel degelijk voor het laatste.

Ik wil zeker met de commissie in alle openheid bekijken hoe we hier nog verbeteringen kunnen aanbrengen. Ik wil ook zeker nagaan in welke mate de aanbevelingen van de VRM zijn opgevolgd.

Ik sluit me verder ook aan bij wat mevrouw Segers in haar repliek heeft aangegeven. We hebben nu toch ook gestaag maar belangrijk Media 21 als exponent van de nieuwe onlinemedia een plaats gegeven bij de begunstigen van de subsidies voor vorming, opleiding enzovoort zoals Kranten in de Klas dat nu Nieuws in de Klas is geworden. Met andere woorden, dat zijn toch ook een aantal elementen van pluriformiteit waar we kleinere spelers die zeker niet kunnen optornen tegen de grotere waar u het in de mediaconcentratie over hebt, een plek onder de zon willen geven – voor zover een minister van Media dat kan doen. De minister van Media moet instaan voor de pluriformiteit, het zijn tegelijkertijd de

kranten die hun artikelen aan de man moeten blijven brengen. Het is maar goed dat de minister van Media daar niet in tussenkomt.

Dat evenwicht hebben we, laten we daar verder op ingaan en ons vandaag even prijzen als een land waar de persvrijheid zeer sterk is.

Katia Segers (sp.a): Ik ben verheugd dat we het vandaag in dit halfroond, op de Internationale Dag van de Persvrijheid en Difference Day, die momenteel plaatsvindt in BOZAR, kunnen hebben over en kunnen stilstaan bij de persvrijheid in ons land. Het is immers zó belangrijk. Waar mensenrechten worden geschonden, daar worden journalisten bedreigd, opgesloten of zelfs vermoord. En vice versa: waar persvrijheid afbrokkelt, daar komen mensenrechten en democratie in gevaar.

U verwijst terecht naar Media.21. Het is een belangrijk initiatief voor de diversiteit. Maar voorlopig krijgen zij niet meer dan peanuts. Minister, daarom wil ik u oproepen om uw federale collega's aan te spreken over de volgende zaken. Gebruik de aanzienlijke federale steun aan de pers die verdeeld wordt als hefboom om commerciële mediabedrijven te laten investeren in kwaliteits- en onderzoeksjournalistiek. En ook: maak werk van het door mij zo lang gevraagde sociale charter van de geschreven pers.

Ik dank u. (*Applaus bij sp.a en Groen*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Joris Poschet aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de diverse promotiecampagnes voor Brussel

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Voorzitter, minister, u weet dat het imago van Brussel mij al enige tijd na aan het hart ligt. Dat was uiteraard al voor de aanslagen zo.

Waarom? Ten eerste is het een emotioneel gegeven, als Brusselaar. Ten tweede is het een economisch gegeven. Brussel speelt de rol van economische trekker voor het toerisme en zorgt daarmee voor jobs voor tienduizenden Brusselaars, voor tienduizenden Vlamingen.

We weten dat de aanslagen van vorig jaar het toerisme een zware deuk hebben gegeven. Daarbij hebben we de cijfers van het aantal toeristen in Brussel zien dalen met 17 procent, in Vlaanderen met 8 procent en in Wallonië met 6 procent.

Het is volgens mij dan ook terecht dat er campagnes gestart zijn om het imago van Brussel te verbeteren in binnen- en buitenland. En het zijn er heel wat. We hebben Sprout to be Brussels gehad, dat voornamelijk vanuit de privé werd gestart. Daaraan hebt u ook een bijdrage geleverd. Er was MIXITY, waarbij de gemeenschappen samenwerkten aan het verkopen van een correcter beeld van Brussel, als open, superdiverse, kosmopolitische stad. We hebben ook #CallBrussels gehad, van visit.brussels. Op Vlaams niveau was er de campagne #shareoursmile, op Belgisch niveau de campagne Positive Belgium. Allicht vergeet ik er nog een aantal.

Gisteren waren opeens de Smurfen daar, onder aanvoering van Grote Smurf Rudi Vervoort – met alle respect voor de man. En zij moeten proberen extra toeristen naar onze hoofdstad te trekken, wat uiteindelijk een zeer goede zaak is. Maar ik vond het een beetje raar, want het is de zoveelste campagne die erbovenop komt. Minister, bent u, als Vlaams minister bevoegd voor Brussel en in die hoedanigheid, ook betrokken bij een aantal andere campagnes?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik ben inderdaad betrokken bij die campagne, in de zin dat ik al een tijdje op de hoogte was van het lanceren ervan, omdat onze kabinetten, die van mezelf, maar ook die van Rachid Madrane en de Brusselse kabinetten, regelmatig overleg hebben, onder meer in het kader van de MIXITY-campagne die nog lopende is.

Ik denk dat u een onderscheid moet maken tussen een aantal campagnes. Achteraf onthouden we alleen maar de campagnes die succesvol waren en die lijken over de jaren heen te gaan. Maar in elk land, zelfs na 9/11 in New York, waren er heel veel en blijven er maar een paar over. Die lijken dan vanaf het begin zo bedacht dat ze succes hebben, terwijl dat het eigenlijk achteraf blijkt te zijn. Er zijn er dus heel veel die gestart worden en die een beperkt succes hebben.

Ik denk dat je de campagnes die u daarnet hebt opgenoemd ook in dat perspectief moet zien. Er zijn er een aantal geweest met de bedoeling: alle hens aan dek, nu moeten we even bijsturen, want het is echt nodig. De campagne waarnaar u verwijst – we zullen ze dan maar de Smurfencampagne noemen – , is een reguliere, toeristische campagne van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en visit.brussels. Het is een campagne die ze anders ook zouden hebben gedaan, al geven ze daar nu misschien wel wat meer middelen aan, omdat we nog altijd in de heropbouw van het toeristische imago en het toeristisch verkeer na 22 maart zitten.

Met andere woorden, net zo min als ik medezeggenschap heb over de campagnes van Toerisme Vlaanderen, heb ik rechtstreeks medezeggenschap over toeristische campagnes van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Maar ik was op de hoogte, ik was betrokken. Ik wil toch nog even aanstippen dat als de professionals die het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest hebben geadviseerd bij deze campagne, oordelen dat de smurfen een interessant argument zijn om mensen naar hier te halen – want het is een ‘destination campaign’, zoals dat dan heet –, wie zijn wij dan om daaraan te twijfelen? Wij zien, zoals elk land, onszelf graag als een heel vooruitstrevend land met heel veel technologische en andere kwaliteiten. Welnu, buitenlanders zien ons nog steeds met een chocolade bril en een mond van bier. Zij vinden dat stripfiguren een interessant argument zijn om naar hier te komen. Men kan daar wat lacherig over doen, maar daar is wel degelijk goed over nagedacht door specialisten. Laten wij nu dus even die campagne haar waarde bewijzen. Ik denk in elk geval dat het een goede campagne kan zijn, die kan voortbouwen op het herstel dat we, gelukkig maar, de laatste maanden hebben gekend van de komst van de toeristen naar Brussel en – zoals u terecht hebt aangegeven – naar de rest van het land en in het bijzonder naar Vlaanderen.

Joris Poschet (CD&V): Minister, dank u voor uw antwoord. Ik heb absoluut niet de smurfen belachelijk willen maken noch de minister-president, al helemaal niet. Dat is een waardevolle coalitiepartner in Brussel. Maar ik denk wel dat samenwerking kan bijdragen tot een efficiënter optreden. U zegt dat we verschillende campagnes hebben gelanceerd op verschillende doelpublieken, en dan gezien wat er het beste werkt, want niet alles werkt even goed. Misschien hebt u daar conclusies uit getrokken waarmee we rekening kunnen houden in Vlaanderen en die u misschien met uw collega van Toerisme op het Vlaamse niveau kunt delen? Kunt u daar iets meer over zeggen?

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Collega's, ik ga geen mopjes over biersmurfen of tusseninsmurfen maken. *(Minister Gatz wijst naar Elke Van den Brandt)*

Minister, ik heb mij voor dit thema in het blauw gekleed.

Ik vind het een pertinente vraag. Een campagne kan haar waarde hebben. We moeten vooral de experts aan het woord laten. Meer campagnes naar meer doelpublieken zullen hun waarde hebben.

Mijnheer Poschet, u zegt dat het een emotionele of een economische kwestie is. Het is ook een kwestie van gezond verstand. Brussel is zo'n fantastische stad dat het jammer zou zijn als we de mensen niet de kans zouden gunnen om die stad te leren kennen. Alleen al daarom zijn die campagnes zeker waardevol.

Minister, mijn vraag gaat over iets specifiek: mensen, en vooral jongeren, naar Brussel halen. De beste promotie voor een stad is mensen de stad te leren kennen. Iedereen die hier komt, zegt: 'Dat valt eigenlijk wel mee. Dat is wel fijn. Dat is tof.' Onze scholen zetten heel hard in op stadsklassen. JES heeft daar een project rond. Vandaag stond in de krant dat ouders schrik hebben van stadsklassen. Ouders hebben nog steeds schrik om hun kind, hun kostbaarste bezit, naar Brussel te laten afzakken. Dus moeten daar nieuwe methodieken rond komen. Minister, hoe gaat u die scholen begeleiden om dat te promoten, om ervoor te zorgen dat onze jonge kinderen in Vlaanderen naar Brussel komen?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik heb straks een vraag over de toerismecijfers van 2016, onder andere naar aanleiding van de aanslagen van 22 maart. Minister, ik moet u toch zeggen, en zonder leedvermaak, dat de cijfers van 2016 niet zo goed zijn. In Brussel zijn ze nog minder goed dan in de rest van Vlaanderen. Ik spreek mij niet uit over de campagne an sich, want ik ken ze niet. Een campagne kan altijd maar op termijn haar waarde bewijzen. Maar ik wil u toch wel oproepen om niet echt euforisch te doen en vooral om in samenspraak met de minister van Toerisme dergelijke campagnes te beoordelen en eventueel bij te sturen.

De voorzitter: Dus kunnen we die vraag schrappen, mijnheer Sintobin?

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik zal misschien nog wel iets vinden.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Het beleid van de Brusselse Regering is toch wel enigszins tegenstrijdig. Acties worden ondernomen, promotiecampagnes worden gevoerd om toeristen, bezoekers en vele Vlamingen naar onze hoofdstad te halen. Maar tegelijkertijd wordt de luchthaven van Brussel, van Zaventem, vleugellam gemaakt door al te strenge geluidsnormen. Is dat nog geloofwaardig, dat tegenstrijdige beleid?

Uiteraard is promotie belangrijk. De stad heeft dat nodig. Maar de beste promotie is de dagelijkse realiteit in onze stad. Dat heeft te maken met veiligheid, netheid, een goede bereikbaarheid, tunnels die niet instorten en met de bereikbaarheid van het centrum van de stad. Met eenmalige campagnes los je dat niet op. Men moet dat structureel aanpakken. Dat is absoluut noodzakelijk.

Ik wil dan ook niet de Moppersmurf uithangen, maar het vereist meer in het belang van onze stad. Er moet een grondige, structurele campagne worden gevoerd, niet zomaar een korte promotiecampagne. Een gewone campagne met smurfen zal de stad niet meer toeristen of bezoekers opleveren. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Ik zie het positiever in dan de heer Vanlouwe, maar ik zie veel dingen positiever in dan de heer Vanlouwe. Ik vind

dat we de taak hebben om dit te ondersteunen. Brussel is de Vlaamse hoofdstad. We vergeten dat af en toe. We moeten Brussel veel meer uitdragen binnen Vlaanderen, binnen onze scholen, binnen onze cultuur. Ook samenwerking tussen Vlaamse initiatieven in Brussel en initiatieven in de rest van Vlaanderen, ook op cultureel vlak, kunnen hiertoe bijdragen. Ik hoop dan ook dat u als minister van Cultuur hier mee aan kunt werken om Brussel op een positievere manier in de rest van Vlaanderen mee uit te dragen.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Yamila Idrissi (sp.a): Minister, ik ben het met u eens als u zegt dat sommige campagnes slagen en andere minder slagen, en dat je dat op voorhand niet echt kunt bedenken. Vandaag lezen we op BRUZZ dat twee derde van de Vlaamse scholen niet meer meedoen aan de stadsklassen en dat dit te maken heeft met het feit dat de ouders een heel negatief beeld hebben over Brussel.

Als Brussels minister in deze Vlaamse Regering bent u onze eerste ambassadeur, ook in Vlaanderen. Wat gaat u doen? Denkt u dat zo'n campagne in Vlaanderen om die Vlaamse ouders, mensen, ook naar Brussel te krijgen, helpt? Wanneer zult u daaraan beginnen?

Minister Sven Gatz: Om met de laatste vraag te beginnen: neen, ik denk niet dat dit helpt, en ik zal het ook niet doen. Alleen wil ik uw opmerking wel samennemen met die van mevrouw Van den Brandt, die volgens mij wat breder gaat. Dat een organisatie zoals JES gezien heeft dat de stadsklassen zo goed als volledig tot stilstand zijn gekomen omwille van die angst – die ik erken –, daar kun je niet meteen met een campagne tegenop. JES wil met hun publieks-verlegging van lagereschoolkinderen naar studenten en jeugdwerkers van heel Vlaanderen met een masterklas over stedelijkheid deze doelgroep gebruiken als tussenambassadeur naar terecht of onterecht – daar kan men over discussiëren – angstige Vlamingen die niet altijd meer hun kinderen in vertrouwen naar Brussel willen laten komen. Ik wil die kloof met hen overbruggen. JES heeft op dat vlak een strategie ontwikkeld en heeft van de nood een deugd gemaakt. Ik zal hen daarbij steunen. Dit zal een werk van lange adem worden. Vandaar dat ik zei, dat het niet zonder meer met een campagne kan werken. Dit zou echt weggegooid geld zijn. Dat doe ik niet.

Ik wil wel met mensen die gespecialiseerd zijn, zoals JES, kijken hoe we hier oplossingen kunnen vinden. Ik wil dan zeker – want dat wordt me hier vaak gevraagd – een tandje bij steken om na te gaan hoe we naar scholen die kloof weer kunnen overbruggen, maar dat zal niet met een campagne gebeuren. Het zal op een andere manier moeten gebeuren.

Los daarvan, mijnheer Poschet, ben ik bereid om met onze Toerismesmurf Ben Weyts te kijken hoe we een en ander beter op elkaar kunnen afstemmen. Ik ben er altijd voor te vinden dat campagnes beter op elkaar worden afgestemd.

Om nog even naar de smurfen terug te gaan: het begint bij een contactpunt in het buitenland. Gisteren was Smurfin blijkbaar onder de Eiffeltoren te zien om toeristen naar hier te lokken. Daarna wordt er een vrij persoonlijk profiel gemaakt van personen die mogelijk naar Brussel zouden willen komen, naarmate de toeristen daar uiteraard gegevens over willen vrijgeven. Achter het softe, wollige imago van die smurfen zit wel degelijk een professioneel apparaat waarbij dan wordt gekeken waarom die mensen naar Brussel zouden willen komen.

Tien dagen geleden hebben we een geweldig beeldendekunstweekend gehad met verschillende kunstbeurzen in Brussel. Dat kan een van de sleutelementen zijn om mensen naar hier te halen, net zoals anderen om heel andere redenen naar hier zouden kunnen komen. Dat is hetgeen Visit Brussels probeert te doen en waar ze volgens mij ook in zullen slagen.

Dus ik denk dat er een aantal zaken op het getouw staan die zeer goed en sterk zijn. Ik wil zeker de vragen over de Vlaamse jongeren en klassen en onderwijzers meenemen, maar ik herhaal het: campagnes kunnen veel, maar niet alles. Er zijn misschien andere vormen van campagnes dan de campagnes die met grote barnumaffiches en andere dingen te maken hebben. Dus ja, er is werk aan de winkel, maar niet om het even hoe.

Joris Poschet (CD&V): Minister, ik denk dat de beste campagne nog altijd die is van Brusselaars die fier zijn op hun stad en dat ook uitdragen, en niet telkens een waslijst van problemen bovenhalen en in de media brengen. Dat er campagnes gevoerd worden voor Brussel, vind ik uitstekend.

Zoals ik al zei, verdient de stad het. Het houdt ook economisch volledig steek. Maar er zijn al enorme bedragen gemobiliseerd: een half miljoen euro voor 'Share our smile', 3 miljoen euro voor MIXITY, 4 miljoen euro voor 'Positive Belgium', 4 miljoen euro nu voor 'Take me to Brussels'. Ik zit dus al aan 11,5 miljoen euro, enkel met de campagnes die we nu even aanraken. Dat is wel heel veel geld. In die optiek vraag ik u niet om een tandje bij te steken, maar om die verschillende tanden in elkaar te steken, zodat het een goed draaiend raderwerk wordt en we de slagkracht van de campagne en de helderheid van de boodschap, die uiteraard gediversifieerd moet zijn, nog sterker kunnen brengen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Marc Hendrickx aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de mogelijke sluiting van Koerdische tv-zenders in Europa onder druk van Turkije

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

Marc Hendrickx (N-VA): Minister, 3 mei is de internationale dag van de persvrijheid. Dat is iets om te koesteren. Maar blijkbaar niet in Turkije, dat weten we, waar nu ook de Hoge Raad voor Radio en Televisie, RTÜK, vraagt aan Eutelsat, een satellietprovider met Franse zetel, om met onmiddellijke ingang de Koerdische tv-zenders die vanuit Europa uitzenden, uit de ether te halen, omdat ze in overtreding zouden zijn met de wetten van de Turkse republiek en de Europese conventies, zonder verdere specificering.

Het is niet de eerste keer dat we dat meemaken. Enkele maanden geleden was Newroz TV het slachtoffer. Nu dreigen drie Vlaamse-Koerdische tv-zenders – Ronahi TV, Stêrk TV en News Channel – het slachtoffer te worden. Mijn vragen zijn simpel en duidelijk bij die pogingen van censuur van Turkije uit naar Europa. Had u daar weet van? Hebben die drie bewuste zenders u al signalen gegeven? Wat ligt binnen uw mogelijkheden om ter zake op te treden?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mijnheer Hendrickx, ik zal u op het einde van mijn antwoord een hopelijk eenvoudig antwoord geven, maar het begin is ingewikkelder dan ik zelf dacht.

Het klopt wat u zegt: de Turkse autoriteiten hebben aan Eutelsat gevraagd om hier een aantal Koerdische zenders – laten we het maar simpel zeggen – uit de ether te halen. De Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) heeft zich daarover gebogen, want het is ook zijn bevoegdheid in het kader van de Europese richtlijn ter zake, want daar zitten we wel degelijk in. De VRM is tot de conclusie gekomen dat hij niet bevoegd is, maar om een reden die ik nu niet ken. Ik wil u daar gerust schriftelijk verdere informatie over geven. Het behoort tot de bevoegdheid van de Italiaanse mediaregulator. Dat is allemaal het fijnmazige samenspel van de Europese richtlijn.

Maar dat doet niets af aan de grond van de zaak. U hebt het nu over een aantal Koerdische zenders. We hebben ook een blad als Zaman ten onder zien gaan, vandaag ook nog in Nederland, als een van de laatste bolwerken van de krant. Ik heb het dus niet over deze of gene krant. Daar gaat het mij niet om. Maar ik wil de teneur van de vraag van mevrouw Segers daarbij hernemen, namelijk dat de persvrijheid niet alleen op ons grondgebied moet gelden voor kranten in onze eigen talen, maar dat die ook voor anderen moet gelden.

Los van de vrij ingewikkelde Europese situatie die ik u nu even schets, en waarvan ik het vervolg dus nog niet ken – wat met andere woorden de Italiaanse mediaregulator zal doen – zal ik contact opnemen met de Turkse ambassadeur. Ik zou kunnen zeggen dat ik mijn bezorgdheid zal uiten, maar het zal wat forser zijn. Wij kunnen niet blijven dulden dat men hier op een dergelijke manier de vrije stem de mond probeert te snoeren. Het gaat er mij niet om wat die stemmen zeggen. Ik ben het daar misschien ook niet altijd mee eens, en u ook niet. Maar dat hoeft ook niet. Dat is juist de essentie van die vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid. Ik zal dus de Turkse ambassadeur laten weten dat dit niet langer kan. We zullen dit opvolgen, uiteraard ook met de hulp van de minister-president, bevoegd voor Buitenlandse Aangelegenheden, en met de Federale Regering. Want dit is een hellend vlak – ik ben het volledig eens met uw vraag – en we kunnen niet verder toelaten dat dat verder afglijdt. (*Applaus*)

Marc Hendrickx (N-VA): Minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. Ook al is het omwille van technische redenen, van de Italiaanse mediaregulator enzovoort, mediavrijheid is een hoog goed bij ons in de EU. Ik denk dat dat signaal duidelijk moet worden gegeven aan Turkije. Het is voor hen misschien een reden te meer om de toetredingsonderhandelingen te staken of te stoppen.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Minister, ik denk dat u een heel duidelijk standpunt hebt ingenomen. Wij moeten een signaal geven. U gaat dat geven aan de Turkse ambassadeur. U hebt daarvoor onze volledige steun.

Het is belangrijk om het niet alleen bij woorden te laten. Als mensen in ons land een initiatief nemen om zich naar het buitenland te richten via pers, via sociale media, via televisie, moeten we daarvoor openstaan. We hebben een heel lange traditie, van in de 19e eeuw, dat dissidente stemmen in ons land zich thuis hebben gevoeld wanneer ze in hun eigen thuisland in de verdrukking kwamen. We moeten die traditie koesteren. Ik reken op u, minister, om dat verder te zetten.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Voorzitter, minister, van 149 naar 151, van 151 naar 155, op 180. Zoveel plaatsen is Turkije de afgelopen jaren gezakt, waar wij gestegen zijn. Ik vind het een ongelooflijk goed en sterk signaal dat u contact zult opnemen met de ambassadeur en dat de minister-president dat vanuit zijn bevoegdheid eveneens gaat doen. Niet alleen zijn er 178 media gesloten, zitten er ondertussen meer dan 160 journalisten achter de tralies in Turkije, maar ook Wikipedia bijvoorbeeld is niet langer toegankelijk in Turkije. Alle informatie die ook maar enigszins kritisch is voor Turkse overheid, wordt aan banden gelegd. Ik vind dat verdere toetredingsgesprekken met dit land niet langer mogelijk zijn en dat we nog veel sterker het signaal moeten geven dat het land onder deze omstandigheden niet thuishoort in een democratie die wij nastreven in Europa.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Ik heb daarnet aangegeven dat in de World Press Freedom Index van 2017 de situatie van Turkije als echt dramatisch wordt omschreven.

Journalisten worden achter de tralies gegooid, worden bedreigd. Dat is onmogelijk te accepteren. Minister, ik ben blij dat u onomwonden duidelijke taal spreekt en zegt dat het voor ons onaanvaardbaar is dat de Turkse regering ons fundamenteel principe van onze democratie, namelijk persvrijheid, onder druk zet. Dat kunnen wij niet aanvaarden. Het feit dat u aangeeft dat niet de VRM bevoegd zou zijn maar wel die Italiaanse regulator, wijst er voor mij nog maar eens op dat we ons samen, vanuit het parlement, moeten buigen over het debat over de herziening van de audiovisuele mediarijchtlijn in Europa om dit soort toestanden absoluut te voorkomen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Ik wou me aansluiten bij de collega's, en vooral u, minister, feliciteren met uw glashelder en heel duidelijk standpunt dat we in een sterke democratie niet anders kunnen dan breed te delen. U hebt al verwezen naar Zaman. We zijn met de commissie Media op werkbezoek geweest om onze steun te betuigen. We hebben ook met de commissie Buitenlandse Zaken de Turkse ambassadeur daarover gehoord. Maar goed, er zal een krachtige Europese invloed nodig zijn om het te keren, als het al te keren valt. Het is maar het topje van de ijsberg. Het is zoals collega Kennes zei: we zijn historisch een gastland voor dissidente stemmen die het elders niet kunnen. Dat is een principe dat we absoluut nooit mogen loslaten.

Minister Sven Gatz: Ik ga niet veel meer toevoegen. Ik denk dat de unanimiteit op de banken groot is. Natuurlijk, unanimiteit is altijd groot, anders zou het geen unanimiteit zijn, nietwaar? Alle gekheid op een stokje: ik zal uw vertolker zijn, niet alleen met betrekking tot uw ongerustheid maar ook zeker en vast met betrekking tot uw ontevredenheid. We zullen dit debat zeker moeten verderzetten, ook met andere verantwoordelijken binnen de Europese Unie, om onze persvrijheid, voor wie het ook zij en van waar hij of zij ook kome, niet alleen overeind te houden maar ook zich verder te laten ontwikkelen.

Marc Hendrickx (N-VA): Ik heb uiteraard ook niet veel meer toe te voegen. Samen met de collega's stel ik vast dat u niet een tandje bij gaat steken maar een heel gebit. Waarvoor dank. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mijnheer Hendrickx, in de uitdrukking 'een tandje bij steken' gaat het niet om een gebit maar wel om een tandwiel.

De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over een Vlaanderenbrede en beleidsmatige aanpak van de ondervertegenwoordiging van allochtone studenten met de juiste startkwalificaties in het hoger onderwijs

ACTUELE VRAAG van Tine Soens aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over diversiteit in het hoger onderwijs

ACTUELE VRAAG van Kathleen Helsen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het nastreven van een verdere democratisering van het hoger onderwijs

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Voorzitter, dank u wel. We gaan proberen een tandje bij te steken en deze vraag niet te gebruiken.

Collega's, een op de tien studenten aan de universiteit zou allochtone roots hebben. Zou, omdat we eigenlijk geen concrete cijfers hebben, omdat de cijfers verschillend worden geïnterpreteerd en niet worden bijgehouden.

Minister, ik heb vernomen dat u wel een systeem zou hebben om de cijfers ondertussen meer en juister te registreren. Te midden van rectorverkiezingen aan twee van de drie universiteiten stellen we vast dat er plots een voorstel komt om dit gegeven op te krikken. Op zich zijn we daar niet tegen. We lezen heel veel voorstellen over halal voeding, gebedsruimtes, maar ook over bijles krijgen, gericht op leerlingen uit het vijfde en zesde leerjaar secundair onderwijs, voor het ingangsexamen geneeskunde, niet voor allemaal, maar blijkbaar specifiek voor allochtone leerlingen.

Nu, of halal voeding het toelatingsexamen geneeskunde meer slaagkansen geeft, dat weet ik niet. Dat lijken mij rare situaties te zijn. Eigenlijk is de kern voor ons de ouders, want ouders die het belang van onderwijs inzien, ook veel vroeger, daar ligt het kalf gebonden. Maar over de allochtone ouders zullen we het niet hebben om hier een aantal mensen niet opnieuw in een kramp te laten schieten, omdat we dat niet mogen zeggen.

Opmerkelijk is echter dat er vooral wordt gekeken naar het einde van het secundair onderwijs, en niet naar de hele loopbaan. In recente PISA-resultaten stelden we vast dat thuistaal eigenlijk een zeer grote verklaring is voor het niet hebben van de juiste startkwalificaties in het hoger onderwijs. Als je daar al achterloopt, ja, dan is het laatste jaar van het secundair en de start in het hoger onderwijs toch vele malen problematischer.

Minister, de vraag is dus eigenlijk of alle leerlingen met de gepaste capaciteiten starten in het hoger onderwijs. Mijn vraag is dan ook heel specifiek: welke Vlaanderenbrede beleidsmaatregelen ziet u om alle leerlingen die de juiste startkwalificatie hebben voor het hoger onderwijs, ook effectief te laten starten in dat hoger onderwijs?

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Collega's, minister, de aula's in onze universiteiten zijn te wit. Jongeren met een migratieachtergrond vinden nog altijd te weinig de weg naar onze universiteiten. Als ze daar al geraken, zien we dat ze het minder goed doen, dat ze het moeilijker hebben dan andere studenten. De rectoren trokken gisteren in de pers aan de alarmbel.

Natuurlijk moet ons hoger onderwijs een afspiegeling zijn van de diversiteit die we kennen in onze samenleving: niet alleen jongeren met een migratieachtergrond, maar ook studenten met een handicap, en studenten die uit een moeilijke thuissituatie komen. Morgen houden we in onze commissie een hoorzitting over studenten met een handicap en de toeleiding naar ons hoger onderwijs naar aanleiding van een voorstel van decreet van onze fractie.

Minister, ik weet dat wij daarover dezelfde bezorgdheden delen. Welke initiatieven zult u nemen om die diversiteit in ons hoger onderwijs beter te maken?

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Kathleen Helsen (CD&V): Minister, we weten al geruime tijd dat ons hoger onderwijs er moeilijk in slaagt om leerlingen van allochtone afkomst aan te trekken in het hoger onderwijs. Al verschillende jaren gebeuren er inspanningen, maar deze week heb ik voor het eerst een rector gehoord die zegt: 'Hier wil ik nu echt een speerpunt van maken in mijn beleid.' Ik vind het zeer positief dat er een zeer duidelijke keuze wordt gemaakt om meer allochtone leerlingen aan te trekken in het hoger onderwijs.

De verschillende universiteiten geven aan op welke manier ze dat doen. Terecht geven ze aan dat het belangrijk is een link te leggen tussen onderwijs en de thuissituatie. Dus daar wil ik het wel over hebben. Ik ben daar niet voor bevreesd omdat het belangrijk is het mentorproject dat wordt opgezet door de universiteiten, voort te zetten en mogelijks kracht bij te zetten.

Ik vind dus dat de juiste keuzes worden gemaakt in het voeren van een beleid in ons hoger onderwijs. Minister, welke mogelijkheden ziet u als minister van Onderwijs om vanuit de Vlaamse overheid dit juiste beleid mee kracht bij te zetten?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, zoals de heer Daniëls heeft vermeld, zijn het rectorverkiezingen. Ik zou echter toch een bijzondere pluim willen geven aan de rector van de Universiteit Antwerpen. Voor hem zijn het geen rectorverkiezingen, want hij is enige tijd geleden al verkozen. Hij heeft gisteren een opmerkelijk pleidooi van onze rectoren ondersteund om meer jongeren met een migratieachtergrond naar onze universiteiten te leiden.

Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van velen. De heer Daniëls heeft gelijk wanneer hij opmerkt dat het vreemd is dat er op dit ogenblik nog geen gezamenlijke registratie bestaat. Mevrouw Soens heeft hier in het verleden ook al een aantal keren op gewezen. Hoe is het mogelijk dat we niet samen registreren? Onze hogescholen en universiteiten zijn echter bereid vanaf nu voor de registratie te zorgen.

We moeten natuurlijk wel de juiste gegevens registreren. Indien we registreren wie buitenlandse roots heeft, omvat dit ook alle Nederlandse studenten. Op die manier zouden we misschien niet het juiste probleem aanpakken. Die registratie komt in orde.

Zoals ik daarnet al heb gesteld, is het een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Dit heeft te maken met kwantiteit, maar evenzeer ook met kwaliteit. Het gaat niet op te vinden dat een bepaalde percentage van de jongeren aan de universiteiten een migratieachtergrond moet hebben. We moeten ervoor zorgen dat de jongeren die starten, ook goed zijn opgeleid. Ze moeten over de juiste skills beschikken om een opleiding in het hoger onderwijs te kunnen aanvaarden.

Die kwaliteit start in de kleuterklas. Taal is een sleutel. Op dat vlak wil ik zeer duidelijk zijn. De Vlaamse Regering heeft erin voorzien de scholen bijkomende werkmiddelen te geven afhankelijk van het aantal bij hen schoollopende kinderen met een thuistaal die niet het Nederlands is. Dat is een zeer goede zaak.

De modernisering van het secundair onderwijs omvat tal van maatregelen. We gaan voor een basisgeletterdheid. Dit moet veel beterschap brengen. Ik wil erop wijzen dat de oriëntatieproef nu voor de tweede keer wordt afgenomen bij onze leerlingen in het vijfde en zesde studiejaar van het secundair onderwijs. We moeten ervoor zorgen dat elke jongere die secundair onderwijs volgt, de kans krijgt deze proef af te leggen. Hij zal dan meteen worden geconfronteerd met zijn interesses, zijn kennis en zijn motivatie en met de mogelijkheden waarover hij beschikt om hoger onderwijs te volgen.

We zitten natuurlijk met de bijzondere verantwoordelijkheid van onze hogeronderwijsinstellingen zelf. Zoals gisteren is verklaard, moeten we kwalitatieve jongeren aantrekken die liefst de juiste keuzes maken. Ze moeten goed op hogere studies worden voorbereid. Als er problemen zijn, moet er een remediëring zijn.

Sinds een jaar wordt nu ook een toelatingsproef gehouden voor de STEM-richtingen (Science, Technology, Engineering, Mathematics) aan de universiteiten.

Dit gebeurt ook voor de lerarenopleidingen. We zien dat alle jongeren die starten, de kans krijgen om bepaalde tekorten bij te werken en te remediëren. Dit geldt niet enkel voor jongeren met een migratieachtergrond. Die maatregelen gelden voor iedereen. Dit moet zorgen voor een betere oriëntering en doorstroming.

Een bijzonder belangrijke factor, die gisteren ook uitgebreid aan bod is gekomen, is de vraag hoe we ervoor kunnen zorgen dat jongeren met een migratieachtergrond effectief de sprong naar het hoger onderwijs maken. Ik was verrast van de jongeren zelf te horen dat vooral de jongeren wier ouders een diploma van het hoger onderwijs hebben, die sprong maken. De jongeren wier ouders geen diploma van het hoger onderwijs hebben, worden thuis totaal niet gestimuleerd om die sprong te maken. Ik wik mijn woorden.

Om die reden zijn de tutoringprojecten van groot belang. We trekken dan ook middelen uit voor de hogescholen en voor de welzijnsorganisaties. Het is mijn overtuiging dat we hier feller op moeten inzetten. Er is het kwaliteitsaspect. Jongeren moeten goed voorbereid aan de start verschijnen. Er zijn echter heel wat jongeren die in het secundair onderwijs een richting volgen die goed voorbereidt op het hoger onderwijs, maar toch de sprong naar het hoger onderwijs niet maken of niet durven maken. Om hen te helpen die keuze te maken, is er een oriënteringsproef, maar de tutoringprojecten zijn eveneens zeer belangrijk.

Wat de jongeren betreft die effectief starten, merken we dat de doorstroming in het hoger onderwijs niet spectaculair goed verloopt. Om die reden verwijzen de rectoren naar een aantal flankerende maatregelen, die ik zeker kan ondersteunen. Het is immers van belang dat we jongeren de kans bieden zich goed te voelen. Het welbevinden is van belang in het secundair onderwijs en is zeker ook van belang in het hoger onderwijs. Het is belangrijk dat we hier met behulp van allerlei factoren voor zorgen. Gisteren zijn een aantal voorbeelden gegeven.

We mogen het effect niet onderschatten van de oproep die gisteren is gelanceerd en van de inspanningen die we zullen leveren om gezamenlijk te registreren. We mogen evenmin de effecten van de tutoringprojecten onderschatten. Ik heb gisteren verklaard dat ik dat budget gerust wil verdubbelen. Ik geloof echt dat goede voorbeelden – jongeren die het hebben gemaakt in het hoger onderwijs – effectief andere jongeren kunnen stimuleren of aanwakkeren om hoger onderwijs te volgen.

Collega Daniëls, wat uw specifieke vraag betreft rond de opleiding geneeskunde, heb ik zelf al initiatieven genomen voor alle jongeren in Vlaanderen om het taalgebruik goed aan te passen, het niet te wetenschappelijk te maken, maar te zorgen dat het een taalgebruik is dat afgestemd is op het secundair onderwijs. Het is sowieso van belang dat elke jongere die voelt dat er extra trajecten nodig zijn, de kans krijgt om die te volgen.

Ik kijk ook even naar de opmerkingen die collega Helsen maakte. Wat ik zou wensen, is dat we in de lerarenopleiding in een module voorzien om Nederlands te leren om specifiek de taal en de taalnuances aan te leren aan kinderen met een migratieachtergrond en dat we daar in de toekomst meer aandacht aan besteden. We zien dat in de eerste jaren van het secundair onderwijs het vaak niet meer matcht omdat de taalgevoeligheid anders is, de taal thuis niet gesproken wordt en je op dat moment nog extra aandacht moet hebben voor de taal.

Koen Daniëls (N-VA): Dank u wel, minister. Het is inderdaad waar: deelnemen is één, slagen is iets anders. We moeten opletten dat we niet alleen proberen hen te laten instromen, ze moeten wel de juiste startkwalificaties hebben. Dat is de kern van de zaak: we moeten in ons hoger onderwijs alle jongeren krijgen, los van achtergrond, woonplaats of taal, die de capaciteiten hebben om een diploma hoger onderwijs of universiteit te halen. Ik druk nog eens op 'alle'.

U hebt het zelf over het Nederlands. Ik blijf wat op mijn honger zitten op dat vlak, zeker in de lagere en secundaire scholen. We bieden sinds 2013, als uitvloeisel van de talennota, mogelijkheden voor het organiseren van taalbaden. Dat gebeurt nauwelijks. Wat u aanhaalt in verband met de oriëntatieproef, is zeer goed. Ik denk dat we de gegevens van de oriëntatieproef moeten koppelen aan de slaagkansen.

Ik verwijs nog naar één zaak: we stellen vast in een onderzoek van enkele jaren geleden, dat leerlingen met een Turkse, Maghrebijnse of Arabische achtergrond zeer lage slaagcijfers hebben in het eerste jaar. Nadien hebben ze dezelfde slaagcijfers.

Tine Soens (sp·a): Minister, dank u voor uw antwoord. Er zijn natuurlijk geen pasklare antwoorden. Het is een en-en-enverhaal. Het gaat ook niet alleen over hoe we zo veel mogelijk jongeren uit kansengroepen – het gaat natuurlijk breder dan enkel over jongeren met een migratieachtergrond – naar ons hoger onderwijs toeleiden, maar ook over hoe we die jongeren zo goed mogelijk begeleiden zodra ze in het hoger onderwijs zitten. Ik denk dat de rol van studentenverenigingen daar zeer belangrijk in is.

U sprak over de registratie van kansengroepen. Dat is een vraag die ik al regelmatig heb gesteld. Meten is weten. Als we nog geen correcte cijfers hebben, dan is het moeilijk om een beleid op maat te kunnen voeren.

Tot slot over de oriënteringsproef: een goede oriëntering is natuurlijk cruciaal, zeker als we daarmee jongeren die misschien niet meteen aan het hoger onderwijs dachten, op die manier toch naar het hoger onderwijs kunnen toeleiden. Maar we moeten er toch waakzaam over zijn dat jongeren uit kansengroepen niet afgeschrikt raken door die oriënteringsproef en de resultaten ervan.

Kathleen Helsen (CD&V): Minister, ik heb aan u de vraag gesteld op welke manier u het beleid dat de universiteit van Antwerpen wil voeren, mee kracht wil bijzetten. U hebt duidelijk aangegeven welke initiatieven u neemt binnen het leerplichtonderwijs. Dat is ontzettend belangrijk. U hebt ook aangegeven dat u bereid bent om de middelen voor tutoring binnen het hoger onderwijs te verdubbelen. Ik vind het zeer positief dat u bereid bent om de keuze te maken om de initiatieven die genomen worden, kracht bij te zetten.

Daarnaast is het ook interessant om samen eens te bekijken in welke mate de associaties een rol kunnen vervullen om diversiteit echt tot de kern te brengen, niet enkel en alleen van ons leerplichtonderwijs maar ook van ons hoger onderwijs. Ik heb nog eens gekeken welke opdracht we hun gegeven hebben. Ze hebben zeer veel aandacht geschonken aan onderzoek, aan de academisering van de hogeschoolopleidingen. We staan op het punt om van hen te vragen dat niet alleen universiteiten maar ook andere opleidingen binnen ons hoger onderwijs diversiteit als speerpunt vooropstellen in hun beleid en dat ook de associaties daarin hun verantwoordelijkheid opnemen.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Minister, mevrouw Helsen, ik deel uw enthousiasme voor de woorden van rector Van Goethem. Maar u bent vergeten dat er aan de VUB ook geen rectorverkiezingen in aantocht zijn en dat VUB-rector Caroline Pauwels daar ook zeer zinnige verklaringen over gedaan heeft, en veel meer nog, dat de VUB daar al jaren actief rond werkt, want daar vind je wel wat gekleurde aula's.

Daar wordt gewerkt aan sociale ondersteuning, studiebegeleiding en huisvesting zonder te moeten inspelen op religie, want daar gaat het niet over als men gaat studeren en als we streven naar sociale mobiliteit. De VUB voert al jaren

onderzoek naar de slaagkansen van die ondervertegenwoordigde groepen en bouwt daar een beleid rond. Ik denk dat dat ons kan inspireren, ook u als u nog maatregelen wilt treffen.

Wat de tutoring betreft, inderdaad, het Brutusproject (Brusselse Tutoren voor Scholieren) van de VUB en Scholengroep Brussel is een heel mooi voorbeeld. Als we wat meer tijd hebben, zal ik het bij gelegenheid met veel plezier toelichten.

Nog een laatste punt: de verantwoordelijkheid ligt wel degelijk in het leerplicht-onderwijs, minister. (*Applaus bij Open Vld en sp.a*)

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, dit is geen nieuw verhaal natuurlijk. Volgens OESO-onderzoek doen jongeren met een migratie-achtergrond het minder goed op 15 jaar en in het hoger onderwijs stromen ze minder in. Ze stromen onvoldoende door. Deze discussie gaat al jaren mee. Als we niet willen dat we binnen 5, 10 of 15 jaar nog dezelfde discussie voeren, dan zullen er extra inspanningen nodig zijn.

U hebt eigenlijk net het omgekeerde gedaan, minister. U hebt bespaard op het Aanmoedigingsfonds dat ervoor moest zorgen dat studenten doorstromen. U hebt bespaard op studentenvoorzieningen die ervoor moesten zorgen dat er betere begeleiding was, en net ook aan de VUB want daar waren ze daardoor het ergst getroffen, omdat zij inderdaad de meeste inspanningen deden op het vlak van begeleiding van studenten die het moeilijker hebben, vaak met een migratie-achtergrond.

Minister, bent u inderdaad bereid om die extra inspanningen te doen en die besparingen terug te schroeven die het moeilijker gemaakt hebben in het hoger onderwijs voor jongeren met een migratie-achtergrond?

De voorzitter: De heer Depoortere heeft het woord.

Ortwin Depoortere (Vlaams Belang): Minister, het pleidooi van de rectoren om meer migranten toe te laten op de universiteiten gaat voorbij aan de doelstelling van die universiteiten, namelijk dat jongeren de kwaliteit en de vaardigheden moeten hebben om een bepaalde richting aan te vatten. Het aanbieden van bijvoorbeeld halhalvoedsel in de universitaire restaurants gaat aan deze doelstelling voorbij en dient eigenlijk enkel om de lat laag te leggen en het percentage van migranten aan de universiteiten op te trekken. Wij vinden dit een totaal verkeerd signaal. Het zou u sieren, minister, om dat ook eens duidelijk te maken aan de rectoren.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Depoortere, ik zal eerst op uw opmerkingen reageren. Mevrouw Brussee, ik kom straks nog op Brussel terug.

Als je rector bent van de Universiteit van Antwerpen en je stelt vast dat meer dan de helft van de populatie van jongeren in het middelbaar onderwijs een migratie-achtergrond heeft, en je ziet er slechts één op tien in het hoger onderwijs, dan is het toch niet zo onlogisch dat je het evident vindt en dat je het als een missie beschouwt om ervoor te zorgen dat een groter aandeel van die jongeren uit het secundair onderwijs doorstroomt naar het hoger onderwijs en dus ook naar de universiteit in je stad. Ik vind dat zelfs een trendbreuk met de vorige rector. Ik vind het schitterend dat de huidige rector daar echt zijn missie en erezaak van wil maken.

Het is natuurlijk juist, als jongeren hoger onderwijs volgen, dat ze dat het best doen op een gemotiveerde wijze en met de juiste kwalificaties. Los van jongeren met een migratie-achtergrond zien we dat één op vijf jongeren die vandaag start in het hoger onderwijs nooit de kwalificatie haalt. Er is dus wel werk aan de winkel om beter te oriënteren.

Collega Soens, ik maak me niet zoveel zorgen dat een oriëntatieproef de jongeren zal afschrikken. De oriëntatieproef wordt afgenomen in het vijfde en zesde middelbaar en is net bedoeld om jongeren, alle jongeren van het secundair, inzicht te geven in hun vaardigheden, niet alleen kennis maar ook motivatie en interesses. Dat is iets anders dan de toelatingsproef, die vindt plaats bij de start van het hoger onderwijs om na te gaan of de competenties van de student oké zijn. De oriëntatieproef kan juist mee een hefboom zijn om klassenraden of leerkrachten of directies ouders te overtuigen dat het toch goed zou zijn dat een bepaalde jongere hoger onderwijs zou volgen en het liefst in de richting die hij of zij interessant vindt.

Mevrouw Soens, we hebben het al heel vaak gehad over de registratie van kansengroepen. We moeten ervoor zorgen dat we op de juiste manier registreren. We zijn het nu eindelijk eens geraakt. Als je correct registreert, dan kan je ook beleid voeren ter zake. Ik geef een voorbeeld. Ik was op bezoek bij de Karel de Grote Hogeschool. Daar zei men me dat men een grote instroom van jongeren met een migratieachtergrond krijgt in de informaticaopleidingen, maar totaal niet in de lerarenopleiding. Dan kun je bekijken wat de redenen zijn en hoe we kunnen versterken. Als elke instelling dat echter op haar eigen eiland blijft doen, dan geraken we in Vlaanderen globaal moeilijker vooruit, denk ik.

Mijnheer Daniëls, u hebt uiteraard een punt: deelnemen is één ding, slagen iets anders. Voor mij is die oriëntatieproef zeer relevant. We zullen daar in de toekomst ook de effecten van zien. Uiteraard is het de bedoeling om te bekijken wat de resultaten zijn in het hoger onderwijs van de jongeren, om dan de oriëntatieproef goed af te stemmen op de keuzes die worden gemaakt. Dat is net de reden waarom die nog wat moet worden verfijnd. We hebben daar al een uitgebreid debat over gehad. De komende jaren zal die elk jaar wat fijnmaziger en meer betrouwbaar worden in haar resultaten.

Mevrouw Helsen, mevrouw Meuleman en anderen, het is natuurlijk heel gemakkelijk om te zeggen dat het al lang zo is en dat het tijd wordt dat ik actie onderneem. Ik denk echt dat de actie op veel terreinen moet worden ondernomen. Er is het leerplichtonderwijs. Ik vernam gisteren via de tv dat sommige leerkrachten blijkbaar sneller aan jongeren met een migratieachtergrond zeggen dat ze maar naar het beroepsonderwijs moeten gaan. Ik kan me moeilijk voorstellen dat een leerkracht dat zo zal doen, maar het is niet alleen een kwestie van wat je studeert, maar ook van hoe we ervoor zorgen dat elke jongere alle kansen krijgt op basis van zijn talenten en capaciteiten. Ik denk dan dat de resultaten van de voorbije jaren met de tutoringprojecten echt wel aantonen dat je zo een hefboom kunt betekenen om een generatie tot een kwalificatie hoger onderwijs te leiden.

Mevrouw Brusseel, ik wil besluiten met uzelf. Hoe zou ik de rector van Brussel durven te vergeten? Het doet me eigenlijk bijzonder veel plezier dat in verkiezingstijden de reeds verkozen rectoren ook heel duidelijk verklaren dat het hun menens is om ook ons hoger onderwijs mee te democratiseren. Democratisering is een uitstekende zaak, maar mag nooit leiden tot kwaliteitsverlies. Het is dus aan ons allen om ervoor te zorgen dat we daar verder slagkrachtig werk van maken. *(Applaus bij CD&V en Open Vld)*

Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik noteer een aantal zaken. Alle extra ondersteuning moet openstaan voor alle toekomstige studenten, en niet enkel voor één. Ook noteer ik in heel algemene zin dat het Nederlands cruciaal is om ergens te geraken. Als u zegt dat leerkrachten anders zouden adviseren, dan is daar eigenlijk geen wetenschappelijke evidentie voor. Ik denk dus dat we toch wel heel voorzichtig moeten zijn. Leerkrachten kijken om te adviseren natuurlijk wél naar de competenties die leerlingen hebben, en dat is dan natuurlijk weer gelieerd aan dat Nederlands.

Afsluitend is de samenvatting voor mijn fractie: alle studenten die de juiste startkwalificaties hebben, moeten in het hoger onderwijs kunnen starten en kunnen slagen. Collega's, we hebben het hier heel dikwijls over sociale mobiliteit. Sociale mobiliteit, dat gaat over je thuisgrond overstijgen, niet over het kopiëren van je thuisgrond naar de hogeronderwijsinstelling. (*Applaus bij de N-VA*)

Tine Soens (sp.a): Minister, ik krijg toch een beetje schrik van de woorden van collega Daniëls dat er geen specifiek beleid voor kansengroepen meer nodig is. Ik steun uw oproep voor extra middelen voor de projecten, maar vroeger hadden we inderdaad een Aanmoedigingsfonds, met middelen specifiek gericht op beleid inzake kansengroepen. Daar is op bespaard. Dat is ondertussen afgeschaft. Ik hoop toch dat u extra middelen voor die begeleiding van die kansengroepen wilt inzetten in het hoger onderwijs. (*Applaus bij sp.a en Groen*)

Kathleen Helsen (CD&V): Minister, ik vind het positief dat u erop wijst dat we met zijn allen verantwoordelijkheid moeten nemen, zowel binnen het leerplicht-onderwijs als binnen het volledige hoger onderwijs, en ook vanuit de overheid. Ik denk dus dat we met zijn allen onze schouders onder die keuze moeten zetten. Daarnaast vind ik het ook positief dat u heel duidelijk stelt dat onze onderwijsinstellingen niet enkel en alleen de opdracht hebben om kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden. Dat is een belangrijke opdracht, en ook in de toekomst zal het belangrijk zijn om op de kwaliteit van ons onderwijs toe te zien. Belangrijk is echter ook dat de leiders binnen onze onderwijsinstellingen een maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen.

Wij hebben vandaag rectoren die een maatschappelijke verantwoordelijkheid opnemen. Het is belangrijk dat wij dat mee ondersteunen in de toekomst.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Bart Somers aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de proclamatie van de Belgische delegatie voor de Internationale Informatica Olympiade 2017 in Teheran, Iran

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

Bart Somers (Open Vld): Minister, enkele dagen geleden kregen alle scholen die meededen aan de Informatica-olympiade, georganiseerd door het Belgische Informatica-olympiadecomité, gesteund door de Vlaamse Regering, een heel sympathieke brief om hen te bedanken voor hun deelname. Ze werden ook uitgenodigd op 13 mei in Brussel om hun deelname te vieren. Daar zou de selectie worden bekendgemaakt die meedoet aan de internationale Informatica-olympiade in Teheran, verderop dit jaar.

In die brief stond een zinnetje dat sommige mensen de haren te berge deed rijzen, heel beleefd en vriendelijk geformuleerd, met name dat de Iraanse ambassadeur aanwezig zou zijn, dat die brave man de geselecteerden zou groeten, dat hij bereid was aan de jongens een hand te geven maar dat dit bij de meisjes niet mogelijk bleek te zijn, met het vriendelijk verzoek daar rekening mee te houden.

Een aantal leraars hebben mij gecontacteerd. Zij werken in scholen waar van hen wordt gevraagd om de principes van onze samenleving te verdedigen en uit te dragen – gendergelijkheid is er daar een van – terwijl zij een dergelijk signaal moeten geven aan hun klas. Het gaat over een opleiding waar meisjes ondervertegenwoordigd zijn, waar men mensen overtuigt dat net die opleiding interessant is ongeacht gender of afkomst, en nu moeten zij meestappen in een verhaal waar men eigenlijk aan gendersegregatie doet. Ik denk dat dit niet kan in onze samenleving, hoe goed bedoeld dat ook geschreven mag zijn.

Ik ben me er ook van bewust dat u daar wellicht niet van op de hoogte was, minister, want dan had u wellicht zelf wel actie ondernomen.

Wetende dat dit volgende zaterdag plaatsvindt, zou ik graag weten hoe u denkt daarop te kunnen of moeten reageren.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Somers, ik zal eerst het initiatief kaderen. Het beleidsdomein Onderwijs is niet de organisator van die Informatica-olympiade. Het is een vzw die dat organiseert, maar wij komen wel tegemoet in de verplaatsingskosten van de jongeren die de kans krijgen om daaraan deel te nemen. De brieven die worden verstuurd, zien wij sowieso niet. Die gaan rechtstreeks naar de scholen.

Mijnheer Somers, samen met u betreur ik enorm de bewuste passage in de brief. Wij leren aan onze kinderen en jongeren op school hoe belangrijk die gelijkwaardigheid is tussen jongens en meisjes, hoe belangrijk de gelijke behandeling is van jongens en meisjes. Vanuit mijn bevoegdheid als minister van Onderwijs kan ik dan ook absoluut niet smaken en zal ik absoluut niet aanvaarden dat er volgende week een situatie ontstaat waarbij jongens en meisjes verschillend worden behandeld. Dit wordt bekeken met de betrokken ambassadeur, en ook de betrokken organisatie is intussen gecontacteerd. Dit kan eigenlijk perfect worden opgelost op een manier die respectvol is ten aanzien van iedereen, door de jongens en meisjes op een gelijkwaardige en uniforme manier te begroeten.

Ik ben bijzonder verrast dat deze passage in die brief is terechtgekomen. Ik heb gevraagd of er een protocol bestaat dat een ambassadeur die in contact komt met jongens en meisjes van onze Vlaamse scholen, die culturele gebruiken die blijkbaar bestaan in dat land, zomaar zou gaan toepassen bij ons. Dit kan ik niet aanvaarden, wij zullen dan ook de gepaste maatregelen treffen. *(Applaus bij de meerderheid en bij Groen)*

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

Bart Somers (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. Dat is het antwoord waar ik op had gehoopt. In ons verhaal van diversiteit – en u weet dat ik samen met u een groot voorstander ben van een inclusieve samenleving – moeten wij een aantal zaken heel goed bewaken. Een daarvan is de gendergelijkheid: het feit dat jongens en meisjes, mannen en vrouwen, gelijkwaardig zijn, en het feit dat wij niet geloven in gendersegregatie. Mannen en vrouwen en jongens en meisjes moeten op een natuurlijke manier met elkaar in contact komen.

Het symbolisch gebaar hier is heel duidelijk een gebaar dat past in een samenlevingsvorm waar men gendersegregatie als normaal beschouwt, en wij mogen daar niet in meestappen. Ik denk dat het ook interessant kan zijn om die jongens en meisjes die naar Iran gaan, een goed kader aan te reiken. Zij zullen immers in een andere omgeving terechtkomen, waar dit toch wel confronterend gebeuren opnieuw zal plaatsvinden. We kunnen misschien samen met die delegatie nagaan hoe ze daar op een juiste manier mee omgaan. Op die manier wapenen we die jongeren en geven we hun het duidelijk signaal dat in onze samenleving meisjes en vrouwen exact dezelfde kansen moeten krijgen en op exact dezelfde manier moeten worden behandeld als jongens en mannen.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Vanuit onze fractie willen we nog eens heel duidelijk onderstrepen dat gendergelijkheid een basiswaarde is van onze maatschappij: volledige gelijkwaardigheid tussen man en vrouw, tussen jongen en meisje. Jongens en meisjes moeten dus inderdaad dezelfde kansen krijgen.

De voorbije decennia hebben we in West-Europa en Vlaanderen grote stappen voorwaarts gezet op dat vlak. Het is zeker belangrijk om binnen de schoolgemeenschappen en binnen de opvoeding die basiswaarden duidelijk te koesteren en te formuleren.

Ik ben heel blij met het duidelijke antwoord van de minister. Ik ben vol vertrouwen dat zij gepaste maatregelen zal nemen om die basiswaarden ook bij die delegatie ingang te laten vinden. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Gelijkberechtiging van mannen en vrouwen is een mensenrecht. Laten we daar niet op afdingen. Het is goed dat we dat hier vandaag nog eens duidelijk zeggen in het parlement.

Daarnaast moeten we daar ook consequent naar handelen. Ik vond uw antwoord goed, maar ik wil u toch een oproep meegeven, ook gericht aan de minister-president, om consequent te zijn op dat vlak, bij elke missie. Want we hebben die discussie al gevoerd, onder andere bij de handelsmissie naar Iran, waar men niet consequent is geweest. Het is goed dat men de codes grondig screent en dat men richtlijnen meegeeft, waarbij dan ook de delegaties, de mannen én vrouwen, die naar vrouwonvriendelijke regimes gaan, op dat vlak een duidelijk statement maken en vrouwenrechten keer op keer in hun aktetas meenemen om daar stelselmatig een punt van te maken. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Mijnheer Somers, ik dank u voor het stellen van deze vraag. Minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord.

Wat ons betreft, mag iedereen geloven waarin hij wil, hoe conservatief of progressief dat ook moge zijn. Dat is ieders volste recht. Maar het is ook belangrijk dat we vanuit Vlaanderen altijd een heel duidelijk signaal sturen dat, wat ons betreft, niet enkel man en vrouw gelijk zijn, maar dat een meisje alles wat een jongen kan doen, ook kan doen en dat meisjes altijd op dezelfde manier zullen worden behandeld.

In die zin denk ik dat de meisjes die naar die Olympiade mogen gaan, niet enkel een handdruk verdienen, maar wat mij betreft ook een schouderklopje en een dikke duim omhoog. Ze verdienen al onze aanmoediging van hieruit. We moeten hen aanmoedigen om verder te blijven doen.

Minister, ik kijk uit naar het signaal dat u zult geven. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Voorzitter, minister, het is eigenlijk toch triest dat wij anno 2017 onze tijd nog moeten steken in dergelijke onderwerpen die vijftig jaar geleden misschien relevant waren, maar die dat vandaag eigenlijk toch niet meer zouden mogen zijn. Ik denk dat iedereen hier hetzelfde zal zeggen. Het is heel confronterend om te zien dat zulke zaken vandaag de dag nog mogelijk zijn, zeker als die zich afspelen op ons grondgebied.

Minister, wij rekenen op u om ervoor te zorgen dat dit incident zal worden vermeden, maar ook dat deze jongeren de juiste omkadering krijgen. En als mijnheer de ambassadeur weigert om deze dames, deze meisjes de hand te schudden, dat hij hier dan vooral wegblijft! *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik dank u. We hebben hier kamerbreed eenzelfde boodschap gehoord, een boodschap die vraagt om consequent te handelen naar gelijkheid en gelijkwaardigheid tussen mannen en vrouwen.

Collega's, vanuit mijn onderwijsbevoegdheid ben ik hier eigenlijk bijzonder door geraakt. Ik heb nog geen grote missies naar het buitenland gedaan in mijn bevoegdheid. Dat kan misschien nog komen. Maar als we, ook op 1 september, zeggen: we zullen ervoor zorgen dat elke jongere een cursus krijgt inzake burgerschapswaarden, dan wordt het natuurlijk bijzonder pijnlijk als scholen een brief in de bus krijgen waarin staat: 'Houd er toch wel rekening mee dat straks iemand op bezoek komt die geen hand zal geven aan meisjes'. In die brief staat ook hoe het dan wordt opgelost voor die meisjes: een hand op het hart en een hoofdknik. Dat is het ultieme teken van respect. Wel, als dát het ultieme teken van respect is, doe dat dan ten opzichte van iederéén. Dan geef je het grootste respect aan iederéén.

Maar sowieso, collega's, moeten we vermijden dat dit nog kan gebeuren. Ik ben het met alle opmerkingen wat dat betreft eens. Het is misschien spijtig dat dat nog moet, anno 2017, collega's, maar het geeft ons de kans om nog eens samen de puntjes op de i te zetten.

Twee momenten zijn voor mij van belang. Eerst en vooral is er de ontvangst in Brussel. Dat moeten we oplossen. Ofwel komt de ambassadeur en behandelt hij iedereen gelijk, ofwel blijft hij weg. Geen probleem voor mij. Dat is, denk ik, de duidelijke lijn. Maar ik vind niet dat de jongeren daar het slachtoffer mogen zijn. Sowieso niet. Dus, gun ze hun verplaatsing.

Wat we wel moeten doen, is ervoor zorgen dat ze ook tijdens hun trip naar daar voldoende ondersteuning krijgen, om daar op een goede en gepaste manier met de situatie te kunnen omgaan. Misschien heeft de vzw daar onvoldoende rekening mee gehouden. Ik zal dat nog met minister-president Bourgeois opnemen. Ik neem dat nu en de komende dagen op met de delegatie. Als daar extra's nodig zijn, zullen we daar samen voor instaan. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

Bart Somers (Open Vld): Minister, dank u wel. We zullen nog heel vaak over dergelijke problemen moeten spreken. Dat is nu eenmaal eigen aan een diverse samenleving. Maar dan is het ook belangrijk dat we dat op een goede manier doen. Ik vind de manier waarop we het vandaag hebben gedaan heel volwassen, sereen en helder. Er zijn dingen in onze samenleving waar we niet aan toegeven. We moeten dat signaal rustig geven, maar ook vastberaden. Ik ben dus echt heel blij met uw antwoord. De overheid, vooral de overheid, moet helder zijn. Op lokaal vlak sta je heel vaak voor die keuzes. Je moet daar een eenduidige lijn in trekken. Je moet dat doen met een heel inclusieve en open blik, maar ook met een blik die iedereen in zijn waardigheid en in zijn rechten beschermt. Meisjes en vrouwen zijn in de diverse samenlevingen groepen waarvoor we extra aandacht moeten hebben.

Ten slotte ben ik het volkomen eens met de heer Annouri: we moeten in de allereerste plaats heel trots zijn op die meisjes en ook op die jongens natuurlijk die dat gehaald hebben en die naar Teheran zullen gaan. (*Applaus*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de verhouding tussen het Vlaamse en federale energiepact

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, op 10 juni 2015 hebben we in dit parlement kamerbreed het voorstel van resolutie goedgekeurd dat ons moest brengen tot het traject om een energiepact op te maken. Dit pact moest dan klaar zijn eind 2015. Eind januari hebben we moeten vaststellen dat er ondertussen een federale afspraak is voor het energiepact. Dat werd hier besproken naar aanleiding van een actuele vraag op 1 februari 2017. Daarin zou Vlaanderen, en dus onder andere u, minister, het voortouw nemen wat betreft de conventionele energieproductie. We denken dat dat een goede zet was omdat u daarmee in principe kunt verkrijgen dat het federale niveau de Vlaamse keuzes zou moeten ondersteunen.

Nu lees ik in de pers dat het federale niveau inderdaad beslist heeft om te starten met de consultatieronde in twee fasen. De eerste fase richt zich tot een pak stakeholders, die heel wat input moeten geven op schriftelijke vragen. Daarna komt er een tekst. Die tekst zou midden september ongeveer naar de gewesten gaan, om daar te worden goedgekeurd. Die tekst moet onder andere gaan over de inspanningen inzake hernieuwbare energie die moeten worden verdeeld – hoewel ik dacht dat dat al afgesproken was – en over de strategische reserves. De tweede fase bestaat hieruit dat men via een participatieve website de input van de bevolking gaat bekijken. Die twee komen dan samen in een globale tekst, eind dit jaar.

Minister, we hebben nog geen Vlaams energiepact, en u bent al volop bezig met het federale energiepact. Mijn vraag is dan ook, uiteraard, hoe die twee met elkaar matchen.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Gryffroy, dank u voor uw vraag.

Eerst en vooral zou ik toch verbaasd willen reageren op uw manier van voorstellen, alsof de gewesten ondergeschikt zouden zijn aan het federale niveau. Niet het federale niveau heeft beslist, het zijn de gewesten samen met het federale niveau die de beslissing hebben genomen. De tekst komt ook niet van het federale niveau naar de gewesten. We hebben samen een vragenlijst opgesteld. Dat is natuurlijk wel wat anders dan het voorstellen alsof Vlaanderen een ondergeschikt bestuur zou zijn in vergelijking met het federale niveau. Mijnheer Gryffroy, dat verbaast me echt van u. Ik voel dat niet zo aan.

De Vlaamse energievisie komt binnen een tweetal weken op de Vlaamse Regering. U weet dat ik op 4 mei vorig jaar de eed heb afgelegd. Ik ben dus nog altijd geen jaar in dienst, mijnheer Gryffroy. Dit betekent dat binnen een jaar de Stroomversnelling het volledige traject heeft doorlopen. We hebben met de burgers gesprekken gevoerd. We hebben met experts gesprekken gevoerd. De sectoren waren erin betrokken, alsook de kennisinstellingen. Dit is een consensus die is gegroeid en die nu klaar is om naar de regering te brengen.

We hebben trouwens op dit moment heel veel energiedossiers die we moeten behandelen. Zo ligt momenteel de hervorming van de energie-intercommunales op de tafel van de regering. We zijn bezig met de energieleningen, met het Warmteplan en met de digitale meters. Dat is een van de redenen waarom we hebben gekozen voor een breed gedragen energievisie. De Stroomversnelling zullen we blijven gebruiken. We zullen een tweede editie van het burgerpanel organiseren. We moeten het

draagvlak in Vlaanderen voor hernieuwbare energie blijven onderhouden, blijven steunen opdat iedereen er zich bewust van zou zijn waar we naartoe moeten.

Uiteraard is de Stroomversnelling die gegroeid is en nagenoeg klaar is, een goede basis om ook op federaal niveau het energiepact uit te werken. Dat gaat over veel meer dan de Stroomversnelling, aangezien de bevoegdheden die niet tot Vlaanderen behoren ook aan bod komen in het energiepact. We gaan nu naar een interfederaal energiepact waar het Vlaams standpunt en de Vlaamse energievisie voor een groot stuk moet worden ingekanteld. Ik kan het niet genoeg zeggen: de energieomslag zit niet alleen bij politici maar ook bij burgers, bedrijven en overheden, ook bij parlementsleden. Ik ben deze morgen nog een gelukkige mijnheer Caron tegengekomen in de gang die me wist te vertellen dat zijn nieuwe zonnepanelen gisteren 13 kilowattuur hadden opgeleverd. Er is dus ook een mooi voorbeeld vanuit het parlement. *(Gelach)*

Ik roep iedereen op om mensen daar verder warm voor te maken en ervoor te zorgen dat het energiepact niet alleen op het Vlaamse niveau en binnen de Vlaamse Regering gestalte krijgt, niet alleen op het interfederale niveau, maar vooral in de hoofden en geesten van burgers en bedrijven.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik ben verbaasd dat u verbaasd bent dat ik verbaasd ben. Een energievisie op Vlaams niveau moet vooral gaan over marktwerking, over hernieuwbare energie, over energie-efficiëntie. U hebt inderdaad met Stroomversnelling een acceleratie gegeven. Men heeft een aantal topics kunnen uitlichten op de Klimaattopdag van 1 december 2016. Daarnaast hebt u nog vijf technische werkgroepen opgericht waaronder 'meer hernieuwbare energie', 'flexibiliteit' enzovoort. We hebben daar nog geen resultaten van gezien. Van de energievisie-nota heb ik ook nog niet de eindresultaten gezien.

Toch gaat u al op federaal niveau werken, terwijl het de bedoeling zou moeten zijn dat het federale niveau zich aanpast aan het Vlaamse niveau en niet omgekeerd. Wij hebben behoefte aan een bepaalde hoeveelheid stroom op bepaalde ogenblikken. Het federale niveau moet dan kijken hoe zich daar op te enten. Dat was altijd de afspraak. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Mijnheer Gryffroy, het is de logische gang van zaken om samen te werken met de andere federaties. We zijn in Vlaanderen niet bevoegd voor energie. We hebben deze morgen in de commissie nog discussies gehad over zonnepanelen op de spoorwegbermen, gedeelde bevoegdheden. Dat is een goede zaak.

Minister, zult u erover waken om zowel in het Vlaamse als federale traject fors de nadruk te leggen op voldoende burgerparticipatie in deze, en niet alleen te spreken met de klassieke sectorfederaties?

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Het is eigenlijk een bizar debat als je dit bekijkt vanuit de ogen van de oppositie. U bent eigenlijk heel constructief begonnen met de resolutie die we kamerbreed hebben gesteund. Ik hoop dat we samen de ambitie blijven hebben om de energievisie tot een goed einde te brengen en om de ambities te realiseren en tegen 2020 de doelstellingen te halen. Mijnheer Gryffroy, ik vraag u om uw houding enigszins aan te passen en in te zetten op samenwerking om ervoor te zorgen dat we halen wat we willen halen, namelijk de doelstellingen tegen 2020.

We moeten alle instrumenten en alle samenwerkingsverbanden inzetten om die doelen te halen. Ik zou u dus toch willen vragen om uw houding constructiever te maken in dit debat.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord

Johan Danen (Groen): De vraag rond de energievisie en het energiepact leeft natuurlijk al langer dan twee jaar. We hebben het inderdaad twee jaar geleden kamerbreed goedgekeurd. Het spreekt voor zich dat je zo'n plan nodig hebt. Anders loop je altijd een beetje achter. Ik wil vooral een warme oproep doen. Ik hoop echt dat zo'n plan en zo'n pact een einde kan maken aan het gekibbel dat er rond energie toch altijd is: federaal, tussen de gewesten en het federale niveau, binnen de regeringen. Ik word het wel een beetje beu dat daar zo veel over wordt gekibbeld. Maar als je natuurlijk geen leidraad hebt, is het misschien inherent dat er gekibbel is.

Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid nemen, niet alleen de burger, maar zeker ook de vier ministers. En die verantwoordelijkheid is gigantisch, want als we nog lang moeten wachten op zo'n energiepact, dan kunnen we een kruis maken over de sluiting van de kerncentrales. En dat zou toch wel echt zonde zijn.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik wil in de eerste plaats collega Gryffroy steunen wat betreft het volledig uitputten van de Vlaamse bevoegdheid wat energie betreft. Wij moeten ons daar inderdaad niet neerleggen bij het federale niveau.

Minister, eigenlijk zou u moeten stoppen met telkens opnieuw te zeggen dat u pas een jaar minister van Energie bent. Het lijkt wel alsof u dat gebruikt als excuus voor de vele energiedossiers, waar u zelf naar verwijst, die op de tafel liggen en die dringend gefinaliseerd moeten worden. We hebben deze morgen nog een aantal dossiers gehad waar u trouwens weigerde om een tijdspad te geven. Stop met al die aankondigingen. Zorg dat die energiedossiers gefinaliseerd worden.

Voorzitter, ik stel vast dat de afgelopen weken de oppositie ten aanzien van de minister van Energie vooral gevoerd wordt vanuit zijn eigen meerderheidspartijen: de N-VA, maar ook collega Bothuyne van CD&V, die met een eigen energieplan komt. Het wordt dus dringend tijd om een aantal dossiers af te sluiten, minister.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, morgen is het feest. Morgen bent u één jaar minister van een van de meest uitdagende bevoegdheden die er zijn: Energie. Die uitdaging is inderdaad gigantisch groot: de kernuitstap realiseren, de klimaatdoelstellingen halen in 2020, 2030 en 2050, betaalbare groene energie voor iedereen. U doet dat met het nodige voluntarisme. Ik ben ook blij dat u dat doet in samenwerking met de andere gewesten en de federale overheid, want dat is ook letterlijk wat de klimaatresolutie stelt die we hier op 23 november samen hebben goedgekeurd. Ik citeer even: "Samen met de andere gewesten en de federale overheid zo snel mogelijk werk maken van een interfederale energievisie."

Ik ben dus blij dat u daar werk van maakt, maar het heeft wel nood aan scherpe en duidelijke keuzes, om op een ambitieuze manier de Europese doelstellingen te gaan invullen. Morgen hebt u een overleg met commissaris Sefcovic. Wat is de agenda van dat overleg, minister? Op welke manier zult u onze energievisie inschakelen in het beleid van de Europese Energie-unie?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Gryffroy, collega's, u bent begonnen met 2014 en 2015, waar het parlement gezegd heeft dat er een aantal dingen moesten gebeuren, ook op het interfederale niveau. Ik ben daar volop mee bezig. Ik heb onmiddellijk werk gemaakt van de opstart van de Stroomversnelling. Daar zijn verschillende werkgroepen mee bezig geweest. Daar hebben de burgers mee aan kunnen participeren. Daar hebben de experts mee aan geparticipeerd. We hebben alles voorgelegd. Er is in werkgroepen gewerkt. De ene werkgroep moest natuurlijk wel wachten op de andere. Je kunt geen governance organiseren als je nog geen duidelijkheid hebt over de andere zaken. Het is klaar. En ik zeg u: het komt in de volgende weken op de agenda van de regering.

Moet ik dan wachten om te starten met het interfederale energiepact? Neen toch? Want deze assemblee, dit parlement, vraagt om er snel werk van te maken. En ik speel mijn rol. Ik neem mijn verantwoordelijkheid op, ook op het interfederale niveau. Als Vlaams minister van Energie heb ik inderdaad een belangrijke stem in het kapittel en moet ik inderdaad met de andere ministers van dit land, of het nu Wallonië, Brussel of de federale overheid is, samenwerken om tot een gezamenlijke energievisie en een pact te komen tegen het einde van dit jaar.

Op dat moment, mijnheer Gryffroy, zal die Vlaamse energievisie al lang op de tafel van de Vlaamse Regering gepasseerd zijn. Dat federale energiepact is voorzien voor eind dit jaar, nadat we ook de burgers en de stakeholders geconsulteerd zullen hebben. Het Vlaamse energiepact, dus de Vlaamse energievisie, kunt u in een van de volgende weken verwachten op de tafel van de Vlaamse Regering. En uiteraard zult u daar ook kennis van nemen in het parlement, want het is altijd mijn gewoonte, voorzitter, om dergelijke zaken onmiddellijk naar het parlement door te sturen ter bespreking in de commissie.

Andries Gryffroy (N-VA): Iedereen die bezig is met energie, is vragende partij voor een visie sinds 2003. We moeten een onderscheid maken tussen een visie en een pact zoals heel duidelijk in onze kamerbrede resolutie van dit parlement van juli 2015 staat. U zegt dat u over enkele weken met een visie naar dit parlement komt. Graag, maar ik heb de tekst niet gezien.

Collega's, ik zeg dit niet alleen. Ik lees voor wat collega Bothuyne zegt in de commissie van oktober 2016: "Wij moeten aan de federale overheid aangeven wat van hen verwacht wordt, wat zij voorzien inzake centrale productie om ons te kunnen ondersteunen, om onze Vlaamse keuzes te kunnen ondersteunen. Want anders is onze visie een dode letter." Dat zijn uw woorden. Wel, ik zeg vandaag hetzelfde. Wat ik verwacht, is dat u een duidelijke Vlaamse visie en een Vlaams energiepact hebt – en u kunt tegelijkertijd al beginnen – en dat er dan pas deftige consultatierondes beginnen op federaal niveau. Dat is mijn visie.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de beleidsreactie op de nieuwe cijfers van Toerisme Vlaanderen met betrekking tot 2016

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, dit dossier en deze kwestie van de impact van de aanslagen van 22 maart op het toerisme in Vlaanderen en in Brussel zijn al verschillende keren in de commissie en in de plenaire vergadering geweest.

De aanleiding van mijn vraag zijn de nieuwe cijfers of de voorlopige cijfers van Toerisme Vlaanderen die aangeven dat er toch een heel negatieve impact is op het toerisme in Vlaanderen. Er zijn globaal 5,6 procent minder overnachtingen,

en 11 procent minder buitenlandse overnachtingen. De Franse markt daalt met min 9 procent, de Duitse markt met min 10 procent, de Britse met min 20 procent, de Amerikaanse met min 25 procent, en de Japanse met min 45 procent. In Brussel waren er vorig jaar een vijfde minder overnachtingen.

Ik weet wel – ik wil natuurlijk ook geen paniek zaaien – dat er de laatste maanden een heropleving is geweest, maar toch denk ik dat, aan de hand van deze cijfers, er misschien beleidsmatig iets anders moet gebeuren dan het beleid dat nu wordt gevoerd. Minister, ik had graag uw reactie gehoord op deze nieuwe cijfers van Toerisme Vlaanderen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Collega's, ik ga nog even schetsen. De daling in 2016 van min 5,6 procent is vooral op het conto van de buitenlandse toeristen, want er was maar een zeer beperkte daling van het aantal overnachtingen van Vlamingen en Walen in Vlaanderen, namelijk min 0,4 procent. De grootste daling was natuurlijk bij de buitenlanders, min 11 procent. 2015 was een topjaar. 2016 diende zich aan als nog beter. In maart was er bijvoorbeeld een stijging van 8 procent van het aantal overnachtingen. Dat was een zeer goed cijfer. Net dan zijn er de aanslagen op 22 maart, in de periode van de boekingen. Ook dat heeft een repercussie gehad: het was net op het moment dat de boekingen voor de grote vakantie werden gedaan. Het was dus dubbele pech.

We hebben een campagne gevoerd van bij de heropstart van Zaventem, vertrekkende vanuit onze troeven. We blijven dat doen. We zien nu ook dat de slinger terugkomt en ook met betrekking tot die buitenlandse markten en die verre markten. De cijfers van december bijvoorbeeld zijn zeer hoopgevend: voor de Verenigde Staten is dat plus 18 procent in vergelijking met 2016; voor China plus 5 procent; voor Canada plus 18 procent; voor Rusland plus 11 procent. Het zijn allemaal plusjes. Voor Japan is er nog altijd een daling, maar die neemt gestaag af. Dat is goed. Wij blijven vertrekken van onze troeven waarbij we heel specifiek focussen op – en u kent het verhaal – Vlaamse Meesters, gastronomie, wielercultuur en waarbij we bijvoorbeeld specifieke inspanningen doen voor de Aziatische markt. Vorige week is de lijn Mumbai-Zaventem opgestart met vijf vluchten per week.

Vanaf oktober 2017 krijgen we een lijn Shanghai-Zaventem, wat ook zeer goed is. Er volgt ook een economische missie naar Zuid-Korea, een belangrijke cultuurmarkt voor ons met een grote interesse voor Vlaamse meesters. We blijven uitgaan van onze sterktes, van onze troeven. We voeren geen campagne waarbij we smeken om toeristen omdat het slecht gaat met ons. Neen, we denken dat we een sterk aanbod blijven hebben. Daar blijven we op inzetten, heel specifiek ook op de Aziatische markten. Om de markt in Azië te bewerken, geven we ongeveer 1 miljoen euro uit. Om u een idee te geven: voor de Noord-Amerikaanse markt is er een budget van ongeveer 400.000 euro.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, dank u voor uw antwoord. Ik zeg het nog eens: mijn vraag was niet negatief bedoeld. Natuurlijk is het wel zo dat men altijd moet reageren op cijfers die voorbijgestreefd zijn. Ik weet ook wel dat de cijfers van de laatste maanden van 2016 al hoopgevend waren.

Minister, u spreekt ook over een stijging van de buitenlandse markten, zoals de Amerikaanse en de Aziatische markt, en als je dat naast de daling legt van 2016, zitten we nog niet positief. We zitten nog in het rood. Vooral het permanente herstel van de buitenlandse markten is het moeilijkst. Vandaar mijn bijkomende vraag. In januari stelden collega Verstreken en anderen de vraag in de commissie, omdat ze vonden dat er extra financiële middelen moesten komen om campagnes

te voeren. Daarop hebt u negatief gereageerd. De situatie is nu anders. Moeten we extra middelen inzetten?

De voorzitter: De heer Landuyt heeft het woord.

Renaat Landuyt (sp.a): Minister, er zijn ook nog recentere cijfers uit Brugge. In samenspraak met Westtoer monitoren we maand per maand via de gsm-mast en we stellen vast dat de dagtoeristen volledig terug zijn in Brugge. Het verblijfs-toerisme blijft wel een probleem. Aansluitend op de hoofdopmerking dat je geen speciale campagnes mag doen maar wel 'het leven gaat verder'-campagnes, pleiten wij ervoor om de kenmerken van de steden nog veel meer in beeld te brengen, omdat dat het beste werkt op de herinnering van de mensen, vooral van Brugge.

Anderzijds zien we dat de nabije landen veel belangrijker zijn geworden omdat Zaventem toch een drempel blijft om naar hier te komen. De strategie vanuit de stad Brugge is volledig op de buurlanden, samen met Italië en Spanje, gericht. Voor de rest gaat er vooral een grote zorg uit naar ordening van de vele campagnes. U hebt er al tientallen in Brussel, laat staan in Vlaanderen. Er moet toch een initiatief worden genomen om een en ander te coördineren, want ik vrees dat we er een beetje te veel zullen hebben.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Dat de aanslagen voor een serieuze impact hebben gezorgd, valt niet te ontkennen. Ik wil hier toch benadrukken dat we al een licht herstel kennen sinds december, en ook in de maanden januari, februari en maart gaat dat verder. De strategie om geen paniekvoetbal te spelen, maar met rustige vastheid de positieve aspecten en de echte troeven van Vlaanderen in de kijker te zetten, werkt. We doen dat inderdaad met verschillende promotieacties, en ook met de diplomatieke betrekkingen die we hebben. Ik denk dan vooral aan de verre landen, die niet te miskennen zijn. Daar moeten we verder werk van maken, want verre landen hebben natuurlijk veel minder voeling met ons land, dat ondertussen wel een stuk veiliger is geworden. We moeten en kunnen ook blijven inzetten op de buurlanden.

Inzake de ordening van de campagnes is het logisch dat de promotiecampagne die Toerisme Vlaanderen opzet onder verschillende thema's zoals Vlaamse meesters en gastronomie, moet worden doorgetrokken, en dat de provinciale promotiecampagnes daarop moeten worden geënt. Van daaruit kunnen we de buurlanden zeker meenemen.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Minister, zoals u in uw antwoord al hebt vermeld, zien we vooral een daling bij de buitenlandse toeristen. Dit is niet of nauwelijks het geval bij de binnenlandse toeristen. Ik wil in dit verband verwijzen naar het pleidooi dat de heer Poschet daarnet heeft gehouden. Hij heeft minister Gatz gevraagd de verschillende campagnes met betrekking tot Brussel te stroomlijnen. De heer Landuyt heeft het al aangehaald en ik zou u dit ook willen vragen. Lijkt het u niet aangewezen de promotie van Vlaanderen beter af stemmen? De buitenlandse en binnenlandse promotie vormen momenteel twee aparte werelden. Staat u ervoor open hierover overleg te plegen? Momenteel zijn verschillende overheden hiervoor bevoegd. Mij lijkt daar een meerwaarde in te schuilen. Komt er een betere stroomlijning van de promotie van onze regio in binnen- en buitenland?

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

Marnic De Meulemeester (Open Vld): Voorzitter, de toeristische sector en de horecasector in het bijzonder hebben het in 2015 en zeker in 2016 na de

aanslagen bijzonder moeilijk gehad. In 2017 tekent zich een positieve trend af. Dat mag worden gezegd. Met betrekking tot de Vlaamse hotels valt een stijging vast te stellen van maar liefst 55 procent.

Minister, de voorbije jaren heeft Toerisme Vlaanderen een aantal creatieve acties op het getouw gezet die een positieve weerslag hebben gehad op het verblijfs-toerisme in Vlaanderen. Nu we vaststellen dat zich een positieve trend aftekent, vraag ik me af of het uw bedoeling is samen met Toerisme Vlaanderen in de onmiddellijke toekomst verdere creatieve en innovatieve promotieacties te plannen ten bate van ons toerisme, en dan in het bijzonder ten bate van onze horecasector.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik geloof niet sterk in een grote overload aan campagnes. Het is een hele wirwar. Ik geloof vooral in een structurele werking op de buitenlandse markten. Ik wil in dit verband even een zijsprong maken.

Er wordt me gevraagd de binnenlandse en buitenlandse campagnes op elkaar af te stemmen. Ik zou dat niet doen. Een campagne of promotieactie moet natuurlijk in functie van de markt worden gevoerd. De promotie en het aanbod moeten worden aangepast. Dit is fundamenteel anders. De provincies bedienen de binnenlandse markt. Dat is fundamenteel anders van aard dan de buitenlandse markten en zeker dan de verre markten. Ik kan nog een gelijkenis zien met Nederland, maar daar stopt het wel. We moeten dan andere zaken benadrukken en naar voren schuiven in het binnenland in vergelijking met het buitenland.

Volgens mij is er geen nood aan bijkomende inspanningen voor de Amerikaanse of Chinese markt. We moeten die markten wel structureel bewerken. Misschien moeten we daarbij nog inspanningen leveren voor Tokyo of de Japanse markt. Vooral voor Brugge zou dat interessant zijn.

Brugge is een atypisch geval in het rijtje. Brugge heeft meer schade ondervonden en verlies geleden dan de anderen. De reden is dat Brugge bij uitstek veel verre markten bedient, zoals de Japanse of Amerikaanse markt. In vergelijking met de andere steden slaat de slinger dan ook het hardst door voor Brugge. In Leuven of Mechelen, om de vergelijking te maken, gaat het om een daling met niet meer dan 1 procent of zo.

Volgens mij moeten we de markten vooral structureel blijven bewerken. We moeten vertrekken vanuit ons aanbod. We moeten structurele en geen conjuncturele campagnes voeren. Op dat vlak zijn we goed bezig. De cijfers tonen dit aan. We moeten ervoor zorgen dat we onze boodschap niet verdrinken in een wirwar van of overload aan allerhande campagnes.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik ben blij dat zich een positieve trend aftekent. Ik ben het ermee eens dat we geen ondoordachte campagnes moeten voeren. Ik bepleit al jaren in het Vlaams Parlement dat we ervoor moeten zorgen dat er geen wirwar aan campagnes door elkaar loopt.

Wat de aparte campagnes in binnen- en buitenland betreft, moeten u structureel focussen op uw strategische markten. U kunt hierbij specifieke Brugse accenten leggen. Dat zal binnenkort allemaal verbeteren.

Wat '100 jaar Groote Oorlog' betreft, kunt u misschien nog bijkomende inspanningen leveren. Misschien kunt u nog een bijkomende campagne in 2017 en 2018 voeren.

Op die manier zouden we erin kunnen slagen nog wat meer toeristen naar Vlaanderen te lokken.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Elke Van den Brandt aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanpak van tienerpooiers, naar aanleiding van het jaarverslag van Child Focus

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Collega's, het jaarverslag van Child Focus is er, en dat leest als een bundeling van de ergste nachtmerries die wij kunnen hebben over onze kinderen. Dat gaat over kinderen die van thuis weglopen, een probleem dat toeneemt. Dat gaat over kinderen die verdwijnen. Ik denk bijvoorbeeld aan de bijna driehonderd asielzoekertjes in ons land die gewoon verdwenen zijn uit ons opvangsysteem. Dat gaat over kinderen die seksueel uitgebuit worden, over kinderprostitutie, kinderpornografie. Dus wil ik beginnen met mijn hoogste waardering uit te spreken voor het werk van Child Focus, omdat met wat zij doen, dag in dag uit het leven en welzijn van kinderen gered wordt.

Alle deelaspecten van dit rapport verdienen een parlementair debat, maar ik wil het vandaag specifiek over de tienerpooiers hebben. Tienerpooiers zijn mensen die meisjes, soms ook jongens, gaan verleiden, gaan versieren om ze zo in de prostitutie te lokken. Child Focus heeft daar vorig jaar een rapport over uitgebracht en het probleem in kaart gebracht. Op basis daarvan hebt u een beleid opgestart, minister, wat een goede zaak is. Dat beleid ging erover dat we onze meisjes weerbaarder gingen maken tegen dergelijke tienerpooiers. Dat ging erover dat we de signalen sneller gingen detecteren, dat we de meisjes en de jongens zouden oppakken en in voorzieningen zetten, in een goede opvang zetten wanneer ze het slachtoffer zijn van tienerpooiers. Het ging er ook om dat we die tienerpooiers gingen opvolgen, oppakken en bestraffen. We zijn nu een jaar verder. U hebt nu een jaar gewerkt op dit beleid. Vandaag is de vraag: werkt het? Komt u er? Slaagt u erin om met uw acties effectief onze meisjes en onze jongens beter te beschermen tegen deze verderfelijke praktijken? Of gaat u nog extra maatregelen treffen om er iets aan te doen?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega, het jaarverslag van Child Focus is inderdaad belangrijk. Het gaat over cijfers van het jaar 2016, en het gaat over nationale cijfers. Het is belangrijk om dat te weten. Er wordt in dat rapport geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende regio's in ons land.

Wij hebben de studie aan Child Focus gevraagd. Het is op ons initiatief dat Child Focus een verkennende studie heeft gemaakt. We hebben de opdracht gegeven eind 2015. De opdracht is uitgevoerd door Child Focus in 2016. Er is een actieplan aangekondigd en in uitrol vanaf begin 2017. Dat actieplan dat we toen hebben afgesproken en uiteraard ook met Child Focus overlegd, bestaat uit vier grote pijlers: 'prevention', 'protection', 'prosecution' en 'partnership'.

Als je de eerste voor ons belangrijke bevoegdheid neemt van de preventie, dan durf ik gerust stellen dat dat plan volledig in uitvoering is. We hebben een overeenkomst met Child Focus afgesproken. Zij hebben informatiemateriaal voor jongeren en voor ouders bij elkaar gebracht. Zij hebben daarvoor een toegankelijke website gemaakt. Ze hebben filmpjes gemaakt die op YouTube circuleren. We hebben een campagne gelanceerd onder de titel 'Laat je niet pakken'. We hebben Child Focus erg gewaardeerd en gesteund wanneer ze hebben ingezet op eSafety, veilig gebruik van sociale media. We hebben het

nummer 116000 extra in beeld gebracht, waar ouders en andere mensen die verontrust zijn, informatie kunnen krijgen. We hebben naar bepaalde groepen die signalen van tienerpooierschap kunnen herkennen, materiaal gebracht om hen daarop te attenderen: hoteluitbaters, taxichauffeurs, straathoekwerkers. Die zijn met de hulp van Child Focus ook gesensibiliseerd.

Die acties zijn allemaal uitgerold en er wordt een evaluatieverslag verwacht in het midden van het jaar. Ik ga u cijfers geven omdat ik dat niet onbelangrijk vindt. Er is de website stoptienerpooiers.be. We hebben ook het woord 'tienerpooiers' geïntroduceerd. Herinner u dat we in die periode spraken over de 'loverboys'. Ook dat is een niet onbelangrijke verduidelijking van het begrip en de connotaties die daarmee gepaard gaan. Wel, die acties zijn gestart op 16 januari 2017. De website heeft ondertussen 4430 bezoekers gehad. De YouTube-filmpjes, de campagne filmpjes zijn ondertussen 8545 keer bekeken. Wat betreft het eerste onderdeel, zijn we dus volledig op koers.

Het tweede deel bestond uit maatregelen rond de bescherming van de slachtoffers. We hebben dan beslist om meer in te zetten op onthemings-trajecten, om de tools van de integrale jeugdhulp beter te gebruiken, en om onze capaciteit, ook in de gemeenschapsinstellingen, meer te equiperen, specifiek voor deze meisjes.

Dat hebben we gedaan: in mei 2016 negen plaatsen in Beernem. We hebben ook onmiddellijk 36 modules contextbegeleiding gefinancierd, dat is een vrij dure investering, maar dat heeft alles te maken met het naadloos trajectmatig aan-klampend werken met meisjes die geplaatst werden in Beernem. We hebben dan de oproep gedaan in het private aanbod om toch ook besloten opvang mogelijk te maken voor deze specifieke groep. Ook dat is gefinancierd. De plaatsen zijn aangewezen en zijn nu in volle ombouw. Die zullen in de volgende maanden effectief opengaan. We hebben wat dat betreft ook met Payoke en PAG-ASA gekeken naar de aansluiting op de slachtoffers van mensenhandel omdat daar voor jongvolwassenen een bypass moest worden gemaakt.

De betere ondersteuning, het trajectmatig en aanklampend werken, aangepaste opvang, besloten opvang in de openbare maar ook in de private instellingen is al in grote mate uitgevoerd.

Voor het vervolgingsbeleid was er de aanbeveling dat we het Openbaar Ministerie moesten sensibiliseren om de kwalificatie mensenhandel te gebruiken. Er bleken uit de verkenning van Child Focus nogal wat verschillen in aanpak en juridische kwalificatie, wat belangrijke implicaties heeft op internationale mogelijkheden om op te sporen en te vervolgen. Ook dat is gerealiseerd.

De aansluiting tussen de referentiemagistraten mensenhandel en de jeugdparket-magistraten is gemaakt. Ik mag wel zeggen dat de samenwerking met het college van procureurs-generaal ook een feit is.

Tot slot hebben we ingezet op het partnership. We moeten kennis delen, de competenties verhogen en de vergadergroepen en stuurgroepen bestaan op dit moment uit alle betrokken stakeholders.

Wat mij betreft, zijn we in volle ontplooiing, en hebben we uitgevoerd wat we hebben aangekondigd. Het is allemaal in volle operationaliteit gekomen in 2017, het is dus nog te vroeg om daar de effecten van op het terrein te zien.

Nogmaals, ik wil dat nog eens benadrukken, de cijfers van Child Focus zijn nationale cijfers. Ik zeg dat met zoveel nadruk omdat, als we ooit willen weten of onze aanpak wel degelijk zijn effect heeft, we op een bepaald moment moeten vergelijken met de nationale cijfers. Dat kunnen we momenteel met de cijfers van Child Focus nog niet.

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, u hebt de acties opgelijst die u vorig jaar hebt aangekondigd. Dat is op zich een goede zaak. Dat betekent dat u een man van uw woord bent, maar ik wil vandaag weten of u ook een man van resultaten bent.

Het is te vroeg, zegt u, om het effect te meten. Volgens mij klopt dat niet. Men moet dat van bij de start doen. Als er een campagne is, gaat het niet enkel over het aantal bezoekers van de website, maar ook over de impact op meisjes: worden ze weerbaarder? Als het gaat over signalen oppikken, is de vraag: detecteren we weer meisjes? Op het eerste gezicht, uit het jaarverslag, blijkt misschien van niet. Het gaat erom: gaan we meisjes opvangen? Hebt u meisjes opgevangen? Hoeveel meisjes hebt u opgevangen? Hoeveel hebt u er begeleid? Waaruit bestond die begeleiding? Komen ze terug op het goede pad?

Als het gaat over daders oppakken: zijn er daders opgepakt? Zijn die mensen-smokkelaars opgepakt en voor Justitie gebracht? Dat zijn mijn vragen. Ik vraag u naar de resultaten, en daarom herhaal ik ze nog eens. Wat is tot nu toe het effect van uw acties? Slaagt u er met uw acties in om het probleem effectief aan te pakken? Of zult u nog andere maatregelen moeten treffen?

De voorzitter: De heer Depoortere heeft het woord.

Ortwin Depoortere (Vlaams Belang): Minister, als preventie niet meer voldoende blijkt, denk ik dat we moeten kijken naar een strengere bestraffing. U verwijst inderdaad naar een aantal maatregelen die u genomen hebt in het kader van preventie. U haalt onder andere het goedbedoelde initiatief van Child Focus aan met hun website stoptienerpooiers.be, maar los daarvan denk ik dat we nu toch wel op het punt staan – gezien de cijfers – om naar een strengere bestraffing te gaan. Dat staat ook zo letterlijk in het rapport van Child Focus: om tot een overleg te komen van de zorgverleners, Justitie en Binnenlandse Zaken.

Minister, zijn deze zorgverleners goed geïnformeerd en opgeleid om bijvoorbeeld die slachtoffers op een goede manier te begeleiden? Om hun klacht te helpen opstellen zodat die klacht gefundeerd voor het gerecht kan komen zodat die tienerpooiers op een juiste manier kunnen worden bestraft?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik ben vorige week op bezoek geweest bij een privévoorziening die een aantal plaatsen ombouwt om slachtoffers van tienerpooiers op te vangen. Jammer genoeg waren er geen meisjes aanwezig op het moment dat ik de voorziening bezocht, net omdat ze weer waren weggelopen. Ik denk dat het een heel belangrijke problematiek is die hier wordt aangehaald.

Om die problematiek goed in kaart te krijgen, denk ik wel dat het een goede vraag van u aan Child Focus zou kunnen zijn om die cijfers ook opgesplitst per regio te krijgen. Dat kan niet zo moeilijk zijn, maar als we willen weten of onze aanpak helpt, dan zouden we natuurlijk minder blind varen als we ook zouden weten wat de cijfers voor Vlaanderen zijn.

U hebt een overeenkomst afgesloten met Child Focus, die afloopt op de laatste dag van deze maand. U had daarvoor in 64.000 euro voorzien. Mijn vraag is uiteraard of u die overeenkomst en die samenwerking zult voortzetten.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, we weten dat herhaaldelijk weglopen een risico is voor jongerenprostitutie. Weggelopen jongeren zijn kwetsbaar en dus veel gemakkelijker het slachtoffer van tienerpooiers. Een aandachtsgroep is zeker

ook die van geplaatste jongeren die de instelling waar ze verblijven ontvluchten. Dat weten we allemaal. In het jaarverslag van Child Focus vond ik daarover geen info. Ook die opsplitsing is niet gemaakt. Dat kwam echter wel aan bod in het rapport met betrekking tot de tienerpooiers dat eind 2015 op uw vraag is opgesteld. Hoe wordt in de diverse voorzieningen preventief omgegaan met dat ontvluchtingsgedrag, wetende dat ontvluchtelingen nooit uit te sluiten zijn, maar toch wel meer risico's voor de betrokken jongeren inhouden?

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Martine Taelman (Open Vld): Ik ben het niet eens met de heer Depoortere als hij zegt dat het alleen over bestraffing gaat. We weten dat vooral heel kwetsbare meisjes in moeilijke situaties het gevaar lopen om door tienerpooiers in de val te worden gelokt. Ik denk dus dat het een en-enverhaal moet zijn. We waren het er allemaal over eens dat het plan dat is opgesteld, met het overzicht dat de minister nu heeft gegeven, inderdaad dat en-enverhaal belichaamt.

Ik denk dat we inderdaad moeten doorgaan. Ik zou die cijfers ook graag hebben. Ik kan er ook begrip voor opbrengen dat het nog te vroeg is.

Het gaat echter niet alleen om cijfers. Ik herinner me nog heel goed het verhaal dat we hebben gehoord bij ons bezoek in Nederland. Daar vertelde men het verhaal van een jongedame die telkens weer vluchtte en waarvan men uiteindelijk, toen ze jongvolwassen was, vaststelde dat ze toch een goed leven had kunnen opbouwen, ondanks alles en hoewel men dacht dat ze niet meer te redden was. De cijfers zeggen dus ook niet alles in dezen: het gaat over mensen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Minister, als er op een jaar tijd 10 procent meer weglopers zijn – 1134 waren het er – dan heb ik ook daarover een vraag voor u. We weten immers dat een flink deel van die weglopers een groot risico loopt om onder andere in de armen van een tienerpooier te lopen. Volgen de mensen die zich onder uw hoede bevinden, die kinderen individueel op? Een kind dat is weggelopen, heeft het moeilijk met iets, loopt ook een groot risico. Worden die kinderen individueel opgevolgd of verdwijnen die, nadat ze zijn teruggevonden, onmiddellijk weer van de radar, om daarna opnieuw in de armen van zo'n tienerpooier terecht te komen?

Minister Jo Vandeuren: Zonder mij nu vast te pinnen op de absolute juistheid van mijn reactie, maar weglopers zijn natuurlijk niet allemaal slachtoffers van tienerpooiers. Laten we die verwarring niet maken. Kinderen die weglopen of waarvoor opsporingsacties worden georganiseerd, dat kan en moet uiteraard aan bod komen in de normale captatie van wat in de jeugdhulpverlening mogelijk is, vanuit de brede instap of andere. Ik neem dus aan dat we dat zeker wat meer in detail kunnen bekijken als we daarover verder zouden discussiëren, misschien op een moment in de commissie.

De verdienste van de aanpak met Child Focus op het strafrechtelijke niveau is dat wat we in het Nationaal Veiligheidsplan, in de Kadernota Integrale Veiligheid, in het nationaal actieplan inzake gendergerelateerd geweld zien staan, allemaal mooi is afgestemd en dat de prioriteiten, ook van het openbaar ministerie en de politiediensten, in lijn zijn met onze vraag om ook verhoogde alertheid te hebben voor de goede aanpak en de handhaving als het gaat over tienerpooiers.

In die zin denk ik dat de verdienste van de globale acties is dat zowel de juridische- strafrechtelijke kwalificatie als het traject bij de actoren van justitie is aangescherpt en dat ook de link tussen de referentiemagistraten die zich met mensenhandel bezighouden en de parketmagistraten die zich met jeugdzaken bezighouden, beter wordt gelegd.

Mijnheer Parys, wat het besloten aanbod betreft, zijn er nog een aantal zaken in voorbereiding voor de volgende maanden om dat ook inzake infrastructuur helemaal in orde te krijgen. De bijkomende plaatsen in de Wingerdbloei, ik weet niet wat u precies hebt bezocht, betekenen ook een meeruitgave wanneer het gaat over bestaffing. Wij gaan extra geld vrijmaken om die omkadering te verbeteren.

Wat de cijfers van Child Focus betreft, kunnen we vragen om daar indicaties over te krijgen, maar ik vermoed dat het antwoord zal zijn dat het niet altijd gemakkelijk is om dat naar een bepaalde gemeenschap op te splitsen.

Of we de overeenkomst zullen voortzetten, zal afhangen van de evaluatie. Een aantal zaken waren immers eenmalig bedoeld als een opstartsensibilisatie, maar worden geacht voor een deel in de recurrente werking te worden opgenomen.

Tot slot, mevrouw Van den Brandt, begrijp ik uw reactie over die cijfers niet goed. Als u me de tijd gunt, kan ik proberen in de commissie cijfers bijeen te brengen. Maar u moet toch toegeven dat als we een actieplan kunnen aankondigen, als we kunnen aantonen dat de acties die zijn afgesproken ook effectief worden uitgevoerd en dat er recurrent budgetten zijn, we minstens hebben gedaan wat we hebben aangekondigd. Om te zien wat het effect daarvan is, zeker op lange termijn, heb je een fundamenteel, longitudinaal onderzoek nodig. U weet wellicht dat we dat vooronderzoek hebben opgestart, maar het is op korte termijn heel moeilijk om het effect daarvan te meten.

De cijfers zijn voldoende belangrijk om te zeggen dat we er goed aan hebben gedaan om die acties op te starten. Die acties zijn gestart in het jaar na het jaar waarover het jaarverslag gaat. Ik hoop natuurlijk dat we geleidelijk aan zullen zien dat onze aanpak rendeert.

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, toen u vorig jaar het actieplan aankondigde, kreeg u de volle steun van Groen. We feliciteerden u omdat u het probleem in kaart bracht en actie ondernam. We blijven bij die steun, maar u mag niet op uw lauweren rusten. We willen weten of u er effectief in slaagt om meisjes uit de klauwen van die tienerpooiers te halen en om die tienerpooiers op te pakken en te berechten. Ik zal u blijven vragen om daar cijfers over te krijgen. Hoeveel meisjes hebt u bereikt? Hoeveel daders hebt u bestraft? Dat is ongelofelijk belangrijk.

U hebt acties aangekondigd, maar die tienerpooiers zijn clevere mensen die zich aanpassen en achterpoortjes zoeken. Uw beleid moet dat volgen, u moet de hele tijd nagaan of u nog op de juiste manier bezig bent en of er aanpassingen moeten gebeuren. Die acties vragen een voortdurende evaluatie en opvolging omdat het over een probleem gaat dat we niet kunnen en niet mogen onderschatten. Minister, ik vraag u om waakzaam te blijven en na te gaan of meisjes effectief uit de klauwen van deze wansmakelijke praktijken worden gehaald.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 16.43 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 16.59 uur.*

BENELUX INTERPARLEMENTAIRE ASSEMBLEE**Wijziging onder de vaste en plaatsvervangende leden**

De voorzitter: Dames en heren, ik wens u mee te delen dat de heer Bart Somers mij het volgende heeft meegedeeld: "Hierbij wenst de Open Vld-fractie een wijziging aan te brengen wat de leden van het Benelux-parlement betreft, namelijk een wissel van mijzelf" – de heer Somers – "met de heer Willem-Frederik Schiltz als effectief en plaatsvervangend lid. Alvast bedankt voor de nodige aandacht die u hieraan zult willen besteden."

Dat is bij dezen gebeurd en ook officieel meegedeeld aan het parlement.

Ik heb die brief nu pas gekregen. Geef toe dat wij zeer flexibel zijn, mijnheer Somers.

**ONTWERP VAN DECREET houdende diverse bepalingen in de beleidsvelden cultuur en jeugd
– 1082 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4**

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen in de beleidsvelden cultuur en jeugd.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Voorzitter, we hebben in de commissie al een aantal keren de vraag gesteld naar de middelen van Hanenbos. Ik denk dat de minister wel wist dat de vraag nog eens zou komen.

Hij had beloofd dat er meer duidelijkheid zou komen over de middelen van Hanenbos, die zouden overgaan van de provincie naar Vlaanderen. Is die duidelijkheid er inmiddels al?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik wil hier graag bij aansluiten.

Voor de collega's die dit minder goed hebben gevolgd, wil ik even duiden dat Vlaanderen op 1 januari het jeugdverblijfcentrum Hanenbos in Dworp zal overnemen van de provincie Vlaams-Brabant. Dat zal gebeuren door de Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme, die nu al Destelheide en De Hoge Rielen onder zijn zorg heeft. Hij zal Hanenbos dus overnemen.

De minister heeft ons in de commissie bevestigd dat uiteraard minimaal de werkingskosten van de begroting en het personeel zullen worden overgenomen, maar dat er nog geen duidelijkheid was rond de overhead. Die is er nu nog steeds niet. We weten dat de gesprekken hierover lopen.

De minister heeft ook uitgelegd dat er een goede samenwerking is met de Vlaams-Brabantse deputatie hierover. Hij heeft er zelfs over gestoefd als een 'best practice'. Maar hij stelde dat we moeten wachten op communicatie hierover totdat er duidelijkheid is over alle instellingen.

Laten we dan hopen – en dat is een vraag die ik aan de minister wil stellen – dat er daarover snel een beslissing kan vallen, in een goede dialoog en verstandhouding, in het kader van wat wij in onze commissie 'de warme overdracht' noemen.

Er is een tweede puntje waarover ik het woord wil voeren. Op een bepaald moment hebben we met een aantal mensen een amendement ingediend dat een decretale basis wilde leggen voor een soort overgangsreglement in verband met de provinciale subsidies die nu Vlaams zouden moeten worden, met name de projectsubsidies.

De Raad van State, waaraan wij, zoals het past, deftig een advies hadden gevraagd, vond ons amendement niet nodig. De minister kan ook zonder die decretale basis dergelijk reglement opstellen. Maar dat wil natuurlijk niet zeggen dat we vanuit het parlement hiervoor geen interesse zouden hebben of dit niet zouden willen opvolgen. Ook hier is die warme overdracht aan de orde. Wij hopen dat dit reglement in samenwerking met de experts uit de provincies die dit jarenlang hebben gedaan, kan worden opgesteld en dat dat reglement zo veel mogelijk kan aansluiten bij wat de verenigingen daar gewoon waren vanuit de provincies.

Dat is een laatste oproep die ik wil doen aan de minister.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik heb begrepen dat, wat de betogen van beide parlementsleden gemeen hebben, de doelstelling heeft van de goede, correcte, tijdige en vooral warme overdracht van een aantal provinciale initiatieven. Die hoop is duidelijk uitgedrukt door mevrouw Brouwers. Ik kan u zeggen dat het geen ijdele hoop zal zijn. Inderdaad, wij hebben het ontwerp van het reglement dat de provinciale initiatieven in staat moet stellen om in alle duidelijkheid te worden overgenomen door de Vlaamse Regering. Ik heb het dan over de projecten. Zo meteen heb ik het over de instellingen. Dat ontwerp is af. Het is in voorbereiding. We kunnen het binnenkort lanceren. De administratie zal daarover binnenkort de nodige communicatie doen, samen met – en dat is belangrijk – de provinciale overheden.

We kennen ondertussen alle betrokkenen met naam en toenaam. Met betrokkenen bedoel ik diegenen die de laatste jaren projectsubsidie kregen van de provincie. Maar het zal toch wel helpen wanneer de provincies hier ook hun correcte communicatiekanalen inschakelen, om het op die manier voor iedereen heel duidelijk te maken. Dat zal ook gebeuren.

Hanenbos. U dringt aan. Dat is wel duidelijk. Het was vorige week of de week daarvoor – ik weet het niet meer, want de weken volgen elkaar snel op – dat ik heb gezegd dat ik er de voorkeur aan geef om de instellingen en de financiële middelen die zij zullen krijgen vanuit cultureel en jeugdoogpunt, en die wij overnemen of die zullen worden overgenomen door steden of gemeenten, collectief bekend te maken. Het is niet omdat er nu één specifieke bepaling in dit minidecreet staat met betrekking tot Hanenbos, dat ik daarvan wil afwijken.

Ik heb u ook gezegd dat ik dat in de loop van de maand mei zou doen, omdat we daar nu – ik ga niet zeggen de laatste loodjes aan het leggen zijn, maar wel de laatste boontjes over aan het doppen zijn. Ik weet dat dit een beetje in spanning staat met de hopelijke goedkeuring straks van dit minidecreet, maar ik heb u ook in de commissie met handen en voeten proberen uit te leggen hoe wij bepaalde voorzorgsmaatregelen in dit minidecreet verwerkt hebben en hoe dat qua timing niet altijd exact strookt met de globale provinciale overname waarnaar u allebei in uw tussenkomsten terecht verwezen hebt. Daar zal uw geduld niet te lang meer op de proef worden gesteld.

Wij zijn heel exact, tot op de euro, aan het bekijken – want daar gaat het over – hoeveel elke instelling in de toekomst zal en moet ontvangen. Ik geef u vandaag het bedrag voor deze instelling alleen niet prijs – zelfs al zou ik dat kunnen. Het lijkt me fair ten aanzien van de andere instellingen om dit op hetzelfde moment te kunnen doen, temeer – we moeten elkaar daar geen Liesbeth noemen – omdat wij Hanenbos overnemen, met alle plezier trouwens, en dat zal ook in de best

mogelijke omstandigheden gebeuren. Maar dat zal ook een belangrijke voorwaarde zijn voor een aantal steden en gemeenten die de wil tot uiting hebben gebracht om ook een instelling over te nemen.

Nogmaals, dat zal in de loop van deze maand wel degelijk gebeuren, zoals ik dat heb beloofd in de commissie. Dank voor uw begrip daarvoor.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Yamila Idrissi (sp.a): Voorzitter, ik steun uiteraard de warme overdracht die hier wordt bepleit. Tot nu toe hebben we het ingediende amendement, dat uiteindelijk teruggetrokken werd omdat de Raad van State vernietigend was. Ik wil oproepen om zorgvuldiger om te springen met dergelijke teksten, omdat het per slot van rekening gaat om mensen en projecten die vandaag nog altijd in onzekerheid leven. Ik zou die rommelige overdracht heel graag een warme overdracht zien worden.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Naar aanleiding van dit decreet, dat vooral technisch is, discussiëren we vooral over een thema dat niet in het decreet staat, maar dat daarin wel verwacht werd. Daar komt het op neer. Minister, ik wil u niet alleen oproepen om uw warme overdracht tot een goed einde te brengen. Dat zult u ongetwijfeld proberen. Maar u moet ook nadenken over de beleidsrichting die in de toekomst moet worden ingeslagen: de overdracht van die culturele bevoegdheden vanuit de provincie, middelen, instellingen enzovoort moet ook aan een Vlaams beleid worden onderwerpen en daarin moet een richting worden gekozen. Dat kan niet met dit decreet, dat moet met het Regiodecreet. Ik zou niet alleen in functie van de duidelijkheid maar ook van de toekomst van het cultuurbeleid willen vragen om er echt beleid rond te maken en niet enkel alles te laten zoals het is, hoe goedbedoeld het ook is.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik denk dat we het er allemaal over eens zijn dat we kiezen voor een warme overdracht. Ook met het amendement dat we op vraag van de Raad van State hebben ingetrokken, is de Vlaamse Regering bevoegd om dit tot een goed einde te brengen. Dan moeten wij het niet doen. Maar het is ook wel belangrijk dat het regionaal decreet Cultuurbeleid zeker tijdens deze legislatuur body krijgt en ook in deze plenaire vergadering wordt goedgekeurd. Dat is echt wel essentieel. We zullen daarvoor in de commissie de nodige tijd uittrekken. We zullen er ook over debatteren. Ik denk dat we daar perfect in zullen slagen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1082/1)

– De artikelen 1 tot en met 18 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van Jan Peumans houdende wijziging van het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof, van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering en van het decreet van 24 juni 2016 houdende de Vlaamse sociale bescherming, wat betreft de datum van indiening van de begroting bij het Vlaams Parlement

– 1017 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Jan Peumans houdende wijziging van het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof, van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering en van het decreet van 24 juni 2016 houdende de Vlaamse sociale bescherming, wat betreft de datum van indiening van de begroting bij het Vlaams Parlement.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Bertels, verslaggever, heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Voorzitter, dit is een zeer belangrijk voorstel van decreet, ook voor de interne werking van onze organisatie.

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting besprak dit voorstel van decreet op haar vergadering van 28 maart 2017. Hier lichtte de parlamentsvoorzitter toe dat dit voorstel van decreet ingediend werd namens het Uitgebreid Bureau en de zes fracties die erin vertegenwoordigd zijn. Dit voorstel strekt ertoe enkele aanpassingen te doen aan onder meer het Rekendecreet waardoor de indieningsdata voor de begrotingsdocumenten en de beleidsbrieven wijzigen, zoals uitgewerkt in het kader van de werkgroep 'Leesbaarheid van de begroting' van dit parlement.

De kern van het voorstel van decreet is dat de indiening van het ontwerp van begroting en de algemene toelichting bij de opmaak met een week wordt opgeschoven tot 28 oktober, terwijl de domeinspecifieke toelichtingen nog tot 3 dagen later ingediend kunnen worden door de regering, tot 31 oktober. De reden voor deze wijziging is de beschikbaarheid van de noodzakelijke begrotingsgegevens voor de opmaak van de begroting.

Bij de bespreking van dit voorstel van decreet zegden alle aanwezige fracties hun steun toe. Het voorstel van decreet werd dan ook unaniem aangenomen met 11 stemmen voor.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 1017/1)*

– De artikelen 1 tot en met 4 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Dirk de Kort, Bert Maertens, Marino Keulen, Björn Anseeuw, Martine Fournier en Lies Jans betreffende de binnenvaart als belangrijke duurzame speler in de logistieke sector, en haar uitdagingen**– 997 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 3****Bespreking**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Dirk de Kort, Bert Maertens, Marino Keulen, Björn Anseeuw, Martine Fournier en Lies Jans betreffende de binnenvaart als belangrijke duurzame speler in de logistieke sector, en haar uitdagingen.

De bespreking is geopend.

De heer de Kort heeft het woord.

Dirk de Kort (CD&V): Dames en heren, we dienen dit voorstel van resolutie in omdat het goederenvervoer in ons land sterk blijft stijgen. Het Planbureau verwacht een stijging van meer dan 44 procent van het goederenvervoer tegen 2030. Dat is goed. Het betekent dat Vlaanderen het goed doet als logistieke hub.

Met zijn allen merken we wel dat dit een impact – daarmee trap ik een open deur in – heeft op het aantal files op onze wegen. Het is dan ook belangrijk om te zorgen voor een modal shift naar spoor en binnenvaart. Ons fijnmazig waterwegennetwerk biedt immers een belangrijke troef. We moeten daar dan ook ten volle gebruik van maken. Op dit moment heeft de binnenvaart slechts een aandeel van 10 procent. We willen dat verder bevorderen.

Er zijn ook bijkomende bevoegdheden voor Vlaanderen op het vlak van binnenvaart. De sector wordt geconfronteerd met wat bottlenecks op het vlak van afhandeling van examens, afgifte van patenten en certificaten, en inspecties. Het zou goed zijn mocht een en ander op dit vlak vlotter kunnen verlopen.

We zijn met dit voorstel van resolutie vragende partij om een coherent en stimulerend beleid uit te werken voor elk van de vermelde pijlers. Aangezien de binnenvaart een veilig, proper en milieuvriendelijk alternatief is voor het vervoer over de weg, hoop ik dat straks iedereen, zoals in de commissie, dit unaniem goedkeurt.

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Dit voorstel van resolutie is ingediend door de meerderheid en kreeg brede steun in de commissie. Ik hoop uiteraard ook op steun hier in het halfroond.

Collega's, Vlaanderen telt heel wat waterkilometers. Dat weten we. 80 procent van onze bedrijven ligt op minder dan 10 kilometer van een bevaarbare rivier of kanaal. Dat is een opportuniteit, een grote troef voor Vlaanderen en onze bedrijven. Maar het is vooral nog steeds een onderschatte en onderbenutte troef.

Met tal van initiatieven en investeringen probeert onze minister Ben Weyts de Vlaamse waterwegen aantrekkelijker te maken voor onze bedrijven. De Vlaamse Regering investeert vooral daarin. Grote investeringen zijn bijvoorbeeld het Seine-Scheldeproject, het verhogen van de bruggen van het Albertkanaal, Stadsvaart in Brugge, vergroening van de vloot, onbemand varen, stimuleren van palletvervoer en ga zo maar door.

Met dit voorstel van resolutie willen wij met deze meerderheid, in de commissie gesteund door de voltallige oppositie, onze steun uitdrukken voor het beleid van de

minister met betrekking tot het stimuleren van de binnenvaart in Vlaanderen en willen we vooral ook onze uitdrukkelijke steun verlenen aan de kleine en vaak geïsoleerde sector, de binnenvaartsector, die veel familiale bedrijfjes kent. We willen de ondernemers in de binnenvaart een hart onder de riem kunnen steken, en tegelijk de regering aanmoedigen om te blijven investeren in goede binnenvaartinfrastructuur, met extra aandacht voor duurzaamheid. Dat is heel belangrijk, want elk transport op het water neemt vervuilende en filevormende vrachtwagens van onze wegen.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): In dezelfde trant, voorzitter: ik denk dat dit voorstel van resolutie geduid moet worden als een akte van geloof, een akte van vertrouwen in de binnenvaart, een sector die, zoals de heer de Kort aangaf, nog wel belangrijke groeimarges heeft. Vandaag verloopt 10 procent van het transport over de binnenwateren. En gezien de filedruk en de congestiedruk op onze wegen ziet iedereen daar ook mogelijkheden in.

Naast het feit dat we hier kamerbreed, over de grenzen van meerderheid en oppositie heen, ons vertrouwen uitspreken in die sector, zijn er in die sector uiteraard ook een aantal problemen. En ook voor onze eigen sérieux bij die sector is het goed dat we die ook erkennen en benoemen. Ik denk vooral aan de vergrijzing, zowel wat betreft de eigenaars als de schippers, maar ook het materiaal en materieel. Opleidingen moeten geënt worden op de uitdagingen van de 21e eeuw. Ik denk ook aan vergroening in brandstof en uitrusting. Er is ook het verhaal van onvolkomenheden in de zesde staatshervorming. Dit is letterlijk tussen de mazen van het net door geglipt. Bepaalde details zijn nog altijd toegewezen aan het federale niveau, terwijl de sector voor de rest bij de regio's hoort. Dan hebben we het over scheepsmetingen, over de internationale vertegenwoordigingen. Dat zijn een aantal dingen die we moeten uitklaren. We moeten de koe daar bij de hoorns vatten. En dat is ook een engagement dat we hier opnemen door middel van dit voorstel van resolutie.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik wil mij kort aansluiten bij de indieners van dit voorstel van resolutie. Een aantal argumenten die worden aangehaald om binnenvaart te stimuleren, zijn correct. Ik denk dat iedereen wel onderschrijft dat er iets moet worden gedaan aan de congestie op onze wegen. Het zal niet alleen met een kilometerheffing zijn dat we minder wagens op onze wegen zullen krijgen.

Er is natuurlijk ook het verhaal van de binnenvaart voor de duurzaamheid. Ik ben natuurlijk bijzonder gecharmeerd door het amendement dat werd toegevoegd aan het voorstel van resolutie, wat betreft een vernieuwing van de Steenbruggebrug, de vervangingsbouw van de Dampoortsluis en overige aanpassingswerken aan de doortocht van het kanaal Gent-Oostende. Dat is heel belangrijk voor Brugge en voor Zeebrugge.

Ik zou u ook willen oproepen, collega Maertens, om uw invloed te gebruiken en aan de Vlaamse Regering en in het bijzonder de minister van Mobiliteit en Openbare Werken, Ben Weyts, te vragen om rekening te houden met het maatschappelijke draagvlak wanneer dergelijke projecten in gang worden gezet.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Annick De Ridder, Dirk de Kort, Marino Keulen, Lies Jans, Karin Brouwers en Paul Van Miert betreffende het stimuleren van autodelen
– 998 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Annick De Ridder, Dirk de Kort, Marino Keulen, Lies Jans, Karin Brouwers en Paul Van Miert betreffende het stimuleren van autodelen.

De bespreking is geopend.

De heer Rzoska, verslaggever, heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Collega's, ik breng een verslag van dit voorstel van resolutie, dat is ingediend door de collega's zoals door de voorzitter opgelijst. Ik breng een verslag om eens te zeggen dat we in dit parlement ook goede voorstellen van resolutie indienen en er ook goede besprekingen aan koppelen. Het verslag gaat uiteraard zeer breed in op de hoorzitting die we op basis van dit ingediend voorstel van resolutie hebben georganiseerd. Het was een boeiende hoorzitting waaraan Autodelen.net, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, TRAXIO, Cambio Vlaanderen en ook de verantwoordelijke voor autodelen van het Departement MOW hebben deelgenomen.

Collega's, ik denk – en dat kwam ook in de discussies naar boven – dat in het Vlaanderen van vandaag, waar heel wat files staan, waar het autogebruik vrij hoog ligt, heel wat van die sprekers de intentie die in deze resolutie zit, kunnen onderschrijven. Er werd gewezen op de besparing voor mensen die aan autodelen doen. Er werd gewezen op ruimtegebruik: een deelauto haalt soms tot 12, 13, 14 privéauto's uit de stad of uit de publieke ruimte. Er werd gewezen op de autogevoeligheid van mensen die een autodeelsysteem gebruiken: ze gaan minder snel de automatische reflex toepassen en naar een auto grijpen. Er werd gewezen op de enorme winst voor het klimaat, waar we toch met z'n allen, ook met dit parlement en de Vlaamse Regering, aan willen werken. En er werd ook verwezen op de ideale combinatie met openbaar vervoer.

Belangrijk is dat uit die hoorzitting bleek dat de initiatiefnemers van het voorstel van resolutie het wel degelijk bij het rechte eind hadden om te pleiten voor een noodzakelijk kader omdat op dit moment heel wat initiatieven naast Cambio ontstaan en de lokale besturen geconfronteerd worden met heel wat van die vragen en het kader daarvoor ontbreekt.

Positief was dat de indieners van dit voorstel van resolutie uit de hoorzittingen ook een aantal amendementen hebben aanvaard die terechte opmerkingen waren. Er was ook een amendement van collega Vandenbroucke van sp.a, die ervoor zorgde dat autodelen in het richtinggevend deel van het Mobiliteitsplan Vlaanderen terechtkomt. Er zijn ook de amendementen van de meerderheid zelf om ervoor te zorgen dat alles geïntegreerd wordt in een platform waarbij de diensten van de autodelers en de autodeelsystemen niet versnipperd zijn maar terechtkomen in een geïntegreerd platform. Er was ook het amendement van de indieners om ervoor te zorgen dat, wat betreft de positie van Cambio, de mogelijke privatisering en de wenselijkheid ervan wordt onderzocht.

Collega's, het is van belang om te onderstrepen dat de indieners van het voorstel van resolutie, samen met amendementen die zijn ingediend, ingaan op de noodzaak die bij heel wat lokale besturen bestaat, op de vraag die er is om naar een algemeen kader te gaan. Ik ben dan ook blij – en ik vermoed dat het hier

straks ook zo zal gebeuren – dat zowel het voorstel van resolutie als de aanvaarde amendementen unaniem door de commissie zijn aangenomen.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Annick De Ridder (N-VA): Ik dank de verslaggever voor het duidelijke maar beknopte verslag. U wees al op de voordelen. We leven in de 21e eeuw, waar we vaststellen dat er een nieuwe visie op mobiliteit aan het groeien is, dat men eerder uitgaat van het gebruik van de wagen en niet langer van het strikte bezit. U wees op de voordelen die met autodelen te maken hebben: verminderde parkeerdruk, meer sociale cohesie, goedkoper. Ook op de combinatie met het openbaar vervoer is gewezen. Maar in gesprekken met de sector en ook tijdens de hoorzitting werd duidelijk dat er nog kan worden gewerkt aan een gemeenschappelijk erkenningskader, en dat is vooral waar deze resolutie op wil inzetten. Er zijn natuurlijk ook nog andere elementen in ons beschikkend gedeelte, maar het belangrijkste is dat we met z'n allen onze schouders willen zetten onder het autodelen en het kader daarvoor willen verbeteren. We hopen dan ook dat dit voorstel van resolutie, net zoals in de commissie, op kamerbrede steun kan rekenen.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

Dirk de Kort (CD&V): Ook ik wil op mijn beurt de verslaggever bedanken voor zijn toelichting.

Het is zo dat op dit moment er bijna 3 miljoen personenwagens zijn in Vlaanderen die rondrijden en dat aantal neemt verder toe.

We stellen allen vast dat we ellenlange files meemaken, en dat er niet alleen files zijn op weg naar Brussel of Antwerpen, maar dat de verzadiging overal in Vlaanderen voelbaar is. Als we merken dat het systeem op zijn limieten botst, is het goed dat er creatieve oplossingen komen, dat we allemaal samen steeds meer nadenken over een andere manier om ons te verplaatsen en dat het automatisme wordt doorbroken. Daarom is het goed dat het Vlaams Parlement verder mee nadenkt over de mobiliteit van de toekomst. Dat proberen we vandaag te doen met dit voorstel van resolutie om de krijtlijnen naar de toekomst verder uit te tekenen.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Dit concept van het autodelen past perfect in de 21e eeuw. Dit wordt de eeuw waar de beschikbaarheid van diensten belangrijker wordt dan het bezit. Het autodelen is een van de mooie voorbeelden om dat te illustreren: de beschikbaarheid van een voertuig op het moment dat ik het nodig heb, dan wel dat ik het bezit. Is het autodelen een toverformule om congestieproblemen definitief op te lossen? Neen, dit is een van de pijnstillers, maar die kan mee het verschil maken.

Mijn goede buurman Bart Somers vertelt me net dat men in Mechelen 29 voertuigen beschikbaar heeft onder de vorm van autodelen, en dat wordt georganiseerd door cambio. Mechelen is het Jeruzalem voor de liberalen. *(Gelach)*

Daar werkt dat en daar maakt dat voorbeeld school. Dat is de echte functie van dit voorstel van resolutie: onze lokale bestuurders op het spoor zetten van het autodelen. Als een samenleving ergens concreet wordt georganiseerd en vorm krijgt, dan is dat in onze steden en gemeenten. Dit is wat dat betreft een wegwijzer voor de lokale bestuurders om lokaal maximaal in te zetten op het concretiseren van het concept autodelen. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karl Vanlouwe, Peter Van Rompuy, Rik Daems, Axel Ronse, Ward Kennes en Jos Lantmeeters betreffende regiospecifieke analyses en aanbevelingen in het kader van het Europees semester

– 1031 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Karl Vanlouwe, Peter Van Rompuy, Rik Daems, Axel Ronse, Ward Kennes en Jos Lantmeeters betreffende regiospecifieke analyses en aanbevelingen in het kader van het Europees semester.

De bespreking is geopend.

De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): De Europese Commissie is momenteel voor de zevende keer bezig aan het Europees semester, een jaarlijkse coördinatiecyclus van het economisch en begrotingsbeleid op het niveau van de lidstaten binnen de Europese Unie. In het kader van het Europees semester stemmen de lidstaten hun begroting en hun economisch beleid op elkaar af, op basis van verschillende doelstellingen en regels die op EU-niveau zijn afgesproken.

Na een heel proces van analyses maakt de Europese Commissie ook landenrapporten op, en dit voor de verschillende lidstaten. Hieraan worden dan verschillende beleidsaanbevelingen gekoppeld die bijzonder nuttig zijn voor het beleid in de lidstaten.

Vlaanderen volgt het proces van het Europees semester bijzonder proactief en ook van heel nabij op. In het traject naar de landenrapporten bezorgt Vlaanderen als deelstaat heel wat informatie en data aan de Europese Commissie. Dat gebeurt niet enkel via de Vlaamse Regering die jaarlijks haar eigen hervormingsprogramma aan het nationaal hervormingsprogramma van de federale overheid toevoegt: ook andere landen zoals Schotland werken op een gelijkaardige manier. Tegelijk zijn er ook bilaterale ontmoetingen tijdens de zogenaamde fact finding missions. Denk ook aan de Europese vergaderingen waar Vlaanderen effectief mee aan tafel schuift en waar voor ons parlement collega Jos Lantmeeters de belangen van ons Vlaams Parlement behartigt.

Ondanks de uitgebreide input vanuit Vlaanderen en het Vlaams Parlement blijken de Europese Commissie en de Europese Raad toch nog onvoldoende rekening te houden met deze informatie. Wat de landenrapporten betreft, is zeker een verbetering merkbaar. Een echte regionale of deelstatelijke dimensie in de landenspecifieke aanbevelingen ontbreekt tot nu toe echter.

Om in Vlaanderen zo efficiënt mogelijk aan de slag te kunnen gaan met het Europees semester is het volgens ons cruciaal dat in de toekomst met echte regiospecifieke analyses en aanbevelingen wordt gewerkt. Op die manier moet Vlaanderen op maat gesneden cijfers, data en beleidsaanbevelingen krijgen en moeten we niet langer aan de slag met Belgische gemiddelden die vaak niet met de sociaal-economische realiteit in de verschillende deelstaten van dit land overeenstemmen.

Mijnheer Ronse, ik herinner me uw ergernis. Ik wil u trouwens bedanken voor uw inbreng. Als voorzitter van de commissie Economie en Werk moest u een

discussie voeren over de conclusies van de Europese Raad Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken, maar u beschikte enkel over Belgische gemiddelden. Het arbeidsmarktbeleid is nochtans geregionaliseerd en de situatie op het vlak van de arbeidsmarkt is verschillend in Vlaanderen, Brussel en Wallonië.

De Europese Commissie neemt de doelstellingen in Europa 2020 onder de loep. Aangezien een groot gedeelte van die doelstellingen onder de bevoegdheden van de deelstaten vallen, lijkt het me niet meer dan logisch dat we over analyses en aanbevelingen op maat van Vlaanderen en de andere deelstaten van dit land zouden kunnen beschikken. Dit is zeker zo in het licht van de inspanningen die Vlaanderen levert om de Europese instellingen zo veel mogelijk input te leveren.

Er bestaan zogenaamde best practices die aantonen dat het mogelijk is om regiospecifiek te werk te gaan. De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) doet op regionaal niveau metingen en aanbevelingen. Dit geldt ook voor de onderwijs- en opleidingsmonitor voor België van de Europese Commissie. Verschillende internationale instellingen kijken meer rechtstreeks naar de regio's en de deelstaten.

Dit voorstel van resolutie roept de Vlaamse Regering op het Europees semester in de toekomst van zeer nabij te volgen, de Europese Commissie zo veel mogelijk Vlaamse input te leveren en tijdens de periode van het nationaal semester rechtstreeks in dialoog met de Europese Commissie te treden. Vlaanderen levert goed werk en speelt zelfs een voortrekkersrol voor andere deelstaten in Europa. Dit voorstel van resolutie roept dan ook op om er bij de EU op aan te dringen in de toekomst echt werk te maken van regiospecifieke analyses en aanbevelingen.

Ik ben ervan overtuigd dat dit niet enkel Vlaanderen en de andere Belgische deelstaten ten goede zou komen, dit kan ook nuttig zijn voor andere deelstaten en regio's in Europa. Ook de Europese Commissie zal hier voordeel uit kunnen putten en zal efficiëntere aanbevelingen kunnen doen die voor betere resultaten zullen zorgen. Dit kan resulteren in een bijkomende responsabilisering van de bevoegde beleidsniveaus.

In de commissie bleek een breed gedragen meerderheid, over de grenzen van meerderheid en oppositie heen, te bestaan. Om die reden vraag ik iedereen vandaag om steun voor dit voorstel van resolutie. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Voorzitter, ik wil me hier nog even bij aansluiten. In de commissie is dit voorstel van resolutie zeer breed gedragen. Ik wil toch nog even vermelden dat mijn fractie dit volop ondersteunt.

De landenspecifieke aanbevelingen zijn er gekomen om de Europese economische beleidscoördinatie na de financieel-economische crisis te verbeteren. Bruegel, een Europese denktank, heeft dit even onderzocht. De landenspecifieke aanbevelingen worden niet altijd op de juiste manier opgevolgd. In 2011 werd met amper 40 procent van die aanbevelingen rekening gehouden. Volgens die denktank is dat in 2015 zelfs tot amper 30 procent gedaald.

Een van de redenen waarom de landenspecifieke aanbevelingen minder goed worden opgevolgd, zou er volgens dat instituut in bestaan dat ze te algemeen en te weinig doelgericht zijn geformuleerd. Het lijkt me belangrijk dat de landenspecifieke aanbevelingen meer maatwerk vertonen. Dit betekent dat de Europese Commissie meer regiospecifieke aanbevelingen moet formuleren. Hierdoor kan de implementatiegraad worden verhoogd.

Daar is het toch om te doen, namelijk dat de effectiviteit van 'economic governance' binnen Europa verbeterd kan worden. Dan is het nodig dat de landen-specifieke aanbevelingen meer regiospecifiek worden, meer maatwerk vertonen en meer op maat van de verschillende regio's binnen de lidstaten worden geformuleerd ten dienste van een sterker Europees economisch beleid. Vandaar dus onze volle steun voor dit voorstel van resolutie.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Collega's, is het zinvol om regiospecifieke aanbevelingen te hebben voor Vlaanderen? Ik denk het wel. De reden hiervoor is dat we ook regiospecifieke bevoegdheden hebben. Dat maakt ons uitgerekend zo verschillend van vele andere landen, want wat ben je met een gemiddelde algemene aanbeveling inzake arbeidsmarkt, inzake budgettaire aanrekening van investeringen, inzake energie en ga zo maar verder, wanneer het over specifieke bevoegdheden gaat die anders ingevuld worden hier dan in een andere regio?

Als je als Europa wil dat een aanbeveling opgevolgd kan worden, dan moet ze natuurlijk specifiek zijn op het niveau waar de bevoegdheid zich bevindt. Dat maakt ons verschillend. Dat is ook de reden waarom dit voorstel van resolutie een goed voorstel is. Het dringt immers aan uitgerekend op dat regiospecifieke karakter verbonden aan regiospecifieke bevoegdheden.

Ik moet wel meegeven dat vorige week in de commissie Europese Aangelegenheden, een gemengde commissie van Kamer en Senaat, en waar we via de Senaat ook Vlaamse volksvertegenwoordigers aanwezig hebben – een van de weinige voordelen die dat ding tenminste heeft – Eurocommissaris Thyssen op mijn vraag heeft geantwoord dat dat vandaag niet in het programma zit van de Europese instellingen. Ze heeft daar aangegeven dat daar in ieder geval op korte termijn wat haar diensten betreft, namelijk de statistische diensten, geen rekening mee wordt gehouden. Meer nog, ze heeft toen aangegeven dat de informatie die zij krijgen wel degelijk vaak regionaal gestuurd is maar dat ze er, verbazingwekkend genoeg, toch geen regionale analyses aan willen verbinden.

In die zin denk ik dat het echt wel nodig is om een dergelijke resolutie op te stellen en op het juiste niveau aan te dringen dat zeker wat ons land betreft, en meer specifiek wat Vlaanderen betreft, dat echt wel zinvol is. Je kunt inderdaad op een aantal vlakken, gegeven onze bevoegdheidsverdeling, met gemiddelden niets aanvangen.

Betekent dit dat dit overal het geval is? Neen. Ik verwijs hierbij naar het feit dat we met de commissie Buitenlands Beleid een verplaatsing hebben gedaan naar Parijs en daar de OESO hebben bezocht. We hebben daar Ángel Gurría, de secretaris-generaal gezien, die ons wel degelijk heeft bevestigd niet alleen dat er deels regiospecifiek wordt gewerkt binnen de OESO, maar meer nog, dat een aantal van zijn fiscale experts over regionale fiscaliteit studies hebben en dat hij bereid was om die desgevallend ook in onze commissie Buitenlands Beleid te bespreken.

Dan kom ik op wat het Bureau recent naar voren heeft gebracht, namelijk het feit dat we als commissie Buitenland, gecombineerd met een vakcommissie, dit soort werk kunnen verrichten. Ik neem mij voor om in de nabije toekomst, voorzitter, die uitnodiging die Ángel Gurría van ons aanvaard heeft tijdens dat buitenlands bezoek, ook concreet te maken. Daarbij kunnen we een aantal experts aangaande regionale fiscaliteit, die zij wel degelijk hebben, in onze verzamelde commissie dan, in navolging van een Bureaubesluit ter zake, naar hier brengen en dan regiospecifiek de fiscaliteit van Vlaanderen onder ogen nemen.

Het geeft aan dat er wel degelijk een aantal instellingen zijn die dit wel doen. Maar het geeft ook aan, voorzitter, dat een aantal van onze buitenlandse verplaatsingen

effectief een zeker rendement hebben. Mochten we dat niet gedaan hebben, dan zouden we bijvoorbeeld niet geweten hebben dat drie van de vier directeurs fiscaliteit van de OESO toevallig Belg zijn, wat natuurlijk een stukje helpt om dit soort vergaderingen effectief tot uitvoering te kunnen brengen.

Met andere woorden, wij staan zeker achter dit voorstel van resolutie. Niet alleen dat, we zullen ook met alle middelen waar we gebruik van kunnen maken, dit naar de nodige fora brengen zodat men op korte termijn toch minstens een aanzet geeft om tot regiospecifieke aanbevelingen te komen wat betreft de bevoegdheden die hier in Vlaanderen uitdrukkelijk tot de onze behoren.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp-a): Voorzitter, we hebben vanuit de oppositie volmondig gesteund dat er regiospecifieke analyses en aanbevelingen komen. We hebben tot hiertoe al goede discussies kunnen voeren met de vertegenwoordiger van de Europese Commissie in de commissie Algemeen Beleid.

Maar ik voelde me toch geroepen om even te reageren. Ik vermoed dat de heer Van den Heuvel het niet zo bedoeld heeft. Het is uitdrukkelijk de bedoeling dat er regiospecifieke analyses en aanbevelingen komen op – zoals de andere sprekers gezegd hebben – alle bevoegdheden die Vlaanderen heeft, om het kort door de bocht te zeggen. We moeten ons dus niet beperken tot discussies en maatwerk, zoals de heer Van den Heuvel zei, enkel met betrekking tot een sterk economisch beleid. Het gaat veel verder dan enkel puur economisch beleid. Het gaat om de verschillende bevoegdheden, om het sociaal-economisch beleid, inclusief integratie en onderwijs. Dat is voor ons een belangrijk element dat we toch even willen toevoegen.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, collega's, ik zal het niet lang rekken. We hebben dit voorstel van resolutie mee goedgekeurd in de commissie omdat we het logisch vinden, zeker gezien het feit dat we toch heel wat bevoegdheden hebben op Vlaams niveau, dat er op dat punt – eigenlijk ook om beleid te monitoren – regiospecifieke aanbevelingen komen.

We zullen dit voorstel van resolutie net zoals in de commissie goedkeuren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karim Van Overmeire, Ward Kennes, Rik Daems, Jan Van Esbroeck, Joris Poschet en Marc Hendrickx betreffende een advies over het in de Kamer van Volksvertegenwoordigers ingediende voorstel van resolutie om het buitenlandbeleid ten aanzien van het Koninkrijk Saoedi-Arabië te herzien – 1126 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Karim Van Overmeire, Ward Kennes, Rik Daems, Jan Van Esbroeck, Joris Poschet en Marc Hendrickx betreffende een advies over het in de Kamer van Volksvertegenwoordigers ingediende voorstel van resolutie om het buitenlandbeleid ten aanzien van het Koninkrijk Saoedi-Arabië te herzien.

De bespreking is geopend.

De heer Van Overmeire heeft het woord.

Karim Van Overmeire (N-VA): Collega's, aan de oorsprong van dit document ligt een voorstel van resolutie over Saoedi-Arabië dat in de Kamer is ingediend. De federale commissie Buitenlandse Zaken heeft – een beetje uitzonderlijk – aan de deelstaatarlamenten om advies gevraagd daarover. Dat is een vraag waarop we natuurlijk graag zijn ingegaan. We hebben de materie behandeld in onze commissie. De voorliggende tekst heeft een meerderheid gekregen in de commissie en bevat een aantal heldere standpunten.

De drie belangrijkste zijn volgens mij de volgende. Een, het feit dat inzake Saoedi-Arabië man en paard worden genoemd, dat Saoedi-Arabië genoemd wordt als een van de meest repressieve regimes ter wereld met beknutting van vrijheid van meningsuiting en van vereniging. Twee, dat Saoedi-Arabië duidelijk mee verantwoordelijk wordt gesteld voor het aanslepende bloedige conflict in Jemen, dat zich wat ons betreft een beetje in de schaduw van Irak en Syrië afspeelt maar desalniettemin dagelijks slachtoffers maakt. Ten derde wijzen we op de verantwoordelijkheid van Saoedi-Arabië inzake de verspreiding en de stimulans van de verspreiding van de extremistische islam zoals salafisme en wahabisme.

De vraag is natuurlijk: hoe ga je daarmee om? In het advies dat voorligt, vertrekken we van een aantal standpunten.

Ten eerste, dat maatregelen natuurlijk het meest optimale effect hebben als ze minstens in Europees verband kunnen worden genomen. Het heeft zelden veel zin om vanuit Vlaanderen een eenzijdige maatregel te nemen.

Ten tweede, inzake handelsrelaties moeten we een onderscheid maken tussen wat bedrijven doen – het zijn bedrijven die ondernemen en investeren, die importeren en exporteren – en wat de overheid doet. Deze faciliteert die activiteiten alleen maar. Een meerderheid in onze commissie vindt in elk geval dat het niet realistisch en niet wenselijk is om alle handelsrelaties op te schorten met alle landen waar de mensenrechten worden geschonden. Als je dat doet, als je de handel beperkt tot alleen maar de landen met dezelfde standaard als de onze, dan ben je redelijk snel rond. Meer nog, wij vinden dat handelsrelaties meer dan een boycot vaak een middel kunnen zijn om mensenrechten, arbeidsrechten, een goed bestuur, een duwtje in de rug te geven, al is dat natuurlijk geen automatisme.

Inzake wapenhandel heeft Vlaanderen tot op heden de dossiers geval per geval afgetoetst, maar in de praktijk kwam het erop neer dat de jongste jaren niks meer vanuit Vlaanderen richting Saoedi-Arabië is geleverd. Daar valt natuurlijk het verschil op met Wallonië, waar 50 procent van de wapenexport richting Saoedi-Arabië gaat. Het valt natuurlijk onder de autonomie van de regio's om dat wel of niet te doen, maar het verschil is toch wel markant. Wij roepen andere regio's en landen op om een voorbeeld te nemen aan het beleid dat Vlaanderen voert.

Straks zullen er ongetwijfeld collega's zijn die zeggen: ja, dat is wel goed, maar dat is nog niet genoeg, de lat moet nog hoger. Zij pleiten dan voor een totale handelsboycot.

Ze zullen me ervan moeten overtuigen dat hun intenties oprecht zijn en dat dit niet louter een spelletje is om de huidige regering een beetje te jennen. Dan moeten ze eigenlijk antwoorden op een aantal vragen die nu toch voorliggen. Als men pleit voor een totale handelsboycot, waarom is dat niet eerder gebeurd? De mensenrechtensituatie in Saoedi-Arabië, de vrouwenrechtensituatie in Saoedi-Arabië, die zijn immers toch niet nieuw. Die was vijf, tien, vijftien en twintig jaar

geleden, toen andere mensen minister waren, toch identiek aan de situatie vandaag. Het verspreiden van een extremistische versie van de islam, dat is toch niet nieuw. Dat is toch al bezig sinds bijvoorbeeld met Saoedi-Arabië een overeenkomst is afgesloten over de Grote Moskee in Brussel, en dat was in 1969.

Een andere vraag is de volgende. We moeten streng zijn tegenover Saoedi-Arabië, maar als je nog strenger wilt zijn, moet je dan niet alle landen aan dezelfde criteria toetsen? Qua vrouwenrechten is Saoedi-Arabië inderdaad het enige land dat de achterlijke maatregel heeft die vrouwen verbiedt om met de wagen te rijden. Echter, en het lijkt onwaarschijnlijk, op de jaarlijkse Gender Inequality Index zijn er elf landen die het nog slechter doen. Moeten we voor die elf landen dan ook verder gaan?

Ten slotte is het, wat de interventie in Jemen betreft, inderdaad zo dat Saoedi-Arabië daar de leiding heeft van een coalitie, maar dat is een coalitie van een tiental landen. Als je Le Monde van vandaag leest – die krant ligt in de leeszaal, voorzitter –, dan lees je op pagina 16 dat Saoedi-Arabië daar eigenlijk niet meer de leiding neemt, maar dat het nu de Verenigde Arabische Emiraten zijn die de speerpunt vormen van het offensief tegen de rebellen die door Iran worden gesteund.

Samengevat, collega's, dit is een regio waar heel veel fout gaat en waar er behalve Saoedi-Arabië nog heel veel andere regimes zijn die op zijn zachtst gezegd weinig prettig zijn en waar heel veel op aan te merken valt. Ten opzichte van een hoofdrolspeler in deze regio, Saoedi-Arabië, formuleren we met deze tekst een ondubbelzinnig en ook verstandig standpunt. We doen dat terecht, want in Saoedi-Arabië loopt inderdaad heel veel fout en we klagen dat hier ook aan. We handelen ook consequent. Daarom zal onze fractie voor het voorliggende voorstel stemmen. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): De vorige spreker heeft ernaar verwezen: er is inderdaad toch een hele evolutie in de wijze waarop we vandaag naar Saoedi-Arabië kijken. In het verleden waren veel zaken bekend, maar werd er misschien minder zwaar aan getild. Ik stel vast dat op dit moment de diverse parlementen in ons land, maar ook de diverse regeringen, duidelijk op een meer terughoudende manier kijken naar wat daar gebeurt. De situatie is in zekere zin ook verergerd omdat Saoedi-Arabië ook in die oorlog in Jemen, die ongelooflijk veel slachtoffers maakt onder de burgerbevolking, een belangrijke rol speelt, al dan niet leidend.

Ik denk dat we ook stilaan zelf duidelijkere grenzen aan het trekken zijn. We hebben dat daarstraks gedaan met betrekking tot Iran, tot de benadering van vrouwen in of door dat land. Ook in verband met Saoedi-Arabië vinden we vandaag een aantal zaken onaanvaardbaar. Terwijl vroeger misschien werd gezegd dat het een andere cultuur is of dat het wel zal evolueren, zeggen wij vandaag dat dat voor ons de grens is.

Ik denk dat we ook wel het onderscheid moeten blijven maken tussen handelsmissies, algemene handel en wapenhandel. Vlaanderen maakt de duidelijke keuze om geen wapens te exporteren naar Saoedi-Arabië, en als het Wapendecreet het ook mogelijk zal maken, heeft onze fractie altijd al gepleit voor de on-holdmaatregel in verband met wapenexport naar Saoedi-Arabië. De minister-president heeft ook aangegeven geen handelsmissies meer te zullen organiseren. Dat lijkt me een correcte en goede beslissing. Anderzijds is een algemene handelsboycot niet iets waarover we op Vlaams niveau kunnen beslissen. Daarvoor moeten we kijken naar de Verenigde Naties en naar Europa. We hebben in ons voorstel van resolutie gesteld dat handel net een instrument kan zijn om ook verandering te ondersteunen

en verandering mee te introduceren in een land. Samen met handel komen er ook altijd nieuwe invloeden over die grens. Ik denk dus dat we toch nog altijd dat onderscheid moeten maken. We mogen niet te snel alles op één hoopje gooien. Het is misschien soms verwarrend voor mensen dat we als overheid zeggen geen handelsmissies meer te zullen organiseren en dat we toch nog handel toestaan. Dat lijkt me echter een heel wezenlijk onderscheid tussen wat je doet als overheid en iets wat algemeen in de samenleving bestaat. Als het gaat over ziekenhuizen of over civiele goederen, moet handel door bedrijven toch nog altijd mogelijk zijn.

Voor de rest heeft onze partij de afgelopen weken een duidelijk standpunt ingenomen in de Kamer. Mevrouw de Bethune heeft dat gedaan in verband met de Verenigde Naties. Dat is niet onmiddellijk een Vlaamse materie om mensen aan te duiden in de vrouwenrechtencommissie in de Verenigde Naties, maar het signaal is wel duidelijk gegeven dat wat daar door België is gebeurd, niet voor herhaling vatbaar is. Dat is iets wat vroeger misschien automatisch gebeurde of waar geen haan naar kraaide, maar de normen zijn veranderd. Er is een gevoeligheid waarvan men vandaag niet meer kan afwijken en waarvan men ook in de toekomst niet meer mag afwijken.

Het is goed dat de Kamer ons als deelstaat heeft betrokken bij dit debat. Het gaat over een materie die op verschillende niveaus speelt en waar die verschillende aspecten bij betrokken zijn. Ik vind het dan ook een goede innovatie van de Kamer om de deelstaatparlementen de kans te geven om een standpunt in te nemen over dat voorstel van resolutie. Het is jammer dat Wallonië die kans niet te baat heeft genomen. Het is heel goed dat het Vlaams Parlement dat wel heeft gedaan. In die zin spelen wij onze rol ook op een innovatieve manier, door aan de Kamer een advies te geven via een eigen voorstel van resolutie. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Ik wil toch even schetsen waar het over gaat. Het gaat over een voorstel van resolutie waarin wij op vraag van de Kamer een advies geven over een voorstel van resolutie van een aantal collega's van Groen en anderen van de Kamer.

Op zich is het goed dat wij als deelstaatparlement worden betrokken bij dit soort van resoluties. Dit is wel degelijk voor herhaling vatbaar. Ik spreek nu niet in persoonlijke naam, maar eerder in naam van de commissie voor Buitenlands Beleid. We mogen een demarche doen om er zeker van te zijn dat ook in de toekomst dit soort van wisselwerking mogelijk is. Ik zeg dat omdat alles wat in dit voorstel van resolutie stond en waar we een advies over hebben gegeven, niet tot de bevoegdheden van Vlaanderen behoort. Het is echter niet omdat Vlaanderen niet bevoegd is dat we geen mening kunnen hebben over essentiële zaken van onze samenleving. In die zin denk ik dat Vlaanderen wel degelijk een gedragen mening kan en moet hebben over mensenrechten, en dan bij voorkeur nog kamerbreed gedragen. En dat is dan meteen ook een kleine oproep die ik wil doen opdat we in de toekomst in de commissie voor Buitenlandse Zaken wel degelijk werk zouden maken van een kamerbreed gedragen visie, standpunt en werkwijze inzake mensenrechten. Dat is toch een zaak die niets met partijpolitiek te maken heeft, hoewel ik weet dat het partijpolitieke spel – dat zullen we straks ook horen – wel degelijk naar voren moet komen. In die zin wil ik aangeven dat we in Vlaanderen, mevrouw Soens, want ik hoor al in mijn rug lachen, toch ook wel werk hebben.

De voorzitter: Het is mevrouw Turan die lacht.

Rik Daems (Open Vld): Ze hebben een vergelijkbare stem, maar het zijn dan ook beiden socialisten. Liberalen hebben ook een gelijke stem, voorzitter, zelfs over de taalgrens heen. *(Gelach)*

Kwestie van iedereen wakker te krijgen, wat bij dezen ook is gelukt.

Ik zeg dat omdat er vandaag in dit Vlaams Parlement toch iets gebeurd is dat daar verband mee houdt. Ik verwijs naar minister Crevits, die daarstraks op een vraag van de heer Somers heeft geantwoord dat wij inzake mensenrechten niet beschikken over een kader om daarmee om te gaan. Heel specifiek ging het dan over de begroeting van een Iraans diplomaat aan Vlaamse kinderen, hier en op verplaatsing. Het is met andere woorden toch iets meer dan alleen een welles-nietes-spelletje, waarbij de ene meer dan de andere voor of tegen mensenrechten is. Ik denk dat we wel degelijk eens moeten nadenken over de manier waarop het Vlaams Parlement zich gedraagt in die context. En ik denk dat minister Crevits een goed standpunt heeft ingenomen door te zeggen dat mannen en vrouwen gelijk zijn en dat we een kader moeten hebben om daarmee om te gaan.

Dit is niet nieuw. Een aantal maanden geleden was er in het Vlaams Parlement iets gelijkaardigs en toen hebben we vastgesteld dat we, wanneer het gaat over mensenrechten, best een soort kader zouden hebben over de wijze waarop wij vanuit onze eigen visie in dit Vlaams Parlement dit soort zaken bejegenen, op een goede, uniforme manier.

Ik denk dat er een stuk aanleiding is in dit voorstel van resolutie, dat eigenlijk een advies is aan de Kamer, het is niet een voorstel van resolutie dat wij als Vlaams Parlement over deze thematiek naar voren brengen. Het is in ieder geval goed dat we proberen dat tot stand te brengen en, zoals ik daarnet aangaf, over de partijgrenzen heen.

Ik geef een ander, meer specifiek voorbeeld. In dit debat bestaat er een stuk hypocrisie. Ik verwijs naar de stemming in de Verenigde Naties over de aanwezigheid van Saoedi-Arabië in het Comité Vrouwenrechten. Waarom is dit nu een zaak geworden die politiek werd opgemerkt? Omdat de ambassadeur, ambassadrice in dezen, van de Verenigde Staten bij de VN een stemming heeft gevraagd. Mocht de ambassadrice van de VN in de Verenigde Naties over dit specifiek gegeven, namelijk de samenstelling van die commissie, waar geopolitiek een aantal stukken van de wereld zelf een voordracht doen, geen stemming hebben gevraagd, dan was er geen stemming geweest. En zouden wij dan ook verontwaardigd geweest zijn, omdat we zelf die stemming niet hebben gevraagd?

Wel, dat is nu juist wat er verandert, dat we nu eigenlijk wel een stuk verontwaardigd zouden mogen zijn omdat er dan geen stemming zou zijn geweest. Dat is wat er is veranderd, onder meer door dit voorval, namelijk dat we hier in dit Vlaams Parlement, hoewel we misschien niet volledig bevoegd zijn, wel degelijk een mening mogen hebben.

En mijn oordeel is persoonlijk dat de commissie Buitenlands Beleid hier een werkvlak heeft om te proberen, over de partijgrenzen heen, wel degelijk een gedragen visie van het Vlaams Parlement over mensenrechten tot stand te brengen, met een aantal consequenties, en die mee te geven aan de Vlaamse Regering. En dat zou moeten kunnen, over partijgrenzen heen. Dat is misschien niet voor het debat van vandaag, maar misschien wel voor dat van morgen.

En laat me dan concreet worden. We hebben gisteren in de commissie het Wapendecreet besproken. Het is met andere woorden door de Vlaamse Regering naar voren gebracht. In dat decreet komt een export on hold – noem het kind zoals je wilt – wel degelijk voor. We hebben gezien dat de Federale Regering bij monde van de minister van Buitenlandse Zaken zegt: 'Wij nemen op het federale niveau niet meer deel aan handelsmissies.' De Vlaamse minister-president, bevoegd voor Buitenlands Beleid, heeft eenzelfde houding aangenomen. Wel, ik vind dat we aangaande mensenrechten wel degelijk in het Vlaams Parlement een bepaalde visie kunnen ontwikkelen, waarbij we dan aan de Vlaamse Regering

kunnen zeggen: 'Kijk, dit is 'no pasaràn'. Dat is wel 'pasaràn'. En dit is een domein waar het Vlaams Parlement 'à la limite' bij wordt betrokken, om dan een houding aan te nemen.' En dan, voorzitter, collega's, zullen we een waardig parlement zijn, dat wel naar ieders inschatting een gedragen mening kan hebben over hoe je omgaat met mensenrechten. En dat houdt dan bijvoorbeeld in – zie het voorbeeld van minister Crevits – hoe je in de 'hoffelijkheid' omgaat met moeilijke situaties. Dat is de houding die ik naar voren wil brengen.

Ik denk dat het in de huidige omstandigheden niet aan de orde is, gegeven onder meer het feit dat het een advies is aan de Kamer, om te zeggen: we leggen een algemeen embargo op. Ik vind dat net daarover een debat moet plaatsvinden in het Vlaams Parlement: waar, met welke landen, wij vinden dat een algemeen embargo, unilateraal, wel degelijk kan, waar dat wel degelijk, liefst gedragen door Europa, een houding wordt aangenomen – dat is de stelling die de heer Van Overmeire naar voren heeft gebracht – en daar waarover niet moet worden gediscussieerd en waarover er in dit Vlaams Parlement met andere woorden geen toetsing hoeft te gebeuren.

Dat lijkt mij een goede houding te zijn, die weggaat van de partijpolitiek, maar die wel, voorzitter, van dit Vlaams Parlement een voorbeeldparlement zou kunnen maken van hoe je omgaat met mensenrechten, maar dan wel gedragen door iedereen. Want pas dan zal zo'n houding slagkracht kunnen krijgen naar de buitenwereld en zal het in het buitenland een gezicht geven aan Vlaanderen van hoe wij omgaan met mensenrechten. Wat mij betreft, kan het, na Saoedi-Arabië, niet streng genoeg zijn.

Ik dank u. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Collega's, verschillenden onder u hebben er al naar verwezen: gisteren hebben we in commissie Buitenland nog een debat gehad over de rechten van de vrouw in Saoedi-Arabië. We delen allemaal de bezorgdheid over de toestand van de vrouwenrechten daar.

Het land loopt niet hoog op met vrouwenrechten, en met mensenrechten in het algemeen. De talloze voorbeelden zijn hier en in de commissie al vaak aan bod gekomen.

We horen altijd straffe taal over mensenrechten, maar de daden, beste meerderheid, blijven uit, ook in het voorstel van resolutie dat hier vandaag voorligt. Vorige week viel iedereen over elkaar om om ter luidst zijn verontwaardiging te uiten, maar als we hier over echte verandering kunnen beslissen, trekt iedereen, helaas, zijn staart terug in. Opnieuw gaan we plat op de buik voor de petrodollars.

In de pers wordt luid geroepen dat aan het land een wapenembargo moet worden opgelegd. Onlangs deed minister Alexander De Croo dat naar aanleiding van de hongersnood in Jemen en de rol van Saoedi-Arabië in de wrede oorlog daar. Maar als er dan een voorstel van sp.a voorligt om dat effectief te doen, wordt het zonder scrupules weggestemd.

Het standpunt van mijn partij is daarin zeer duidelijk: voor ons kan het niet dat wapens uitgevoerd worden naar landen die betrokken zijn in wrede oorlogen, die terrorisme ondersteunen of die grove mensenrechtenschendingen begaan. We hebben al meermaals gepleit voor een wapenembargo tegen Saoedi-Arabië. Als het daarover gaat, wijst men hier vaak naar het Waalse Gewest, omdat Vlaanderen zogezegd – daarnet ook nog – geen wapens uitvoert naar dat land, terwijl dat wel degelijk het geval is. We hebben vorige zomer de vergunde uitvoer gezien van vizieren. Er was eind 2014 de vergunde uitvoer van beschermingspakken. En er is de uitvoer van onderdelen van het gevechtsvliegtuig Eurofighter Typhoon, waarmee Saoedi-Arabië op dit moment Jemen bombardeert. Ik kan nog andere voorbeelden geven.

De voorzitter: De heer Van Esbroeck heeft het woord.

Jan Van Esbroeck (N-VA): Mevrouw Soens, wat hier voorligt, is een vraag van de federale Kamer aan ons, om een advies te geven op voorstel van jullie ginderachter dan weer, over hoe we met heel deze situatie moeten omgaan.

U haalt opnieuw het wapenverhaal aan. Dat komt elke keer terug. U was er gisteren zelf bij toen het Vlaams Vredesinstituut zijn rapport voorstelde over de verschillen en de gelijkenissen betreffende de wapenexportcontrole in België. Op bladzijde 16 ziet u de cijfers. U zegt dat Vlaanderen wél uitvoert. U kent tabel 4 ongetwijfeld van buiten. U ontkent wat daar staat, tenzij u de cijfers van het Vredesinstituut niet als correct aanvaardt. Ik zie vanuit Vlaanderen geen wapenexport naar Saoedi-Arabië. Vanuit Wallonië gaat het over 4,8 miljard euro wapenexport naar Saoedi-Arabië.

Het is de zoveelste keer dat ik het hier moet zeggen. U blijft het ontkennen. Ik heb het hier en elke keer in de commissie gezegd: sorry, dat verhaal dat jullie altijd brengen – ik noem het al bijna ‘fake news’ – moet stoppen. Ik vind dat niet eerlijk. U liegt de mensen dingen voor. U moet daar eens correct in zijn. Als we een debat voeren, moeten we het eerlijk voeren. We hebben het daarvoor gevoerd. Wij voelden het aan. Wij wisten een aantal dingen. U wist dat ook. We hebben er altijd over gediscussieerd in de commissie. Daarom hebben we aan het Vlaams Vredesinstituut gevraagd om dat voor ons eens uit te zoeken: ‘Zet dat nu eens op papier en geef ons nu eens tabellen en cijfers. Waarover spreken we nu?’ Die cijfers zijn er. Ze werden gisteren voorgesteld in de commissie, en vandaag komt u hier vooraan staan en zegt u dat Vlaanderen uitvoert naar Saoedi-Arabië. Sorry, het staat er niet in. Bekijk het. Als u over het Midden-Oosten spreekt, en dat is dan het totale Midden-Oosten, dan spreken we over een uitvoer van 5,3 miljard euro aan afgewerkte wapens door de socialisten, want dat is toch de hoofdman in de regering ginderachter, van de leidende partij. Dan hier komen zeggen dat wij lessen moeten leren van u, dat vind ik erover. U moet correct zijn in het debat. (*Applaus van de N-VA*)

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Mijnheer Van Esbroeck, voor mij maakt het niet uit of die wapens uit Wallonië of Vlaanderen komen. (*Rumoer*)

Wapenexport naar Saoedi-Arabië kan voor ons niet. Punt.

De tabel die u citeert, is natuurlijk geen volledige tabel. Het gaat over een top van een aantal bestemmingslanden, waar onder andere voor Vlaanderen ook de Verenigde Arabische Emiraten tussen zit, ook geen toonbeeld van mensenrechten en ook lid van de Arabische coalitie die Jemen bombardeert.

U moet misschien ook het volledige rapport lezen en ook eens luisteren wat het Vredesinstituut gisteren in de toelichting heeft gezegd. Ze hebben gezegd dat de cijfers van Vlaanderen met een zekere nuancering, met de nodige reserve moeten worden bekeken omdat we een heel hoog ongekend eindgebruik hebben. Op die manier weten we niet waar onze onderdelen, waar onze wapens terechtkomen. Dat blijkt ook uit het rapport van het Vlaams Vredesinstituut ‘Van Vlaamse makelij’. Onderdelen worden bijvoorbeeld uitgevoerd naar het Verenigd Koninkrijk voor de Eurofighter Typhoon waar Saoedi-Arabië Jemen mee bombardeert.

Als men zich dus niet verstoppt achter Wallonië – wat we daarnet opnieuw hebben gezien – dan trekt men de Europese paraplu open. Uiteraard is het beter dat er een internationaal wapenembargo zou komen. Iedereen is het daarover eens. Willen we daar echt op wachten? Hier wordt Europa gebruikt om dan maar niets

te doen, want zelf in Europa pleiten voor een Europees wapenembargo naar Saoedi-Arabië is er in dit voorstel van resolutie ook te veel aan.

Toen vorige week bleek dat België voor de toetreding van Saoedi-Arabië tot de Vrouwenraad van de Verenigde Naties had gestemd, ging het debat over onze relaties met het land steeds feller woeden. Als het over economische relaties gaat, dan zien we hetzelfde. De voorzitter van Open Vld kondigde onlangs in haar boek aan dat we “met zo’n dictatuur geen zaken moeten doen” en dat we “bereid moeten zijn om onze relaties met bijvoorbeeld Saoedi-Arabië te herzien.” Nochtans, in de commissievergadering van 14 maart, naar aanleiding van dit voorstel van resolutie zei de heer Daems nog: “De situatie in Saoedi-Arabië is op dit ogenblik niet van dien aard om de economische relaties te verbreken.”

Minister Reynders zei gisteren in de commissie Buitenland van de Kamer dat er geen federale aanwezigheid meer mag zijn in economische missies naar Saoedi-Arabië zolang de mensenrechten daar niet verbeteren. “Zijn de gewesten bereid het voorbeeld te geven? Of willen ze blijven pleiten voor een gemeenschappelijk standpunt op Europees niveau terwijl dat zeer zeer moeilijk zal zijn en zeer zeer lang zal duren?” Hij had het ook nog over de rol van de ambassades en FIT: “Moeten wij ons land daar gaan promoten als investeringsland en moeten wij onze bedrijven helpen om daar actief te zijn?”

Ik heb gisteren de vraag gesteld aan minister-president Bourgeois. Over de economische missies was hij duidelijk en ik dank hem daarvoor: hij ging er geen meer organiseren, maar het staat de kamers van koophandel nog altijd vrij om economische missies naar Saoedi-Arabië te organiseren. Ik begrijp dat niet.

De meerderheid blaast hier warm en koud als het over Saoedi-Arabië gaat. Hier had Vlaanderen als vredesregio een duidelijk punt kunnen maken, maar als economische en andere belangen op het spel staan, dan verstopt men zich liever achter een ander. Opnieuw gaat men plat op de buik voor petrodollars. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Op vraag van de meerderheid en ook op vraag van onze partij komt er een aanpassing van het Wapenhandeldecreet.

Het is totaal onjuist dat we een Europese paraplu zouden opentrekken. U geeft zelf aan dat het altijd slagvaardiger is om met meer een bepaalde houding aan te nemen. In het nieuwe ontwerp van Wapenhandeldecreet kunnen we een no-zone installeren. Iedereen kent de mening op dat vlak naar Saoedi-Arabië. We geven de Vlaamse Regering nu eindelijk bij decreet de mogelijkheid om in navolging van een houding die het Vlaams Parlement kan aangeven, stelling te nemen.

Dat is wat we wel doen. Dat zijn geen woorden, dat zijn geen grote verklaringen waarbij je een bepaalde verdeeldheid in dit Vlaams Parlement wilt brengen tussen diegenen die pro en contra mensenrechten zouden zijn. Want dat is toch een klein beetje wat onderliggend is aan uw betoog: de goeie en de slechte. We zouden allemaal achter de mensenrechten moeten staan.

En dan wil ik even ingaan op het economische luik, waar u mij op citeert. Ik ben het eens om het debat aan te gaan over de landen waar we dan als Vlaanderen unilateraal over zouden zeggen dat wij ons economisch leven verbieden om daar nog wat dan ook mee te doen. Ik wil dat debat aangaan, maar dan wel à fond, niet à la tête du client, niet omdat er toevallig vandaag een situatie is die we vandaag allemaal afkeuren, niet à la tête du client, maar een volwaardig debat.

En dat is wat ik uitgerekend gisteren in de commissie heb aangegeven, collega Soens. We hebben aan het Vredesinstituut gevraagd om ons een soort benchmark

te geven van waar het snijpunt mensenrechten-economie ligt. En dat is een heel moeilijk debat. Ik geef u een voorbeeld. Vanuit Vlaanderen worden er heel wat farmaceutische producten uitgevoerd naar Saoedi-Arabië. Als ik uw stelling volg, dan betekent dat concreet dat u zou weigeren, vanwege de situatie die in Saoedi-Arabië bestaat, dat noodzakelijke geneesmiddelen naar Saoedi-Arabië gestuurd zouden worden, naar mensen die dat nodig zouden hebben. Dat is een heel concreet voorbeeld. Dat is een moeilijk debat. Waar ligt de grens? Ik wil dat debat aangaan, maar ik ga dat debat niet aangaan, met alle respect, vanuit een insteek van de goeie voor de mensenrechten en de minder goeie voor de mensenrechten.

Ik moet de heer Van Overmeire – en dat was niet mijn bedoeling – bijtreden: als u dan toch die houding aanneemt, waar was uw partij dan enkele jaren geleden, deel uitmakende van de regering, om dan de stelling bij gelijke mensenrechtensituaties in Saoedi-Arabië aan te kaarten en hier in het Vlaams Parlement te zeggen: geen handel met Saoedi-Arabië of die Vlaamse Regering valt? Dat zou correct geweest zijn. Ik aanvaard dus niet van u dat u mij in de hoek probeert te brengen van diegenen die de mensenrechten niet honderd procent zouden verdedigen. (*Applaus bij de meerderheid*)

Ik ben verdomme een van de weinigen in dit Vlaams Parlement die in oorlogssituaties voor de UNO heeft gewerkt om de mensenrechten te verdedigen. Dat is dus iets dat ik niet pik, nu niet, nooit niet. En het debat wil ik aangaan, maar dan à fond, en ook met de socialisten. Maar dan gaat u dus ook kleur bekennen als het over zaken gaat zoals ik hier een voorbeeld geef. Een volledig debat, met één voorwaarde: heel het Vlaams Parlement moet dan een stelling kunnen innemen van waar we de mensenrechten respecteren, hoe we dat doen en waar het snijpunt is met de economie, en niet à la tête du client om mensen in een hoek te drijven van de goeie en de slechte. We zijn allemaal verdedigers van de mensenrechten in het Vlaams Parlement, zonder uitzondering. Niet alleen de socialisten, neen. Iedereen. (*Applaus bij de meerderheid*)

Tine Soens (sp.a): Collega Daems, ik verwees alleen naar de woorden van uw voorzitter in haar recente boek, dat met een dergelijke dictatuur geen zaken te doen zijn. En ik keek daarna naar uw woorden van een paar weken terug in de commissie. Er zat daar toch een zekere spanning op het standpunt van Open Vld.

U zegt dat u de Europese paraplu niet opentrekt, maar als ik het voorstel van resolutie lees, gebeurt dat wel degelijk. Uiteraard zou een internationaal embargo vanuit de Europese Unie, vanuit de Verenigde Naties, beter zijn. Maar zolang we in Europa niet pleiten voor dat Europese embargo, moeten we daar niet langer op wachten, want ik zie natuurlijk ook geen initiatieven van deze meerderheid om in Europa net een voortrekkersrol te gaan opnemen om voor dat internationale wapenembargo te gaan pleiten.

Mijnheer Daems, u weet dat ik geen schrik heb om dat debat aan te gaan. Hier ligt een voorstel van resolutie voor over Saoedi-Arabië. Het is logisch dat onze focus nu op Saoedi-Arabië ligt, maar ik ben gerust bereid om dat debat in de commissie aan te gaan.

Jan Van Esbroeck (N-VA): Wat sinds gisteren voorligt, is inderdaad de evaluatie van het Wapenhandeldecreet. Dat wordt een nieuw Wapenhandeldecreet. Algemeen beperkende maatregelen worden mogelijk gemaakt. We gaan het decreetaal mogelijk maken om een aantal beperkingen op te leggen. Dat is waar de Vlaamse Regering naar gevraagd heeft. Dat is wat we doen.

We zijn internationaal gekend als een van de strengste landen – ik noem Vlaanderen nog altijd een land – in de EU en in de wereld, wat de wapenwetgeving betreft. We hebben nog strengere en restrictievere maatregelen genomen. Het Wapenhandeldecreet is zo strak en een voorbeeld voor veel andere landen – en

dat is goed –, maar dan hoop ik ook dat u in alle eerlijkheid dit soort van decreten mee zult steunen. Als u echt iets wilt doen aan de correcte behandeling van mensenrechten en handel en wapenhandel, dan verwacht ik van u een 'ja'-stem als dit decreet ter stemming voorligt, en niet wat u gisteren in de commissie hebt gezegd.

Tine Soens (sp·a): Mijnheer Van Esbroeck, u hebt met deze meerderheid het afgelopen jaar meerdere kansen gehad om een wapenembargo naar Saoedi-Arabië in te voeren, en u hebt dat telkens zonder scrupules om allerlei redenen weggestemd. Natuurlijk ben ik blij dat er eindelijk in het Wapenhandeldecreet een wapenembargo mogelijk is – we hebben er heel lang naar gevraagd – maar het zal natuurlijk in de praktijk moeten blijken of, als het Wapenhandeldecreet is goedgekeurd, Saoedi-Arabië op de lijst komt van mogelijke wapenembargo's.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp·a): Voorzitter, ik heb een zeer bevlogen Erik Daems gehoord over mensenrechten, over economie. Oei, het was Rik. Dat was voor het Vlaams Belang. Neen, sorry.

Collega Daems, u hoeft niet zo ver terug te gaan. 'Waar was u toen? Waar was u toen?' U bent hier nu vandaag. De mensenrechtenschendingen gebeuren vandaag. Het debat dat u wenst te voeren over economie en mensenrechten, daar hou ik u aan: wij gaan dat debat voeren. Wij zullen dit blijven doen, niet à la tête du client, maar op basis van de dreiging van mensenrechtenschendingen die bezig zijn.

Ik heb één vraag. Open Vld, CD&V, N-VA, waar waren jullie toen Geert Bourgeois, enkele maanden geleden, op handelsmissie in Iran was en Claire Tillekaerts er beteuterd bijliep met een hoofddoek op vanwege de mensenrechten daar? Waar was u? Kom ons niet vertellen dat het, als het op mensenrechten en economie aankomt, u het evenwicht op een correcte manier zoekt. Schaam u! Schaamteloos.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Collega's, ik wil terugkeren naar de kern. Er was door het voorstel van resolutie van Ecolo en Groen een adviesvraag die kwam van het federale parlement. Ik ben het met die collega's eens die zeggen dat het goed is dat het Vlaams Parlement daar ook op is ingegaan. Dat heeft niet elk parlement gedaan, wij dus wel.

Twee, wat ik wel opvallend vind, is dat we regelmatig zeggen dat vooral de anderen er iets aan moeten doen. Het federaal parlement moet iets doen aan de financiering van de verspreiding van extremistische ideeën. Dat is absoluut terecht, geen enkel probleem. Wallonië moet stoppen met zijn wapenhandel naar Saoedi-Arabië. Ook dat vinden we terecht, geen probleem. Misschien is het hier toch wel van belang te zeggen dat onze Franstalige zusterpartij het voorstel van resolutie mee heeft ingediend in het federale parlement en dat ook zeer duidelijk zegt. Dus ook dat is terecht, die wapenhandel moet stoppen.

Maar we vinden wel dat Vlaanderen zeer goed bezig is en dat het vooral moet worden geregeld op het niveau van Europa. Daarin kan ik alleen maar collega Soens bijtreden. De woorden van federaal minister Reynders gisteren aan de overkant van de straat waren op dat punt: ja, dat zal zeer lang duren. De Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement zouden wel wat meer slagkracht aan de dag mogen leggen.

Drie, minister Reynders heeft volgens zichzelf, maar ook volgens alle meerderheidspartijen geen echte fout gemaakt in verband met de stemming van het

vrouwenrechtencomité en de positie van Saoedi-Arabië. Hij wist van niets, zijn kabinet wel, maar blijkbaar is de minister daarvoor niet meer verantwoordelijk. Ik stel dat vast. Vlaanderen moet echt wel stoppen met die promotie en de begeleiding van internationale economische banden met Saoedi-Arabië. Van twee dingen één.

We zullen het voorliggende dat ondertussen als advies, maar dan in de vorm van een voorstel van resolutie is doorgegeven aan de Kamer, niet goedkeuren omdat het voor ons niet ver genoeg gaat. Het wordt tijd om te stoppen met naar elkaar te verwijzen. Het wordt tijd dat we allemaal onze verantwoordelijkheid opnemen, dat Wallonië stopt met wapens te verkopen, dat federaal minister Reynders op de vingers wordt getikt, maar ook dat we met Vlaanderen eindelijk kiezen voor een verantwoorde positie ten opzichte van Saoedi-Arabië. Dat houdt voor ons een wapenembargo in en een expliciet engagement dat handelsmissies en de promotie van handel en investeringen in Saoedi-Arabië worden stopgezet tot de mensenrechtensituatie verbetert.

Een eerder toevallige vaststelling dat er nog geen missie is gepland en dat we er voorlopig geen zullen plannen, is in deze zaak echt niet genoeg. Samengevat, we zullen dit voorstel van resolutie dat de meerderheid als advies naar de federale Kamer stuurt, niet goedkeuren.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Collega's, ik voel niet de aandrang om een lang betoog te houden over dit voorstel van resolutie, dat alleen maar een advies is over een in het federaal parlement geagendeerd voorstel van resolutie van de collega's van Groen, waarvan we nu al weten dat het naar alle waarschijnlijkheid niet zal worden goedgekeurd.

Bovendien heb ik in de voorbije weken en maanden al voldoende stoere verklaringen gehoord met betrekking tot Saoedi-Arabië en het door dat regime verspreide salafisme. Maar helaas blijft het al te vaak bij woorden en ontbreken de daden. Ik verwijs daarbij naar de Belgische ja-stem voor het lidmaatschap van Saoedi-Arabië van de VN-vrouwenrechtencommissie. Ik verwijs ook naar het Antwerpse Havenbedrijf waar de partijen die ook hier in de meerderheid zitten, het voor het zeggen hebben, en dat een Saoedische mega-investering in de Antwerpse haven wilde faciliteren. Ik verwijs onder meer ook naar de Grote Moskee in Brussel die nog steeds helaas geen strobreed in de weg is gelegd. Ik verwijs naar haatpredikers die met de regelmaat van een klok ons land bezoeken zonder dat ertegen wordt opgetreden. Ik verwijs ook nog naar de islamitische boekenbeurs van begin februari in Brussel, die daar werd georganiseerd en waarvan zelfs OCAD zei dat er bijna enkel publicaties te vinden waren die geïnspireerd zijn door het wahabitisch salafisme, maar die daar zonder beletsel kon plaatsvinden.

Dit voorstel van resolutie is er ook zo eentje dat past in het rijtje van veel woorden, maar helaas te weinig daden. Dus zullen we dit voorstel van resolutie ook niet goedkeuren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, op woensdag 10 mei 2017 – dat is dus volgende week woensdag – ontvangen wij de heer Frans Timmermans, eerste vicevoorzitter van de Europese Commissie en Europees commissaris voor Betere Regelgeving, Interinstitutionele Betrekkingen, Rechtsstatelijkheid en het Handvest van de Grondrechten, in het Vlaams Parlement.

Hij zal bij die gelegenheid om 14.15 uur de plenaire vergadering toespreken.

De actuele vragen en de andere agendapunten zullen worden behandeld aansluitend op het bezoek.

Graag doe ik een warme oproep tot alle Vlaamse volksvertegenwoordigers en alle Vlaamse ministers om de plenaire vergadering van woensdag 10 mei 2017 vanaf 14.15 uur bij te wonen.

**ONTWERP VAN DECREET houdende diverse bepalingen in de beleidsvelden cultuur en jeugd
– 1082 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
77 leden hebben ja geantwoord;
30 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**VOORSTEL VAN DECREET van Jan Peumans houdende wijziging van het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof, van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering en van het decreet van 24 juni 2016 houdende de Vlaamse sociale bescherming, wat betreft de datum van indiening van de begroting bij het Vlaams Parlement
– 1017 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 2

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
107 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

101 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
101 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden. (*Applaus*)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Dirk de Kort, Bert Maertens, Marino Keulen, Björn Anseeuw, Martine Fournier en Lies Jans betreffende de binnenvaart als belangrijke duurzame speler in de logistieke sector, en haar uitdagingen
– 997 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
107 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden. (*Applaus*)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Annick De Ridder, Dirk de Kort, Marino Keulen, Lies Jans, Karin Brouwers en Paul Van Miert betreffende het stimuleren van autodelen
– 998 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
105 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karl Vanlouwe, Peter Van Rompuy, Rik Daems, Axel Ronse, Ward Kennes en Jos Lantmeeters betreffende regiospecifieke analyses en aanbevelingen in het kader van het Europees semester
– 1031 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
106 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Karim Van Overmeire, Ward Kennes, Rik Daems, Jan Van Esbroeck, Joris Poschet en Marc Hendrickx betreffende een advies over het in de Kamer van Volksvertegenwoordigers ingediende voorstel van resolutie om het buitenlandbeleid ten aanzien van het Koninkrijk Saoedi-Arabië te herzien – 1126 (2016-2017) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
78 leden hebben ja geantwoord;
29 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Dames en heren, ik heb nog een belangrijke mededeling. De heer Paul Van Miert is erin geslaagd vandaag 52 jaar oud te worden. (*Applaus*)

Waar is de tijd dat hij nog 25 jaar oud was?

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 10 mei 2017 om 14.15 uur.

De vergadering is gesloten.

Ik wens u een behouden thuiskomst.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.28 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Ortwin Depoortere, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Wouter Vanbesien, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Joris Vandenbroucke, Koen Van den Heuvel, Francesco Vanderjeugd, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Karl Vanlouwe, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants.

Afwezig met kennisgeving

Caroline Bastiaens, Vera Celis, An Christiaens, Grete Remen: ambtsverplichtingen;

Hermes Sanctorum-Vandevoorde: familieverplichtingen;

Guy D'haeseleer, Jan Durnez, Lies Jans, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Peter Van Rompuy

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers**Stemming nr.1:****JA-stemmen:**

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius

Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Ortwin Depoortere, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De

Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.4:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.5:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle

Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.6:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Ortwin Depoortere, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Joris Vandenbroucke